

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra ruských a východoevropských studií

Diplomová práce

2022

Dalibor Jiříček

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra ruských a východoevropských studií

**Ruská soft power vůči Rakousku na příkladu kulturně-
vzdělávací politiky v letech 2014 až 2019**

Diplomová práce

Autor práce: Dalibor Jiříček

Studijní program: Teritoriální studia - specializace Balkánská, euroasijská a středoevropská studia - zaměření Rusko a euroasijský prostor

Vedoucí práce: Mgr. Karel Svoboda, Ph.D.

Rok obhajoby: 2022

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3.5.2022

Dalibor Jiříček

Bibliografický záznam

JIŘÍČEK, Dalibor. *Ruská soft power vůči Rakousku na příkladu kulturně-vzdělávací politiky v letech 2014 až 2019*. Praha, 2022. 126 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, Katedra ruských a východoevropských studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Karel Svoboda, Ph.D.

Rozsah práce: 114 521 znaků (českého textu bez poznámek pod čarou, abstraktu, seznamu použitých pramenů a literatury, tezí diplomové práce, seznamů zkratk, tabulek, obrázků, příloh a samotných příloh)

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá proměnou ruské soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky vůči Rakousku v letech 2014 až 2019. První kapitola zdůvodňuje výběr tématu práce a opírá se přitom o společnou historii Ruska a Rakouska, o hospodářskou, politickou a bezpečnostní rovinu vztahů. Zmíněna je i oblast turismu a kultury vzpomínání. Druhá kapitola se věnuje popisu teoretické diskuze konceptu soft power pohledem různých autorů. Počínaje obecným pojetím je prostor dále věnován specificky zaměřeným definicím ve vztahu ke vzdělávání s přesahem do oblasti kultury. Stěžejní třetí kapitola podrobně analyzuje zkoumanou politiku na příkladu tří klíčových instrumentů. Největší pozornost je věnována „Ruskému centru“ při univerzitě v Salzburku a dále i „Ruskému centru“ při univerzitě v Innsbrucku a „Ruskému domu ve Vídni“. Rozebírán je vývoj jejich programů, projektů a dalších aktivit. Zároveň je sledováno naplnění cílů a partnerství s dalšími institucemi a organizacemi v Rakousku, Německu a Rusku. Na činnost těchto tří institucí je průběžně nahlíženo také optikou teorie. V rámci jejich cílů a programové činnosti jsou tak definovány i konkrétní prvky zkoumané politiky. V neposlední řadě je ověřována ještě celková úspěšnost. Na konci třetí kapitoly je popsána reakce rakouské strany na ruskou soft power v oblasti kultury a vzdělávání. V tomto případě je zmíněna jedna rakouská a jedna rusko-rakouská instituce. Následuje závěr práce, který odpovídá na jednotlivé výzkumné otázky a zároveň potvrzuje nebo vyvrací předpoklady z úvodu.

Abstract

The diploma thesis deals with the transformation of Russian soft power on the example of cultural and educational policy toward Austria in the years 2014 to 2019. The first chapter justifies the choice of topic and draws on the common history of Russia and Austria, economic, political and security relations. The area of tourism and culture of remembrance is also mentioned. The second chapter describes the theoretical discussion of the concept of soft power from the perspective of various authors. Starting from the general concept, the attention is further devoted to precisely focused definitions concerning education with an overlap in the field of culture. The third main chapter analyzes the examined policy in detail on the example of three key instruments. The greatest attention is paid to the "Russian Center" at the University of Salzburg and also to the "Russian Center" at the University of Innsbruck and the "Russian House in Vienna". The development of their programs, projects and other activities is discussed. At the same time, the fulfilment of goals and partnerships with other institutions and organizations in Austria, Germany and Russia are monitored. The activities of these three institutions are also viewed from the perspective of theory. Within their goals and program activities, specific elements of the researched policy are thus defined. Last but not least, the overall success rate is also verified. At the end of the third chapter, the reaction of the Austrian side to the Russian soft power in the field of culture and education is described. In this case, one Austrian and one Russian-Austrian institution are mentioned. The conclusion of the thesis follows, which answers individual research questions and, at the same time, confirms or disproves the assumptions from the introduction.

Klíčová slova

Rusko, Rakousko, soft power, kulturní diplomacie, instrumenty, kulturně-vzdělávací instituce, výzkumné instituce, spolupráce, Východ, Západ.

Keywords

Russia, Austria, soft power, cultural diplomacy, tools, cultural and educational institutions, research institutions, cooperation, East, West.

Title/název práce

Russian soft power towards Austria on the example of cultural and educational policy in the years 2014 to 2019.

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Karlu Svobodovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a vstřícnost, které mi pomohly tuto práci dokončit. Také bych chtěl poděkovat Univ.-Prof. Mag. Dr. Wolfgangu Muellerovi za jeho názory, postřehy a připomínky, které obohatily tento výzkum.

Obsah

Úvod	11
Metodologie	16
Omezení výzkumu.....	18
Poznámky autora k citacím a formální úpravě práce	19
Kritické zhodnocení pramenů a literatury.....	21
1. kapitola: „Zdůvodnění tématu, aneb v čem jsou rusko-rakouské vztahy výjimečné a proč se jimi zabývat?“	21
2. kapitola: „Soft power“	26
1. Zdůvodnění tématu, aneb v čem jsou rusko-rakouské vztahy výjimečné a proč se jimi zabývat?	29
1.1. Společná historie napříč stoletími	29
1.2. Vzájemná tradice v hospodářské oblasti až do roku 2022	31
1.3. Nadstandardní vztahy v politické a bezpečnostní oblasti až do roku 2022	34
1.4. Vzájemné vnímání pohledem běžných občanů a kultura vzpomínání do roku 2022	35
1.4.1. Pohled běžných Rakušanů na Rusko a Rusů na Rakousko	35
1.4.2. Kultura vzpomínání do roku 2022	36
2. Soft power	38
3. Ruská soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky vůči Rakousku v letech 2014 až 2019.....	48
3.1. „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě	49
3.1.1. Vznik, poloha a představení centra v kontextu ruské soft power	49
3.1.2. Aktivity v roce 2016	53
3.1.3. Aktivity v roce 2017	55
3.1.4. Aktivity v roce 2018	64
3.1.5. Aktivity v roce 2019	72
3.1.6. Shrnutí a souhrnné vyhodnocení úspěšnosti aktivit „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě v letech 2016 až 2019	77
3.2. „Ruský dům ve Vídni“	80
3.2.1. Stručná historie, poloha a vybavení ruského domu	80
3.2.2. „Ruský dům ve Vídni“ jakožto nástroj ruské soft power	81
3.2.3. Aktivity a činnost v letech 2015 až 2019	83
3.3. „Ruské centrum“ při univerzitě v Innsbrucku	89

3.3.1.	Stručná historie, poloha, cíle a vybavení centra	89
3.3.2.	Aktivity a činnost v letech 2014 až 2019	91
3.4.	Reakce na zkoumanou politiku na rakouské straně	93
3.4.1.	„Institut Ludwiga Boltzmanna pro výzkum následků války (BIK)“	93
3.4.2.	„Fórum Sočinský dialog“	95
4.	Závěr.....	98
5.	Summary	101
6.	Použité prameny a literatura.....	104
7.	Teze diplomové práce	123
8.	Seznam zkratek	126
9.	Seznam tabulek	127
10.	Seznam obrázků.....	128
11.	Seznam příloh	129
12.	Přílohy	130

Úvod

Počátky společné historie Ruska a Rakouska sahají až do 15. století.¹ Je obecně známo, že šlo o proměnlivé kontakty, které byly jednou přátelské, jindy problematické nebo vzájemně lhostejné či dokonce nepřátelské. I přesto není možné popírat, že se v minulých stoletích obě země ovlivňovaly a spoluutvářely evropské dějiny.

Při dnešním pohledu na rusko-rakouské vztahy si také nelze nevšimnout, že zejména v posledních desetiletích prostupovaly řadou oblastí celospolečenského dění. Ať už se jednalo o hospodářskou, politickou, bezpečnostní, anebo kulturní rovinu, jedno je spojovalo – všechny dohromady tvořily jeden celek v podobě složitých a velmi komplexních vztahů obou zemí. K zásadnímu přerušení došlo až v únoru 2022, kdy Ruská federace zaútočila na Ukrajinu.

Téma této diplomové práce je nicméně zasazeno do dřívějšího období. Jedná se o roky 2014 až 2019. První z nich souvisí opět s Ruskou federací, která v této době nejdříve anektovala Krymský poloostrov a následně rozpoutala válku na východní Ukrajině. Rok 2014 tedy představuje nejenom změnu v evropské bezpečnosti, ale také zásadní proměnu ve vztahu evropských zemí včetně Rakouska k Rusku. Kromě hospodářské roviny, který byla omezena², lze předpokládat, že naopak kulturní a vzdělávací oblast zůstala relativně zachována. S tím souvisí i druhý předpoklad a sice, že z ruské strany mohla být patrná snaha ještě více zintenzivnit spolupráci v této oblasti a prezentovat se tak v lepším světle.

Důležitý je i rok 2019, kterým zkoumané období končí. Nejdříve je ale potřeba vrátit se o pár let zpátky. Při zpětném pohledu na vnitropolitický vývoj v Rakousku bylo možné minimálně od roku 2007 pozorovat relativní stabilitu koalic Sociálně demokratické strany Rakouska (SPÖ) a Rakouské lidové strany (ÖVP), které v letech 2017 až 2019 vystřídala koalice složená ze Svobodné strany Rakouska (FPÖ) s ÖVP.³ K jejímu pádu došlo právě

---

¹ KARNER, Stefan a Aleksandr ČUBAR‘JAN. *Rossija – Avstrija: Vechi sovместnoj istorii*. Moskva: Aspekt Press, 2019, s. 11–13. ISBN 978-5-7567-1067-0.

² HACKER-WALTON, Philipp. Neue Sanktionen mit "Hintertür": Maßnahmen gegen Russland werden verschärft - am Donnerstag 15 Prozent weniger Gas in Österreich. In: *KURIER*. [online]. 11.09.2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://kurier.at/politik/ausland/russland-sanktionen-der-eu-treten-am-freitag-in-kraft-neue-sanktionen-mit-hintertuer/84.907.663>

³ Regierungen seit 1945. *Bundeskanzleramt*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/bundeskanzleramt/geschichte/regierungen-seit-1945.html>

v roce 2019. Stalo se tak po odkrytí »„aféry Ibiza“«⁴. Lze proto říci, že se jedná o ideální předěl, který ohraničuje zkoumané období.

Výše uvedená celospolečenská relevance rusko-rakouských vztahů a časové vymezení naznačily, že hlavním předmětem výzkumu této diplomové práce je kulturně-vzdělávací oblast, respektive politika. Ačkoliv je známo, že představuje důležitou součást zahraniční politiky každého státu, není jí, alespoň v kontextu Ruské federace vůči Rakousku, věnována dostatečná pozornost. S tím souvisí i užití ruské soft power, která je sice ve veřejném a zejména akademickém prostoru diskutována, ale způsob, jakým pracuje se vzděláváním a kulturou ve vztahu k Rakousku, je opomíjena. Zde se tedy otevírá prostor pro výzkum a analýzu.

Na tomto místě je ještě třeba zmínit poslední předpoklad, který vychází z toho, že ruská soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky v Rakousku vždy představovala široce pojatou politiku. Z tohoto důvodu se neomezovala pouze na své vlastní instrumenty, ale k prosazování cílů do značné míry zapojovala a využívala i spolupráci s vybranými kulturními a vzdělávacími institucemi a organizacemi na rakouské straně.

Cílem této diplomové práce je odpovědět na otázku, jak se proměnila ruská kulturně-vzdělávací politika vůči Rakousku po anexi Krymu v období 2014 až 2019. Předmětem dvou hlavních výzkumných otázek je, jak vypadala ruská kulturně-vzdělávací politika po anexi Krymu v období 2014 až 2019 a k jakým změnám a vývoji v ní došlo. Doplňující výzkumná otázka řeší, jestli byla zkoumaná politika úspěšná a pokud ano, jaká na ni byla odezva na rakouské straně.

Co se týče struktury práce, v samostatné podkapitole jsou nejdříve kriticky zhodnoceny vybrané prameny a literatura z první a druhé kapitoly. Z důvodu větší přehlednosti pro čtenáře jde o rozdělení podle jednotlivých kapitol a podkapitol diplomové práce. Uvedené prameny a literaturu je tak možno srovnávat v rámci jednoho tématu. Během hodnocení pramenů a literatury ze třetí kapitoly došel autor k závěru, že jejich povaha a důvody relevance pro výzkum jsou natolik propojené s postupem v praktické části, že je vhodnější vše vysvětlit na jednom místě – tj. v úvodní podkapitole, která se věnuje metodologii.

---

⁴ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Ibiza-Affäre“«.

Zdroj: EIN JAHR „IBIZA-AFFÄRE“: Die Konsequenzen eines Videos. In: ORF. *News ORF.at*. [online]. ORF, 17. Mai 2020, 7.04 Uhr, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://orf.at/stories/3165393/>

První teoretická kapitola, která zdůvodňuje výběr tématu výzkumu, se opírá o několik stěžejních témat, která přímo rozšiřují myšlenky řečené na začátku této práce. Pozornost je nejprve věnována společné historii Ruska a Rakouska od 15. století až do 20. století. Smyslem je poukázat na dlouhodobost a tradici rusko-rakouských vztahů, které jsou relevantní pro evropské dějiny a vyplatí se jimi proto zabývat i v současnosti. Druhým důvodem je upozornit na všeobecně známou snahu Ruské federace využívat historii k vylepšení vlastního obrazu na úkor západních států. Na příkladu poválečných vztahů Rakouska a SSSR je ukázáno, že toto vymezování se vůči Západu není pro Rusko ničím novým.

Kapitola dále přibližuje rozmanitost rusko-rakouských vztahů v hospodářské, politické a bezpečnostní rovině. Vztahy v hospodářské rovině začínají od druhé poloviny 20. století a vzhledem k časovému vymezení práce je kladen důraz především na vývoj posledních let. Konkrétně jsou zmíněny zemní plyn, bankovníctví, doprava a podobně. Pokud jde o politickou a bezpečnostní sféru, pracuje se zejména s obdobím druhé vlády kancléře Sebastiana Kurze. Na závěr je rozebírán pohled Rakušanů na Rusy, ruský turismus v Rakousku a role vybraného památníku ve veřejném prostoru Vídně.

Celé zdůvodnění tematického zaměření práce potvrzuje na počátku vyřčenou myšlenku, že téma rusko-rakouských vztahů má přesah do mnoha oblastí společenského dění. A právě díky uvědomění si širšího kontextu vztahu obou zemí se otevírá prostor pro hlubší výzkum a porozumění role kultury a vzdělávání, které jsou jeho nedílnou součástí.

Druhá kapitola diplomové práce popisuje teoretickou diskuzi konceptu soft power. Úvodní část této kapitoly nejdříve pracuje s obecnými pojetími od Nyeho⁵ a Fana⁶, které poskytují teoretické jádro a základní rozcestník pro další definice. Následuje krátká zmínka o alternativních pohledech na Nyeho koncepci od Ogoury⁷ a Halla⁸. Dále už je prostor věnován specificky zaměřeným konceptům soft power, přičemž jsou vybíráni zejména ti

---

⁵ NYE, Joseph, S. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs* [online]. Council on Foreign Relations, July/August 2009, **88**(4), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20699631>

⁶ FAN, Ying. Soft power: the power of attraction or confusion? *Place Branding and Public Diplomacy* [online]. Palgrave Macmillan, 2008, **4**(2), [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://bura.brunel.ac.uk/bitstream/2438/1594/3/FullText.pdf>

⁷ OGOURA, Kazuo. The Limits of Soft Power [Sofuto Pawa ron no shikaku] *Wochi Kochi* [online]. Japan Echo, June/ July 2006, **33**(5), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://universityofleeds.github.io/philtaylorpapers/vp015863.html>

⁸ HALL, Todd. An Unclear Attraction: A Critical Examination of Soft Power as an Analytical Category. *The Chinese Journal of International Politics* [online]. Oxford University Press, Summer 2010, **3**(2), s. 207, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.2307/48615744>

autoři, kteří vycházejí z Nyeho pojetí⁹. Kapitola pokračuje oblastí vzdělávání a pozornost je věnována i vazbě na kulturu. Každý z autorů, který je v této části zmíněn, určitým způsobem zpřesňuje definici soft power, kterou potom analyzuje praktická část. Nejdříve je uvedena trojice autorů Wojciuk, Michałek a Stormowska¹⁰. Jejich pohled na oblast vzdělávání částečně reflektuje i ruská autorka Pershina¹¹. Do této skupiny patří také Amirbek a Ydyrys¹².

Poté přicházejí na řadu koncepty, které se vztahují k Ruské federaci. Patří sem litevský autor Maliukevičius¹³, který, podobně jako německý expert Meister¹⁴, řeší ruskou soft power v posledních letech. Diskuzi obohacuje i pohled ukrajinského autora Kondratenka¹⁵. Na konci je představena definice Ostashove¹⁶, která se zaměřuje na vzdělávání s přesahem do kultury. Výzkum vychází primárně z tohoto pojetí. Autor diplomové práce ještě doplňuje Ostashovou svým chápáním vztahu lidí ke kultuře a vzdělávání.

Stěžejní část práce představuje třetí kapitola, která nejdříve analyzuje ruskou soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky a potom se věnuje reakci na rakouské straně. Hlavní pozornost je věnována „Ruskému centru“¹⁷ při Salzburské univerzitě v letech 2016 až 2019. Kontextuálně ho doplňuje činnost „Ruského domu ve Vídni“¹⁸ za období 2015 až 2019 a

---

⁹ V tomto ohledu byl primárně využit následující článek: NYE, Joseph, S., ref. 5, s. 160

¹⁰ WOJCIUK, A., M. MICHAŁEK a M. STORMOWSKA. Education as a source and tool of soft power in international relations. *European Political Science* [online]. April 2015, 14(3), [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/281511687>

¹¹ PERSHINA, Marina. Education as a soft power instrument of china's foreign policy. *Modern Research of Social Problems* [online]. 2015, 48(4), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/282484660>

¹² AMIRBEK Aidarbek a Kanat YDYRYS. Education as a Soft Power Instrument of Foreign Policy. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* [online]. Elsevier, August 2014, 143, [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/275544104>

¹³ MALIUKEVIČIUS, Nerijus. (Re)constructing Russian soft power in post-Soviet region. *Agora - politinių komunikacijų studijos* [online]. 2013, (2), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/396>

¹⁴ MEISTER, Stefan. Putin's Version of Soft Power. In: MEISTER, Stefan, Isolation and Propaganda: The Roots and Instruments of Russia's Disinformation Campaign [online]. German Marshall Fund of the United States, Apr. 1, 2016, [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep19011.7>

¹⁵ KONDRATENKO, Oleg. "Soft Power " as a Factor in Protecting the of National Interests of the Russian Federation in the Post-Soviet Space. In: STANKEVICH, Z., T. STĘPNIEWSKI a A. SZABACIUK. *Security of the Post-Soviet Region: New Challenges and Threats*. Ljublin: KUL, 2014. ISBN 978-83-60695-78-4. Dostupné z: <https://www.academia.edu/36119239>

¹⁶ OSTASHOVA, Yana. Higher Education as a Soft Power Tool of State's Foreign Policy. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* [online]. ATLANTIS, 2020, Vol. 489, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/348057913>

¹⁷ Vlastní překlad autora z německého originálu: "Russlandzentrum".

Zdroj: UNIVERSITÄT SALZBURG. Russlandzentrum. [online]. Salzburg: Universität Salzburg, © 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/universitaetsbibliothek/kontakt-standorte/standorte/weitere-standorte/russlandzentrum/>

¹⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „Russkij dom v Vene“.

také „Ruského centra“¹⁹ při univerzitě v Innsbrucku během celého zkoumaného období. Všechny instituce jsou nejdříve představeny a následně jsou zkoumány jejich klíčové aktivity a vývoj v čase. Zejména v případě Salzburku analyzuje tato kapitola hlavní příčiny úspěšnosti a naznačuje i nevyužitý potenciál. Průběžně také pojmenovává konkrétní prvky ruské soft power, které jednotlivé instituce vykazují. Na konci třetí kapitoly jsou přehledově uvedeny ještě dvě instituce, které představují rakouskou reakci na zkoumanou politiku. Nejprve je rozebírán „Institut Ludwiga Boltzmann pro výzkum důsledků války (BIK)“²⁰ a v rámci něho je pozornost věnována „Rakousko-ruské komisi historiků (ÖRHK)“²¹ v letech 2014 až 2016. V tomto případě jde o v Rakousku založené instituce, které spolupracovaly s ruskou stranou. Dále je představeno „forum Sočinský dialog“²², které bylo na rozdíl od BIK (respektive ÖRHK) od začátku založeno společně s Ruskou federací.

Závěr práce na základě provedené analýzy odpovídá na výzkumné otázky a potvrzuje, či vyvrací předpoklady z úvodu.

Zdroj: O centre: ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE. *RUSSKIJ DOME V VENE*. [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/o-centre>

¹⁹ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...Russlandzentrum...“.

Zdroj: UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Über uns. *Universität Innsbruck*. [online]. Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 26 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/>

²⁰ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung (BIK)“.

Zdroj: LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. DAS INSTITUT. *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/das-institut/>

²¹ Vlastní překlad autora z německého originálu: „Österreichisch-Russische Historikerkommission (ÖRHK)“. Zdroj: LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. ÖSTERREICHISCH-RUSSISCHE HISTORIKERKOMMISSION (ÖRHK). *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/das-institut/oesterreichisch-russische-historikerkommission-oerhk/>

²² Vlastní překlad autora z německého originálu: „forum Sotschi Dialog“.

Zdroj: SOCHIDIALOGUE. *SochiDialogue: forum Sotschi Dialog*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/>

Metodologie

Z hlediska metodologie se tato diplomová práce opírá o empirický výzkum. Ten pracuje s konceptem „nových dějin mezinárodních vztahů“, přičemž předmětem výzkumu je „kulturně-vzdělávací politika“, která v obecné rovině tvoří část zahraniční politiky a zároveň představuje i jeden z nástrojů soft power.

Sepsání první kapitoly, která z různých úhlů pohledu zdůvodňuje relevanci tématu diplomové práce, si vyžádalo práci s širokou literaturou. V podkapitole o společné historii Ruska a Rakouska autor postupně vycházel z několika obecnějších i specificky zaměřených monografií. Tento přístup umožnil průřezově nahlédnout do tématu a zároveň zdůraznit některé tendence a motivace obou zemí, které v přehledových pracích zůstávají skryty.

V podkapitolách o hospodářské, politické a bezpečnostní rovině vztahů se autor práce při sestavení opíral převážně o informace z článků v běžných periodických a jednu monografii. Důvodem byla orientace na období posledních let a také rozbor relativně specifických kauz a témat, které nejsou v monografiích vůbec, anebo jen nedostatečně zpracovány.

Pokud jde o tvorbu podkapitoly o vzájemném vnímání Rakušanů a Rusů, postup byl opět stejný – tj. získávání informací z článků v běžných periodických. Šlo převážně o průzkumy veřejného mínění. Ke specifickému tématu vybraného památníků v rámci kultury vzpomínání využil autor kromě běžných periodik také jednu specificky zaměřenou monografii. Při komparaci kultury vzpomínání České republiky a Rakouska a vysvětlení některých klíčových rozdílů se ukázal jako velmi přínosný zdroj informací rozhovor²³ s profesorem Wolfgangem Muellerem, odborníkem na sovětské dějiny, studenou válku a Rusko, který působí na Vídeňské univerzitě.

Co se týče práce nad druhou kapitolou, která se zabývá konceptem soft power, vycházel autor z řady různých odborných článků. Ty umožnily sestavit komplexní obraz zkoumané politiky jak na obecné úrovni, tak i v rámci specifické kategorie výzkumu. Důvod výběru tohoto druhu literatury souvisel s povahou samotné kapitoly, která pracuje s teoretickou diskuzí zvoleného akademického konceptu.

Třetí a stěžejní kapitola práce, která analyzuje vybrané instrumenty zkoumané politiky a také reakci na rakouské straně, byla vytvořena na základě informací z různých pramenů a

---

²³ Osobní rozhovor s profesorem Wolfgangem Muellerem, zástupcem představenstva Institutu východoevropských dějin Vídeňské university. Vídeň 9.2.2022.

vybraných článků v odborných periodících. Ve stěžejní podkapitole o „Ruském centru“ při Salzburské univerzitě se jako klíčový ukázal rozhovor²⁴ s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou centra a se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící centra. Díky tomu bylo možné získat podrobnější informace o historii, cílech, návštěvnících, partnerech a hlavních důvodech, které stály za úspěchem centra ve zkoumaném období. Některé z těchto informací zpřesnil ještě druhý rozhovor²⁵ se Zoe Neumaier, který byl důležitý i pro podrobnější vysvětlení vybraných aktivit ruského centra.

V návaznosti na první rozhovor získal autor ještě řadu pramenů, které tvořily přílohy e-mailové komunikace²⁶ se Zoe Neumaier. Jde o stěžejní zdroj jinak nedostupných informací, bez kterých by tato podkapitola nemohla být sepsána. Jednalo se o různé výroční zprávy a statistická data, které umožnily podrobně zmapovat všechny klíčové aktivity, včetně tematických změn, počtu návštěvníků a celkového směřování instituce. Zejména cenná byla průběžná hodnocení plnění cílů a každoroční shrnutí. V rámci ověřování teorie bylo pravidelně odkazováno i na stěžejní článek od Ostashove²⁷.

V podkapitole, která se věnuje „Ruskému domu ve Vídni“ bylo využito zejména oficiálních webových stránek. Z nich byla získána data ohledně historie a druhu akcí, což umožnilo vytvořit komplexní obrázek dané instituce a zachytit její vývoj v čase. Díky tomu bylo možné najít a popsat hlavní prvky zkoumané politiky. K ověření posloužily články od

---

²⁴ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022.

²⁵ Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

²⁶ Poznámka autora diplomové práce: všechny níže uvedené přílohy byly zpřístupněny prostřednictvím Zoe Neumaier (se svolením profesorky Hausbacher). Nejedná se o autorky žádné z příloh.

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:24 [cit. 2022-04-13]. Příloha: Aktivitäten_BesucherInnenanzahl_2016_2021.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente) [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:30 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Zal'cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_3_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, 1_2018.pdf, 2_2018.pdf, 3_2018.pdf, 4_2018.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3 [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:51 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: 1_2017.pdf, 2_2017.pdf, 3_2017.pdf, 4_2017.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 17:13 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Jahresbericht_2017.pdf, Jahresbericht_2018_ru.pdf, Jahresbericht_2019.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] WEBEX INTERVIEW - FINAL TEXT, Dalibor Jiricek [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 19.4.2022, 9:36 [cit. 2022-04-19]. Příloha: Godovoj otčet o dejatel'nosti _Bie.pdf

²⁷ OSTASHOVA, Yana, ref. 16

Ostashove²⁸, Meistera²⁹ a kapitola od Kondratenka³⁰, která tvoří část monografie od trojice autorů Stankevich, Stępniewski a Szabaciuk³¹. Stejným způsobem postupoval autor i v případě „Ruského centra“ při univerzitě v Innsbrucku. V tomto případě bylo k propojení s teorií opět využito článků od Ostashove³² a Meistera³³.

K sestavení komplexního obrázku o odezvě zkoumané politiky v Rakousku byly u „fóra Sočinský dialog“ standardně využívány oficiální stránky. Totéž platilo i pro BIK. V případě ÖRHK využil autor nejdříve webové stránky a jednu výroční zprávu. Tímto způsobem byl sestaven přehled činnosti v letech 2014 až 2016.

Omezení výzkumu

V souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu v únoru 2022 vznikla z pohledu diplomové práce některá omezení ve smyslu sběru dat. Šlo především o „Ruský dům ve Vídni“, jeden z primárních nástrojů³⁴ zkoumané politiky. Ten byl osloven s žádostí o rozhovor a zaslání dalších podkladů k výzkumu. Následovala anonymní odpověď, ve které byl autor diplomové práce pouze odkázán na veřejně dostupné zdroje. Padla tak například možnost ověřit si vnímání úspěšnosti ruského domu pohledem jeho pracovníků. Pro výzkum to ale nepředstavovalo zásadní problém, jelikož z volně dostupných dat bylo stále možné sestavit uspokojivý obraz o vývoji, změnách a vazbě této instituce na ruskou soft power v oblasti kultury a vzdělávání. „Ruský dům ve Vídni“ proto ve výzkumu nadále zůstal zařazen v rámci doplnění kontextu zkoumané politiky.

V rámci provedených rozhovorů a s tím spojené e-mailové komunikace je třeba mít na paměti, že vzhledem k zmíněné situaci na Ukrajině lze předpokládat, že výpovědi v sobě mají tendenci vyhýbat se obecně pozitivním momentům spolupráce s ruskou stranou, a to i přesto, že šlo o období před začátkem válečného konfliktu.

---

²⁸ Ibid.

²⁹ MEISTER, Stefan, ref. 14

³⁰ KONDRATENKO, Oleg, ref. 15

³¹ STANKEVICH, Z., T. STĘPNIEWSKI a A. SZABACIUK. *Security of the Post-Soviet Region: New Challenges and Threats*. Ljublin: KUL, 2014. ISBN 978-83-60695-78-4. Dostupné z: <https://www.academia.edu/36119239>

³² OSTASHOVA, Yana, ref. 16

³³ MEISTER, Stefan, ref. 14

³⁴ Podrobné rozdělení hlavních instrumentů ruské soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky v Rakousku v letech 2014 až 2019 viz příloha č. 9.

Poznámky autora k citacím a formální úpravě práce

V diplomové práci je citováno podle normy ČSN ISO 690 (01 0197), která platí od 1. 4. 2011.³⁵ Pokud jde o metodu citování a odkazování, norma připouští několik variant.³⁶ Upřednostněn je přístup, kdy bibliografické citace jsou uváděny jako průběžné poznámky, přičemž na jednotlivé zdroje je odkazováno číslem v horním indexu. Samotné bibliografické citace jsou uváděny průběžně v textu a na konci práce je ještě souhrnný, abecedně řazený seznam všech pramenů a literatury.

V případech, ve kterých není normou specifikováno, jakým způsobem něco citovat nebo zapisovat, je upřednostněn jednotný způsob citování (resp. zápisu), který je autorem diplomové práce logicky odvozen z původní normy.

Prvním příkladem je zápis ruskojazyčných zdrojů, které jsou v diplomové práci využívány. Citační norma ČSN ISO 690 (01 0197) se k tomu obecně vyjadřuje v tom smyslu, že všechny nelatinské prvky je třeba transliterovat. Explicitně se zmiňuje například o cyrilici³⁷, ale k současné ruské a ukrajinské azbuce nezaujímá konkrétní stanovisko ani doporučení. Veškeré rusky a ukrajinsky psané texty jsou proto transliterovány podle transliterační tabulky vydané Národní knihovnou České republiky a aktualizovanou v červenci 2018.³⁸

Dále se jedná o zápis českých a cizojazyčných zkratk. Norma pouze obecně doporučuje rozepisovat zkratky do hranatých závorek, pokud nejsou všeobecně známé.³⁹ Z důvodu sjednocení textu jsou však upřednostněny kulaté závorky. Následující případy nejsou zmiňovány.

Pokud je obecně nějaká zkratka uvedena v práci pouze jedenkrát, není k ní už rozepisován celý název, protože ten už je uveden v seznamu zkratk na konci práce.

Nastane-li situace, že je zkratka v textu používána opakovaně, je vždy poprvé uveden do závorek i plný název, který je zároveň i v seznamu zkratk. Následně už je uváděna pouze zkratka.

---

³⁵ BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011*. [online]. Brno: 2. září 2011, s. 4, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>

³⁶ *Ibid.*, s. 19–21

³⁷ *Ibid.*, s. 5

³⁸ Cyrilice - základní tabulka. In: Národní knihovna české republiky. *Národní knihovna české republiky*. [online]. Aktualizováno červenec 2018, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://text.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/transliterace-nelatinkovych-pisem/cyrilice/view>

³⁹ BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA, ref. 35, s. 11

V situacích, kdy se jedná o neznámou, cizojazyčnou zkratku, která nemá český ekvivalent, je poprvé citována v původní podobě jako přímá citace a následně už je uváděna bez uvozovek a opakované citace.

V některých případech je v originálním cizojazyčném textu uvedena zkratka, k níž existuje i český ekvivalent. Pokud se zrovna nejedná o přímou citaci, je preferován zápis zkratky v podobě, který je v českém prostředí obecně známý.

Pokud je v originálním textu uveden plný název nějaké organizace bez zkratky, která už ale byla v textu diplomové práce dříve použita, je preferováno její opětovné uvedení, i když citace odkazuje pouze na plný název.

Je-li vlastní název nějaké organizace, instituce a podobně překládán z cizojazyčného originálu, je vždy poprvé citován se závorkami jako přímá citace s poznámkou, že jde o vlastní překlad autora. Pokud se tento vlastní název vyskytuje v práci opakovaně, je sice ponechán v závorkách, ale z důvodu větší přehlednosti práce už není opakovaně uváděno, že je jedná o vlastní překlad autora. Tím pádem není ani znovu přímo citován.

Dalším případem zápisů jsou názvy pramenů a literatury. Norma opět jen obecně doporučuje, aby názvy byly uvedeny v původním tvaru⁴⁰. Nicméně v případech, kdy je název psán hůlkovým písmem a je třeba ho citovat v bibliografické citaci, anebo jako přímou citaci v textu je z důvodu čitelnosti práce preferován zápis pouze s velkým počátečním písmenem.

Poslední příklad se týká citace kapitoly v monografii, která má odlišného autora, že celá monografie. Je-li později citována právě tato celá monografie, je na ni pohlíženo jako na samostatnou citaci.

Na závěr je třeba zmínit přímé citace z cizojazyčného textu. Pokud je například původní, přímo citovaný text psán v prvním pádě, ale v textu diplomové práce je potřeba změnit pád, je logicky preferován tento tvar. Důvodem je zachování struktury a čtivosti textu diplomové práce. V takových případech je v citaci v poznámce pod čarou samozřejmě nadále uváděn původní citovaný tvar.

Doplňkově je ještě důležité uvést, že platnost veškerých elektronických informačních zdrojů odpovídá datu citace, které je uvedeno v každé konkrétní citaci.

---

⁴⁰ Ibid., s. 10

Kritické zhodnocení pramenů a literatury

1. kapitola: „Zdůvodnění tématu, aneb v čem jsou rusko-rakouské vztahy výjimečné a proč se jimi zabývat?“

Kvalitních monografií, které by se věnovaly hlouběji celému období rusko-rakouských vztahů od 15. století, je poměrně málo. Naštěstí existuje také dostatek širěji pojatých knih, které tuto mezeru částečně zaplňují. Jednu z prací použitých pro kontext rusko-rakouských vztahů představuje „Rossija – Avstrija: Vechi sovместnoj istorii“⁴¹, kolektivní dílo rusko-rakouské komise historiků a dalších vědeckých institutů. Pro potřeby diplomové práce byly relevantní ty části, které průřezově pokrývají vývoj společných vztahů od 15. až do 18. století. Konkrétně se jednalo o politickou, ekonomickou a kulturní rovinu.

Využita byly také teprve vloni vydané „Dějiny Běloruska“⁴² od autorů Markové, Sahanoviče a Šybieky. Přínosné byly v tom, že poskytly pohled na Rusko a Rakousko v období trojího dělení Polska.

K pochopení širších souvislostí mezinárodního uspořádání v Evropě během 19. století (a to i s přihlédnutím k roli tehdejšího Ruska a Rakouska) byla nápomocná monografie „Diplomacy“⁴³ od Henryho Kissingera. Autor v ní zachycuje optikou diplomacie klíčové události světových dějin od třicetileté války až do konce 20. století.

Co se týče kontextu rusko-rakouských vztahů během první i druhé světové války, byla využita práce „Do pekel a zpět: Evropa 1914-1949“⁴⁴ od Iana Kershawa.

Pro období vzájemných vztahů druhé poloviny 20. století byla klíčovým zdrojem monografie pod názvem „A Good Example of Peaceful Coexistence? The Soviet Union, Austria, and Neutrality 1955-1991.“⁴⁵ od Wolfganga Muellera. V jeho díle je podrobně a zároveň velice čtivě popsáno a analyzováno soužití Druhé rakouské republiky se SSSR. Vhodně ji doplnila také monografie „Der Kampf um den Staatsvertrag 1945-1955: Ost-West-

---

⁴¹ KARNER, Stefan a Aleksandr ČUBAR'JAN, ref. 1

⁴² MARKOVÁ, A., H. SAHANOVIČ a ZACHAR ŠYBIEKA. *DĚJINY BĚLORUSKA*. Praha: NLN, 2021. ISBN 978-80-7422-667-0.

⁴³ KISSINGER, Henry. *DIPLOMACY*. New York: SIMON & SCHUSTER PAPERBACKS, 1994. ISBN 978-0-671-51099-2.

⁴⁴ KERSHAW, Ian. *Do pekel a zpět: Evropa 1914-1949*. Praha: Argo, 2017. ISBN 978-80-257-2301-2.

⁴⁵ MUELLER, Wolfgang. *A Good Example of Peaceful Coexistence? The Soviet Union, Austria, and Neutrality 1955-1991*. Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften, 2011. ISBN 978-3-7001-6898-0.

Besetzung, Staatsvertrag und neutralität Österreichs“⁴⁶, kterou napsali autoři Gerald Stourzh a Wolfgang Mueller. Kniha objasnila změny v mezinárodním prostředí po roce 1953 a celkově vztahy obou zemí v době Rakouské státní smlouvy. Jednalo se o důležité období pro výzkum a umožnilo tak vytvořit komplexní obrázek soužití Rakouska a Ruska.

Jelikož je v rámci zdůvodnění tématu diplomové práce věnován prostor také aktuálním otázkám ohledně politiky, bezpečnosti, hospodářství a kultury vzpomínání, bylo klíčové opřít se i o řadu běžných periodik (především rakouských a německých).

Z rakouských periodik, která tvořila významný informační zdroj, byl využit deník „Kurier“⁴⁷, který stojí na pomezí konzervativního a liberálního proudu. Jeho spíše obsáhlejší analýzy určené pro náročnější čtenáře poskytly přehled k propojenosti rakouského a ruského byznysu. Další informace z byznysového ale i turistického prostředí ve vztahu k Rusku, byly čerpány z deníku „Der Standard“⁴⁸, který představuje spíše liberální křídlo a drží si také vysokou úroveň svých analýz a článků. V této kategorii nelze opomenout ani deník „Die Presse“⁴⁹ (opět liberální). Ten pomohl objasnit nové pracovní příležitosti, který si v Rusku našli někteří bývalý vysoce postavení rakouští politici a také jak Rakušané vnímali Rusko

---

⁴⁶ STOURZH, Gerald a Wolfgang MUELLER. *Der Kampf um den Staatsvertrag 1945-1955: Ost-West-Besetzung, Staatsvertrag und neutralität Österreichs*. 6., gründlich überarbeitete und erweiterte Neuauflage. Wien: Böhlau, 2020. ISBN 978-3-205-20624-8.

⁴⁷ HODOSCHEK, Andrea. Wie Millionen zwischen OMV, Zenit St. Petersburg, Gazprom und Austria Wien fließen. In: *KURIER*. [online]. 14.06.2021, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <https://kurier.at/wirtschaft/wie-millionen-zwischen-omv-zenit-st-petersburg-gazprom-und-austria-wien-fliessen/401411688>

KLEINRATH, Josef. Mauer beim "Russen-Denkmal" am Wiener Schwarzenbergplatz blau-gelb bemalt: Private Initiative hat die Mauer hinter dem Denkmal in den ukrainischen Nationalfarben bemalt. In: *KURIER*. [online]. 01.03.2022, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://kurier.at/chronik/oesterreich/mauer-beim-russen-denkmal-am-wiener-schwarzenbergplatz-blau-gelb-bemalt/401922148>

⁴⁸ MARCHART, J. M. Ex-Kanzler Kern zieht sich als Aufsichtsrat von russischer Staatsbahn zurück. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 24. Februar 2022, 10:10, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000133619501/ex-kanzler-kern-zieht-sich-als-aufsichtsrat-bei-russischer-staatsbahn>

MARCHART, J. M. Der teils lukrative Draht heimischer Ex-Politiker nach Moskau. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 23. Februar 2022, 06:00, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000133566003/der-teils-lukrative-draht-heimischer-ex-politiker-nach-moskau>

Russen mögen Österreich und lieben Wien. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 31. Oktober 2014, 15:58, [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000007578691/russen-moegen-oesterreich-und-lieben-wien>

⁴⁹ PUNZ, Hans. Ex-Finanzminister Schelling wird Berater bei Gazprom. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 26.03.2018 um 19:14, [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5395816/ex-finanzminister-schelling-wird-berater-bei-gazprom>

NEUBAUER, Herbert. Ex-Kanzler Kern hat nun einen Aufsichtsjob in Russland. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 16.07.2019 um 18:40, [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5660535/ex-kanzler-kern-hat-nun-einen-aufsichtsjob-in-russland>

SCHLAGER, Roland. Umfrage: Österreicher mögen Russland mehr als USA. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 28.11.2018, 15:47, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5537886/umfrage-oesterreicher-moegen-russland-mehr-als-usa>

v poslední době. Tento výčet uzavírají ještě dvě periodika. Prvním je liberálně laděný „Wiener Zeitung“⁵⁰, který představuje nejstarší, a tedy i nejdéle vycházející deník na světě. Ve vztahu k nedávnému fenoménu zvýšeného počtu návštěv ruských a rakouských politiků nabídl dobrou shrnující analýzu. Stejně tak byl užitečný při popsání projektu širokorozchodné železnice, kde mezi zainteresovanými stranami bylo i Rusko a Rakousko. Druhým příkladem je rakouský liberální týdeník „Profil“⁵¹, do něhož přispívají rakouští vnitropolitici komentátoři. Byl to tak ideální zdroj pro analýzu toho, jak Rakušané vnímají kroky své vlády vůči prezidentu Putinovi.

Pokud jde o německá periodika, je třeba určitě zmínit týdeník „Der Spiegel“⁵². Ten představuje liberální a seriózní periodikum, která se mj. zaměřuje na investigativní žurnalistiku. Byl tedy ideální volbou při analýze „aféry Ibiza“. Spíše středo-levicový celostátní týdeník „Süddeutsche Zeitung“⁵³ zase přispěl k přesnému zmapování návštěv prezidenta Putina v Rakousku.

Neméně důležitý zdroj představoval středově orientovaný rozhlas „Deutsche Welle“⁵⁴ (spadá pod skupinu ARD), konkrétně jeho zpravodajský web. Jeho články pomohly naznačit vazby rakouského sponzoringu na ruský sportovní klub a také vztah vládní FPÖ ke Kremlu. Stejně tak to byl i zpravodajský web druhého německého rozhlasu –

---

⁵⁰ Ein Dämpfer für die Beziehungen Wien-Moskau. In: *Wiener Zeitung*. [online]. Wiener Zeitung, © 2022, vom 25.08.2020, 09:55 Uhr, Update: 25.08.2020, 10:12 Uhr, [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/politik/europa/2072646-Ein-Daempfer-fuer-die-Beziehungen-Wien-Moskau.html>

VASARI, Bernd. Die ewige Breitspurbahn. In: *Wiener Zeitung*. [online]. Wiener Zeitung, © 2022, vom 06.05.2021, 06:30 Uhr, Update: 06.05.2021, 17:40 Uhr, [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/wirtschaft/oesterreich/2103068-Die-ewige-Breitspurbahn.html>

⁵¹ Umfrage: Ein Drittel sieht Umgang mit Putin kritisch 46% halten Verhältnis zu Putin für "gerade richtig". In: *profil*. [online]. 25.08.2018, 08:20, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.profil.at/oesterreich/umfrage-umgang-mit-putin-10305667>

⁵² HOLSCHER, Max, Hasnain KAZIM, Charlene OPTENSTEINEN a Julia STANEK. "Unerhörte Respektlosigkeit" - Präsident Van der Bellen verurteilt Straches Aussagen. In: *Spiegel Ausland*. [online]. SPIEGEL Gruppe, 18.05.2019, 15.38 Uhr, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/ausland/oesterreich-heinz-christian-strache-tritt-zurueck-die-ereignisse-im-newsblog-a-1268108.html>

⁵³ MÜNCH, Peter. Putin in Österreich: Den Alpen zugeneigt. In: *Süddeutsche Zeitung*. [online]. Wien: 5. Juni 2018, 18:53 Uhr, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/oesterreich-den-alpen-zugeneigt-1.4002886>

⁵⁴ GURKOV, Andrey. Österreichs Geld für Russlands Fußballklub. In: *DW*. [online]. Deutsche Welle, © 2022, 18.05.2020, [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/%C3%B6sterreichs-geld-f%C3%BCr-russlands-fu%C3%9Fballklub/a-53486964>

WIEDERWALD, Rupert. Nach dem Ibiza-Video: Die Kreml-Liebe der FPÖ. In: *DW*. [online]. Deutsche Welle, © 2022, 21.05.2019, [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/nach-dem-ibiza-video-die-kreml-liebe-der-fp%C3%B6/a-48813677>

„Deutschlandfunk“⁵⁵, který byl dobrým přehledovým zdrojem pro rusko-rakouské vztahy, jelikož obsahoval interview s předními historiky. V této skupině byl jako zdroj využíván i celostátní deník „Handelsblatt“⁵⁶ zaměřující se na ekonomická témata. V kontextu diplomové práce se jednalo o otázku rakouské Raiffeisenbank a jejího působení v Ruské Federaci nebo o postoj Rakouska k aféře Skripal.

V pravém spektru se výzkum opíral částečně o celostátní deník „Die Welt“⁵⁷, který také nabízí podrobné analýzy různých témat, čímž vhodně doplnil výše uvedené zpravodajské weby v pohledu na výjimečnost rusko-rakouských vztahů posledních několika let.

Doplňkové zdroje představovala zejména mezinárodní zpravodajská agentura „Reuters“⁵⁸ (téma ohledně Nord Stream 2), český „Deník N“⁵⁹ (evropští státníci a jejich angažmá v Ruské federaci a kultura vzpomínání v ČR) a dále pak webové stránky Muzea města Vídeň⁶⁰ (kultura vzpomínání ve Vídni). Co se týče posledního a poměrně specifického tématu, byla využita monografie „Russisches Wien: Begegnungen aus vier Jahrhunderten“⁶¹ od Hannese Leidingera a Vereny Moritz, kteří v této práci vycházející mj. i z řady archivních materiálů mapují ruské stopy ve Vídni od 17. až do 20. století. Ve vztahu k

---

⁵⁵ ENGELHARD, Karla. Russisch-österreichische Beziehungen / Österreich regt Aufhebung der Sanktionen an. In: *Deutschlandfunk*. [online]. Deutschlandradio, © 2022, 15.04.2016, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.deutschlandfunk.de/russisch-oesterreichische-beziehungen-oesterreich-regt-100.html>

⁵⁶ Russische Raiffeisen-Tochter plant Wachstum trotz Sanktionen. In: *Handelsblatt*. [online]. Handelsblatt, © 2022, 25.04.2019, 16:31 Uhr, [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/finanzen/banken-versicherungen/banken/bankenlandschaft-russische-raiffeisen-tochter-plant-wachstum-trotz-sanktionen/24257374.html?ticket=ST-9751055-BpGJcdRcEAUhCFgc27qT-cas01.example.org>

SIEBENHAAR, Hans-Peter a Moritz KOCH. Österreich will Nähe zu Russland nicht aufgeben. In: *Handelsblatt*. [online]. Handelsblatt, © 2022, 28.03.2018, 18:45 Uhr, [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/international/skripal-affaere-oesterreich-will-naeche-zu-russland-nicht-aufgeben/21123092.html?ticket=ST-9675951-XBgJH0vj4enKJt3WFBKN-cas01.example.org>

⁵⁷ HENCKEL, Elisalex. Die seltsame Russland-Liebe der Österreicher. In: *WELT*. [online]. WELT, 24.06.2014, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/ausland/article129432474/Die-seltsame-Russland-Liebe-der-Oesterreicher.html>

⁵⁸ REUTERS STUFF. U.S. shouldn't threaten friends over Nord Stream 2, says Austria's OMV CEO. In: *Reuters*. [online]. Reuters, © 2022, March 20, 2021, 12:55 p.m., [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-omv-ceo-idINKBN2BC0DR>

⁵⁹ BOUBÍNOVÁ, Markéta. Evropští mocní v Putinových službách. Seznam expremiérů a exministrů placených ruskými firmami roste. In: *DENÍK N*. [online]. N Media, 29. prosince 2021, 18:57, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://denikn.cz/777526/evropsti-mocni-v-putinovyh-sluzbach-seznam-expremieru-a-exminstru-placenyh-ruskymi-firmami-roste/?ref=list>

WIRNITZER, Jan. Zápisky z fronty na náměstí Interbrigády: boj skončil, Koněv se 75. výročí konce války nedožil. In: *DENÍK N*. [online]. N Media, 3. dubna 2020, 21:27, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://denikn.cz/332977/zapisky-z-fronty-na-namesti-interbrigady-boj-skoncil-konev-se-75-vyroci-konce-valky-nedozil/?ref=list>

⁶⁰ WIKIDAL, Elke. 75 Jahre „Russendenkmal“ am Schwarzenbergplatz – Das erste Bauwerk der Zweiten Republik. In: *Wien Museum / Magazin*. [online]. Wien Museum, © 2022, 17.8.2020, [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://magazin.wienmuseum.at/75-jahre-russendenkmal-am-schwarzenbergplatz>

⁶¹ LEIDINGER, Hannes a Verena MORITZ. *Russisches Wien: Begegnungen aus vier Jahrhunderten*. Wien: Böhlau, 2004. ISBN 3-205-77263-6.

výzkumu nabídla zmíněná monografie jinak poměrně těžko dostupné informace ohledně památníku sovětské armády ve Vídni.

Z oficiálních zdrojů to byly ještě stránky ruské prezidentské kanceláře, které poskytly přehled jednotlivých cest ruského prezidenta do Rakouska, a naopak rakouských státníků v Rusku.⁶² K informacím ohledně institucí podporujících hospodářské vztahy obou zemí byl využit oficiální web Velvyslanectví Ruské federace v Rakouské republice⁶³ a „Ruského domu ve Vídni“⁶⁴. V tomto ohledu je možné zmínit kupříkladu i webové stránky Rakouských spolkových drah (ÖBB)⁶⁵, skrze které byl naznačen aktuální přístup k ukrajinským uprchlíkům. Stejně tak byl nápomocný i web Rakouské hospodářské komory (WKO)⁶⁶. Zde byly velmi podrobně zachyceny aktuální sankce vůči Rusku. Cenné poznatky o aktuálním vývoji a postojích rakouského státu byly zase získány z oficiálních parlamentních stránek⁶⁷.

---

⁶² Events – Vladimir Putin arrived in Austria. In: *President of Russia*. [online]. Vienna: Presidential Executive Office, June 5, 2018, 14:45, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/57677>

Events – Vladimir Putin visited Austria. In: *President of Russia*. [online]. Graz: Presidential Executive Office, August 18, 2018, 17:00, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/58327>

Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz. In: *President of Russia*. [online]. The Kremlin, Moscow: Presidential Executive Office, February 28, 2018, 16:45, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/56951>

Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz. In: *President of Russia*. [online]. St Petersburg: Presidential Executive Office, October 3, 2018, 21:50, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/58714>

Events – Talks with Federal President of Austria Alexander Van der Bellen. In: *President of Russia*. [online]. Sochi: Presidential Executive Office, May 15, 2019, 16:30, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/60526>

⁶³ BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH. Handels-und wirtschaftliche Beziehungen. *BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH*. [online]. Wien: BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH, © 2022, [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: https://austria.mid.ru/de/russland_osterreich/bilaterale_beziehungen/handels_und_wirtschaftliche_beziehung_en/

⁶⁴ Links. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/de/links>

⁶⁵ ÖBB. Informacija dlja podorožujučich z Ukrajiny. *ÖBB*. [online]. ÖBB, [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <https://www.oebb.at/de/neuigkeiten/ukraine-hilfe>

⁶⁶ WKO. Aktueller Stand der Sanktionen gegen Russland und in Bezug auf die Ukraine. *WKO*. [online]. WKO, © 2022, Stand: 29.04.2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/Aktueller_Stand_der_Sanktionen_gegen_Russland_und_die_Ukrai.html

⁶⁷ Parlamentskorrespondenz Nr. 169 vom 24.02.2022: Nationalrat: Bundeskanzler Nehammer und Vizekanzler Kogler verurteilen russische Angriffe auf die Ukraine. In: *PARLAMENT. REPUBLIK ÖSTERREICH: Parlament*. [online]. Wien: Parlament, 24.02.2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/PAKT/PR/JAHR_2022/PK0169/index.shtml

PARLAMENT. Dr. Johann Georg Schelling. REPUBLIK ÖSTERREICH: Parlament. [online]. Wien: Parliament, Stand: 18.12.2017, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/WWER/PAD_36907/index.shtml

2. kapitola: „Soft power“

Jedním ze základních zdrojů pro skutečně obecné vymezení zkoumané politiky je článek „Get Smart: Combining Hard and Soft Power“⁶⁸ od amerického autora Josepha S. Nyeho. Jeho text nabízí přesnou a srozumitelnou definici soft power, kterou však zároveň zasazuje do širšího rámce dalších přístupů. Pro výzkum této diplomové práce bylo přínosné i vymezení konkrétních prvků soft power. Nespornou výhodou celé statě je nadčasovost myšlenek a možnost jejich aplikace na různé případy. Tím je do určité míry vyvážen fakt, že se jedná o poměrně krátkou práci v rozsahu několika málo stran. Z Nyeho prací na toto téma byla ještě využita relativně nová monografie „The Future of Power“⁶⁹, která pomohla zasadit analyzovaný koncept do obecnějšího rámce.

V rámci výše uvedeného je dobrým zdrojem článek „Soft power: the power of attraction or confusion? Place Branding and Public Diplomacy“⁷⁰ od Ying Fana. Pro potřeby této práce byl článek relevantní zejména v tom, že lépe specifikoval Nyeho pojetí zkoumané politiky.

Byla využita i stať „The Limits of Soft Power [Sofuto Pawa ron no shikaku]“⁷¹ od japonského akademika Kazua Ogoury, který přichází s alternativním názorem na klasickou západní definici soft power v Nyeho podání. Stejně tak byl přínosný článek „An Unclear Attraction: A Critical Examination of Soft Power“⁷² od Todda Halla, a to zejména proto, že nabízí odlišný pohled na Nyeho definici a tím obohacuje celkovou debatu.

V další části všeobecně se věnující soft power v rámci vzdělávání má své místo trojice polských autorů Wojciuk, Michałek a Stormowska. Jejich článek „Education as a source and tool of soft power in international relations“⁷³ se snaží vyplnit mezeru ve studiu mezinárodních vztahů, pokud jde právě o oblast vzdělávání. Této tematice se věnuje také Marina Pershina ve svém článku „Education as a soft power instrument of china's foreign policy“⁷⁴.

---

⁶⁸ NYE, Joseph, S., ref. 5

⁶⁹ NYE, Joseph, S. *The Future of Power*. New York: Public Affairs, 2011, 1. Power (Social sciences) I. Title. ISBN 978-1-61039-069-9.

⁷⁰ FAN, Ying, ref. 6

⁷¹ OGOURA, Kazuo, ref. 7

⁷² HALL, Todd, ref. 8

⁷³ WOJCIUK, A., M. MICHAŁEK a M. STORMOWSKA, ref. 10

⁷⁴ PERSHINA, Marina, ref. 11, s. 287

Na tomto místě je dobré obrátit pozornost ještě na stat' „Education as a Soft Power Instrument of Foreign Policy“⁷⁵ od tureckých akademiků Amirbeka a Ydyryse, kteří se ve svém krátkém, ale velice výstižném textu věnují různým tématům spojeným se vzděláváním a jeho návazností na soft power.

V předposlední části je věnován prostor také autorům, kteří se zaměřují na soft power výhradně ve vztahu k Ruské federaci. Z široké škály expertů a akademiků stojí určitě za zmínku článek „(Re)constructing Russian soft power in post-Soviet region“⁷⁶ od Nerijuse Maliukevičiuse. Jako dílčí teoretické východisko této práce posloužil výše uvedený text proto, že v něm autor velmi čtivým jazykem přibližuje vývoj ruské soft power od konce SSSR a následně vysvětluje, jakým způsobem došlo k její transformaci v podmínkách Putinova režimu.

Relevantní je i Stefan Meister, známý německý expert na Rusko a postsovětský prostor, který se v této oblasti věnuje řadě témat včetně hospodářské, bezpečnostní nebo vzdělávací politiky.⁷⁷ Meisterův článek „Putin's Version of Soft Power“⁷⁸ je ideálním příkladem toho, že specifická a relativně složitá témata lze podat srozumitelným jazykem, avšak současně lze zachovat i patřičnou hloubku analýzy. Kromě jasné definice soft power v Putinově režimu věnuje například pozornost i konkrétním institucím, které tuto politiku prosazují. Stranou nenechává ani ideologickou rovinu.

Pro úplnost je možné do této kategorie autorů zařadit i ukrajinského akademika Olega Kondratenka, který pohlíží na soft power podobně jako výše uvedení autoři, avšak věnuje extra pozornost například roli ruského jazyka. Pro výzkum byly relevantní i jeho názory na konkrétní cíl zkoumané politiky. Vše je pak přehledně zachyceno v jím napsané kapitole »«Soft Power“ as a Factor in Protecting the of National Interests of the Russian Federation in the Post-Soviet Space«⁷⁹, která je součástí obsáhlé monografie „Security of the Post-Soviet Region: New Challenges and Threats“⁸⁰ od autorů Stankeviche, Stępniewskiho a Szabaciuka.

---

⁷⁵ AMIRBEK Aidarbek a Kanat YDYRYYS, ref. 12, s. 502

⁷⁶ MALIUKEVIČIUS, Nerijus, ref. 13

⁷⁷ STEFAN MEISTER. *INTERNATIONALE POLITIK Quarterly*. [online]. [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://ip-quarterly.com/de/user/276/dr-stefan-meister>

⁷⁸ MEISTER, Stefan, ref. 14

⁷⁹ KONDRATENKO, Oleg, ref. 15

⁸⁰ STANKEVICH, Z., T. STĘPNIEWSKI a A. SZABACIUK, ref. 31

Stěžejní část teoretického uchopení práce vychází z pojetí soft power, které se vztahuje k Ruské federaci v oblasti vzdělávání s obecnou návazností na kulturu. Pro tuto kategorii se jeví jako ideální článek „Higher Education as a Soft Power Tool of State's Foreign Policy“⁸¹, který napsala ruská autorka Yana Ostashova. V něm nejdříve vysvětluje vztah vzdělávání a kultury a jejich roli v samotné soft power. Následně předkládá obecnou definici této politiky, přičemž se opírá i o Nyeho. S tímto typicky západním autorem pracuje i v další části věnující se podrobné definici ruské soft power ve vzdělávání, přičemž nezapomíná na přesah do různých oblastí kultury. Zmíněny jsou i konkrétní instituce, doporučení ke zlepšení, ale také jakým způsobem měřit tuto politiku. Jedná se tedy o soubor myšlenek, které jsou zcela relevantní pro potřeby tohoto výzkumu. Je samozřejmě třeba počítat s tím, že se jedná o ruský pohled na věc, nicméně Ostashova v určitých částech svého textu navazuje i na další autory, jejichž definice jsou v této práci využity, což do určité míry pomáhá vyvažovat jednostranný postoj.

---

⁸¹ OSTASHOVA, Yana, ref. 16

1. Zdůvodnění tématu, aneb v čem jsou rusko-rakouské vztahy výjimečné a proč se jimi zabývat?

1.1. Společná historie napříč stoletími

Rusko a Rakousko pojí v kontextu střední Evropy historicky unikátní, avšak také značně proměnlivý vztah. Jeho počátky sahají až do poloviny 15. století.⁸² Během období Smuty a třicetileté války došlo k dočasnému útlumu společných kontaktů a situace se začala měnit až po Vestfálském míru.⁸³ V druhé polovině 18. století provázela vzájemné kontakty převážně nedůvěra a podezřívání (zejména během sedmileté války) a celkově lze hovořit o rezervovaném vztahu, který postrádal obchodní i kulturní rozměr.⁸⁴

Novou dynamiku rusko-rakouských vztahů přineslo až období spjaté s trojím dělením Polska.⁸⁵ Další rozvoj byl patrný i v první polovině 19. století. Za významný milník lze považovat porážku Napoleona a následný Vídeňský kongres.⁸⁶ První polovina 20. století představovala období nepřátelských vztahů obou zemí. Během první světové války se Rakousko-Uhersko s carským Ruskem mnohokrát střetly na bitevních polích.⁸⁷ Obdobně proti sobě stály Rakousko (tentokrát pod Německou říší) a Sovětský svaz v letech 1941 až 1945.⁸⁸

Od roku 1945 až do Stalinovy smrti zůstávaly vztahy obou zemí ve značně nepřátelské rovině.⁸⁹ Teprve s uzavřením Rakouské státní smlouvy (1955), která potvrdila asymetrický vztah mezi malou zemí a supervelmocí⁹⁰, začalo docházet k postupnému uvolňování napětí. Nově budované přátelství však bylo primárně hnáno snahou SSSR nedopustit, aby se Rakousko stalo členem NATO. Kromě toho měla nově získaná neutralita a suverenita sloužit

---

⁸² KARNER, Stefan a Aleksandr ČUBAR'JAN, ref. 1, s. 11–13

⁸³ Ibid., s. 13

⁸⁴ Ibid., s. 26–27

⁸⁵ MARKOVÁ, A., H. SAHANOVIČ a ZACHAR ŠYBIEKA, ref. 42, s. 94–96

⁸⁶ KISSINGER, Henry. *DIPLOMACY*, ref. 43, s. 78–79

⁸⁷ KERSHAW, Ian, ref. 44, s. 59–60

⁸⁸ Ibid., s. 311, 332, 336

⁸⁹ MUELLER, Wolfgang, ref. 45, s. 14

S tím souviselo i celkové uvolňování napětí na mezinárodní scéně od roku 1953. Nové vedení v Moskvě totiž začalo postupně prosazovat politiku, která byla více orientována na mírové soužití.

STOURZH, Gerald a Wolfgang MUELLER, ref. 45, s. 243

⁹⁰ Rakousko tehdy stále před poměrně jednoznačnou volbou – buďto pokračující okupace a faktické vyřazení z jakékoliv role v mezinárodním společenství, anebo nezávislost, ale trvalá neutralita.

MUELLER, Wolfgang, ref. 45, s. 27

STOURZH, Gerald a Wolfgang MUELLER, ref. 45, s. 588

jako modelový příklad pro další země západní Evropy s cílem poukázat na výhody mírového soužití odlišných systémů a odradit je od členství v Severoatlantické alianci.⁹¹

I přes výše uvedené byl od 60. let 20. století patrný vzájemný rozvoj v kulturní a hospodářské oblasti. Jednalo se o rostoucí trend⁹², který stojí za zmínku, jelikož představuje druhý argument, proč se zabývat rusko-rakouskými vztahy. Tímto argumentem je společná tradice v ekonomické rovině, která se odrážela i ve spolupráci Ruské federace s Rakouskou republikou v posledních letech.

---

⁹¹ MUELLER, Wolfgang, ref. 45, s. 26

⁹² Ibid., s. 187–195 (Stránka č. 187 je první stránka kapitoly a v knize není číslována)

1.2. Vzájemná tradice v hospodářské oblasti až do roku 2022

Za zmínku stojí téma zemního plynu, jehož dovoz ze SSSR odsouhlasila rakouská vláda už v roce 1968. Jednalo se tehdy o vůbec první západoevropskou zemi, která se takto rozhodla.⁹³ V rámci posledních let rusko-rakouského partnerství nelze opomenout vazbu řady rakouských společností na Ruskou federaci. Mezi klíčové hráče na rakouské straně patřil například koncern OMV, který se aktivně angažoval v dostavbě plynovodu Nord Stream 2⁹⁴ nebo v sponzoringu fotbalového klubu Zenit Petrohrad⁹⁵. Vše se ale změnilo 5. března 2022, kdy bylo vydáno prohlášení, ve kterém stojí, že v souvislosti s ruským vojenským úderem proti Ukrajině nebude již OMV v Ruské federaci investovat.⁹⁶

Důležitá je i pozice Raiffeisenbank, která působí na ruském trhu už od roku 1996. Nic na tom nezměnily ani sankce v souvislosti se situací na Ukrajině.⁹⁷ Situaci začala přehodnocovat až od 17. března 2022. Tehdy vyšlo prohlášení, které mj. zmiňovalo i možnosti odchodu Raiffeisenbank z Ruské federace.⁹⁸ Stejně tak byl důležitý i projekt širokorozchodné železnice, v rámci něhož by v konečném důsledku došlo k přímému vlakovému spojení Mezi Rakouskem a Čínou (přes Rusko a Ukrajinu).⁹⁹ S souvislosti s tím bylo už v roce 2008 podepsáno společné memorandum mezi Rakouskem, Slovenskem, Ukrajinou a Ruskem. Z rakouské strany se na projektu z 25 % podílely ÖBB¹⁰⁰ a v roce 2018 došlo k uzavření dodatečných dohod mezi ÖBB a jejich ruským protějškem. Tehdy se mluvilo o tom, že by vše mohlo být hotovo do roku 2033.¹⁰¹ Nicméně už jenom proto, že

---

⁹³ Ibid., s. 188

⁹⁴ REUTERS STUFF, ref. 58

⁹⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...Zenit St. Petersburg...”.

Zdroje: GURKOV, Andrey, ref. 54

HODOSCHEK, Andrea, ref. 47

⁹⁶ Plné znění prohlášení viz: OMV verfolgt keine Investitionen in Russland mehr. In: OMV Aktiengesellschaft. *OMV in Österreich*. [online]. OMV Aktiengesellschaft, Publiziert 5. März 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.omv.at/de-at/news/220305-omv-verfolgt-keine-investitionen-in-russland-mehr>

⁹⁷ Russische Raiffeisen-Tochter plant Wachstum trotz Sanktionen, ref. 56

⁹⁸ Plné znění prohlášení viz: RBI PRÜFT ALLE STRATEGISCHEN OPTIONEN FÜR DIE ZUKUNFT DER RAIFFEISENBANK RUSSLAND. In: Raiffeisen Bank International AG. *Raiffeisen Bank International: Member of RBI Group*. [online]. Vienna: Raiffeisen Bank International, © 2022, 17.03.2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.rbinternational.com/de/media/2022/rbi-prueft-alle-strategischen-optionen-fuer-die-zukunft-der-raiffeisenbank-russland.html>

⁹⁹ VASARI, Bernd, ref. 50

Přehledně k zamýšlenému projektu viz příloha č. 1.

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ ÖBB wollen Breitspurbahn bis 2033 nach Wien verlängern. In: Kleine Zeitung. *KLEINE ZEITUNG*. [online]. Kleine Zeitung, © 2022, 21. Feber 2018, 14:17 Uhr, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.kleinezeitung.at/wirtschaft/5375937/Anbindung-an-Russland_OeBB-wollen-Breitspurbahn-bis-2033-nach-Wien

dráha měla vést z Ruska přes Ukrajinu¹⁰², a také vzhledem k postoji ÖBB vůči ukrajinským uprchlíkům¹⁰³, a celkové pozici Rakouska vůči ruskému útoku proti Ukrajině¹⁰⁴, je zřejmé, že i tento projekt byl přerušen.

Po výčtu výše uvedených příkladů není překvapující, že až donedávna bylo také možné pozorovat značnou osobní angažovanost řady bývalých vysokých rakouských politiků v ruských firmách. Kupříkladu bývalý kancléř Wolfgang Schüssel, který vedl Rakousko v letech 2000 až 2007¹⁰⁵, seděl poslední dva roky v představenstvu Lukoilu. Pozice se vzdal až 4. března 2022.¹⁰⁶ Podobně na tom byl i Christian Kern. Ten stál v čele Rakouska jako kancléř sice jen krátce (2016-2017), avšak už od roku 2019 stanul v dozorčí radě RŽD. Není jistě náhodou, že ještě předtím vedl také ÖBB.¹⁰⁷ Z pozice odstoupil 24. března 2022.¹⁰⁸ Zajímavý je i osud bývalého ministra financí Jörga Schellinga (2014-2017).¹⁰⁹ Rok poté, co opustil ministerské křeslo, byl najat jako poradce Gazpromu.¹¹⁰ Jednalo se však pouze o několikaměsíční angažmá, které podle slov Schellinga nemělo dalšího pokračování.¹¹¹

Výše popsanou spolupráci a vazby na Ruskou federaci, bylo možné zaznamenat i u řady dalších evropských politiků.¹¹² Význam hospodářských vztahů obou zemí podtrhovala také existence řady institucí, které byly pro tyto účely zřízeny. Jednalo se především o:

- „Obchodního zastoupení Ruské federace v Rakouské republice“¹¹³,
- „Smíšenou rusko-rakouskou komisi pro a obchod a hospodářskou spolupráci (mezistátní komisi)“¹¹⁴ nebo

---

¹⁰² VASARI, Bernd, ref. 50

¹⁰³ ÖBB, ref. 65

¹⁰⁴ Parlamentskorrespondenz Nr. 169 vom 24.02.2022: Nationalrat: Bundeskanzler Nehammer und Vizekanzler Kogler verurteilen russische Angriffe auf die Ukraine, ref. 67

¹⁰⁵ NEUBAUER, Herbert, ref. 49

¹⁰⁶ Schüssel beendet Tätigkeit bei russischem Ölkonzern Lukoil. In: VIENNA.AT. *VIENNA ONLINE: VIENNA.AT*. [online]. VIENNA.AT, 4.03.2022 12:05, Akt. 4.03.2022 13:06, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.vienna.at/schuessel-beendet-taetigkeit-bei-russischem-oelkonzern-lukoil/7314914>

¹⁰⁷ NEUBAUER, Herbert, ref. 49

¹⁰⁸ MARCHART, J. M., ref. 48, Ex-Kanzler Kern zieht sich als Aufsichtsrat von russischer Staatsbahn zurück

¹⁰⁹ PARLAMENT, ref. 67

¹¹⁰ PUNZ, Hans, ref. 49

¹¹¹ MARCHART, J. M., ref. 48, Der teils lukrative Draht heimischer Ex-Politiker nach Moskau

¹¹² BOUBÍNOVÁ, Markéta, ref. 59

¹¹³ Vlastní překlad autora z německy psaného originálu: “Handelsvertretung der Russischen Föderation in der Republik Österreich”.

Zdroj: Links, ref. 64

¹¹⁴ Vlastní překlad autora z německy psaného originálu: “...Gemischte Russisch-Österreichische Kommission für Handel und wirtschaftliche Zusammenarbeit (zwischenstaatliche Kommission)”.

Zdroj: BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH, ref. 63

- „Rusko-rakouskou hospodářskou radu“¹¹⁵.

Také tato rovina vztahů byla zásadním způsobem narušena v mnoha oblastech, a to v souvislosti se společnými sankcemi EU. V době psaní této části diplomové (duben 2022) práce byl poslední balík sankcí uvalen proti Ruské federaci 9. dubna 2022.¹¹⁶

---

¹¹⁵ Vlastní překlad autora z německy psaného originálu: “Der Russisch-Österreichische Wirtschaftsrat...”.
Zdroj: Ibid.

¹¹⁶ Podrobný přehled jednotlivých sankcí například viz oficiální stránky WKO.
WKO, ref. 66

1.3. Nadstandardní vztahy v politické a bezpečnostní oblasti až do roku 2022

V posledních letech bylo možné zaznamenat řadu společných bodů i na úrovni politických a bezpečnostních vztahů. Během druhé vlády Sebastiana Kurze se mluvilo o tzv. „diplomacii návštěv“¹¹⁷ odkazující na nadstandardně vysoký počet osobních setkání nejvyšších představitelů obou zemí. V tomto krátkém období dvou let došlo celkem k pěti návštěvám – z toho čtyři byly oficiální. Vladimír Putin Rakousko navštívil v roce 2018 hned dvakrát. Poprvé to bylo oficiálně a podruhé neformálně, když se objevil na svatbě tehdejší ministryně zahraničních věcí Karin Kneissl.¹¹⁸ Co se týče Sebastiana Kurze, tak ten přijel na oficiální návštěvu Ruské federace dvakrát v roce 2018. O rok později ho následoval i Alexander van der Bellen.¹¹⁹

Klíčový byl i postoj k aféře Skripal, v rámci níž Rakousko narušilo jednotnou evropskou solidárnost, a odmítlo vyhostit ruské diplomaty.¹²⁰

V tomto směru je třeba zmínit i rakouskou FPÖ, která ačkoliv se od svého vzniku v roce 1950 prezentovala jako anti-sovětská, tak nejpozději od roku 2007 začala mít blízko k vládní straně Jednotné Rusko.¹²¹ Vztahy obou zemí potom negativně zahýbala „aféra Ibiza“, která otevřeně poukázala na dlouhodobou spolupráci šéfa FPÖ Heinze-Christiana Stracheho s ruskými elitami, což nakonec vedlo až k pádu první Kurzovy vlády.¹²² Vše poté změnilo vládní prohlášení z 24. února 2022, v rámci něhož byl jednoznačně odsouzen ruský útok na Ukrajinu.¹²³

---

¹¹⁷ Vlastní překlad autora z původního německy psaného označení „...Besuchdiplomatie“.

Zdroj: Ein Dämpfer für die Beziehungen Wien-Moskau, ref. 50

¹¹⁸ MÜNCH, Peter, ref. 53

Events – Vladimir Putin arrived in Austria, ref. 62

Events – Vladimir Putin visited Austria, ref. 62

¹¹⁹ Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz (February 28, 2018, 16:45), ref. 62

Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz (October 3, 2018, 21:50), ref. 62

Events – Talks with Federal President of Austria Alexander Van der Bellen, ref. 62

¹²⁰ SIEBENHAAR, Hans-Peter a Moritz KOCH, ref. 56

¹²¹ WIEDERWALD, Rupert, ref. 54

¹²² HOLSCHER, Max, Hasnain KAZIM, Charlene OPTENSTEINEN a Julia STANEK, ref. 52

¹²³ Podrobně viz: Parlamentskorrespondenz Nr. 169 vom 24.02.2022: Nationalrat: Bundeskanzler Nehammer und Vizekanzler Kogler verurteilen russische Angriffe auf die Ukraine, ref. 67

1.4. Vzájemné vnímání pohledem běžných občanů a kultura vzpomínání do roku 2022

1.4.1. Pohled běžných Rakušanů na Rusko a Rusů na Rakousko

Jak bylo uvedeno výše – unikátní pozice Rakouska mezi východem a západem představovala už od dob Státní smlouvy značnou výhodu pro tehdejší sovětské elity, zejména pokud bylo potřeba otevřít si diplomatické dveře k dalším partnerům. V tomto směru nepřekvapí, že i Rakušané byly Rusku vždy více otevřeni¹²⁴, což se (alespoň u části rakouské veřejnosti) projevovalo i v posledních letech.¹²⁵ Například podle ankety rakouského týdeníku Profil z roku 2018 se 46 % z dotázaných Rakušanů vyjádřilo ve vztahu k Putinovi v tom smyslu, že je „,tak akorát“¹²⁶. Jako kritický vnímalo vztah tehdejší vlády k ruskému prezidentovi 33 % respondentů.¹²⁷ Výmluvná byla i studie CNN z téhož roku, podle které 18,5 % z dotázaných Rakušanů vnímalo Ruskou federaci pozitivně, kdežto v případě USA to bylo jen 17,5 %.¹²⁸ Situace se zcela změnila v březnu 2022. Podle různých studií se v této době obávalo rozšíření války 42 až 63 % Rakušanů.¹²⁹

Pokud jde o období do roku 2022, byla výše popisovaná otevřenost Rakušanů vůči Rusku všeobecně patrná i na druhé straně – tj. u řady Rusů. Jednalo se zejména o ty, kteří do Rakouska přijížděli jako turisté. Tito lidé zde utráceli v průměru o mnoho více než řada turistů z jiných zemí.¹³⁰

---

¹²⁴ ENGELHARD, Karla, ref. 55

¹²⁵ HENCKEL, Elisalex, ref. 57

¹²⁶ Vlastní překlad autora z německého originálu: „,gerade richtig“¹²⁶.

Zdroj: Umfrage: Ein Drittel sieht Umgang mit Putin kritisch 46% halten Verhältnis zu Putin für "gerade richtig", ref. 51

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ SCHLAGER, Roland, ref. 49

¹²⁹ Umfragen: Viele fürchten Kriegsausweitung. In: ORF. *Osterreich ORF.at*. [online]. ORF, 3. März 2022, 12.14 Uhr, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://oesterreich.orf.at/stories/3145770/>

¹³⁰ Russen mögen Österreich und lieben Wien, ref. 48

1.4.2. Kultura vzpomínání do roku 2022

Specifické vnímání historie spojené s Ruskem (resp. SSSR) byla u Rakušanů zřetelná i v rámci kultury vzpomínání. Typickým příkladem je obří památník sovětské armádě na Schwarzenberském náměstí ve Vídni. Slavnostně byl odhalen už 19. srpna 1945¹³¹, tedy jen několik málo měsíců po konci války. Rychlost, s jakou byl postaven, měla symbolizovat »„výkonnost sovětu“«¹³². Bylo to však vykoupeno enormním úsilím. Značný problém představoval stavební materiál, který bylo obtížné sehnat a zodpovědné osoby byly pod velkým tlakem.¹³³

Památník samotný byl částí Rakušanů vždy vnímán ve vztahu k osvoboditelům. Pro jinou část společnosti se naopak stal svým způsobem vzdáleným a také nesrozumitelným. Částečně to bylo způsobeno nápisy, kterým mnoho Vídeňanů zkrátka nerozumělo. Šlo ale také o vzpomínky na osvobození, které se díky zkušenostem s rabováním a znásilňováním přetavily spíše do pocitu okupace. Názory na něj se tedy vždy rozcházely.¹³⁴

Důležitá je i rovina pojmenování. Mezi typická patří »„Ruský památník“«¹³⁵, což je v rozporu s původním záměrem, kterým bylo vytvořit »„památník na počest vojáků sovětské armády“«¹³⁶. V Rudé armádě totiž nesloužili jen Rusové, nýbrž také další národnosti jako »„Ukrajinci, Bělorusové, Baltové, Kazachové, Uzbekové, Kavkazané“«¹³⁷ a podobně. A jaký je tedy důvod tohoto pojmenování? Vcelku jasnou odpověď na to měl jeden ze sochařů spjatých s památníkem. Ten řekl: »„Jednoduše proto, že to je Rus, kdo tam nahoře stojí“«¹³⁸. V tomto se názorně promítají společné rusko-rakouské dějiny, které byly v první polovině 20. století značně problematické. Památník tak představuje jakýsi »„symbol zatížené minulosti“«¹³⁹ a potvrzuje, že pro vizualizaci vztahů obou zemí z této doby není ve veřejném

---

¹³¹ LEIDINGER, Hannes a Verena MORITZ, ref. 61, s. 183

¹³² Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Leistungsfähigkeit der Sowjets“«.

Zdroj: Ibid., s. 182

¹³³ Ibid.

¹³⁴ WIKIDAL, Elke, ref. 60

¹³⁵ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Russendenkmal“«.

Zdroj: Ibid.

¹³⁶ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Denkmal zu Ehren der Soldaten der Sowjetarmee“«.

Zdroj: Ibid.

¹³⁷ Vlastní překlad autora z německého originálu: ”...Ukrainer, Weißrussen, Balten, Kasachen, Usbeken, Kaukasier...”.

Zdroj: Ibid.

¹³⁸ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Einfach weil’s ein Russ ist, der oben steht“«.

Zdroj: Ibid.

Podrobněji k památníku viz příloha č. 2.

¹³⁹ Vlastní překlad autora z německého originálu: ”...Symbol einer belasteten Vergangenheit“.

Zdroj: LEIDINGER, Hannes a Verena MORITZ, ref. 61, s. 210

prostoru příliš místa.¹⁴⁰ I přesto ale neměl tak velký mobilizační potenciál a nerozděloval rakouskou společnost natolik, aby došlo k jeho odstranění, jak se to stalo například u sochy maršála Ivana Koněva v Praze.¹⁴¹ Podle profesora Wolfganga Mueüllera to má dva důvody. Prvním je skutečnost, že Rakousko bylo samostatně obnoveno ke své plné suverenitě již v roce 1955 a mělo tak podstatně méně zkušeností s okupací a komunismem obecně. Na rozdíl od svých východních sousedů nebylo Rakousko Sovětským svazem proměněno v komunistickou diktaturu, a proto pod ní také více než 40 let netrpělo. Ve vztahu k událostem jako sovětské potlačení maďarského povstání v roce 1956 nebo Pražské jaro v roce 1968 byly vztahy Rakouska s Moskvou méně zatíženy, než jak tomu bylo v případě zemí, kterých se tyto událostmi přímo týkaly. Druhým důvodem je odlišná právní situace. Článek 19 Rakouské státní smlouvy se čtyřmi hlavními vítěznými mocnostmi druhé světové války z roku 1955 zavazuje zemi respektovat, chránit a uchovávat všechny vojenské hřbitovy a válečné pomníky spojeneckých mocností na rakouském území. To platí i pro pomník Rudé armády Schwarzenberském náměstí ve Vídni, i když v lidové mluvě dostal ironické přezdívky.¹⁴²

Výraznější dynamika kolem památníku spojená s občanskou společností byla patrná až v březnu 2022, kdy byla zeď za památníkem natřena v barvách ukrajinské vlajky.¹⁴³ K nahlédnutí viz příloha č. 3.

---

¹⁴⁰ Ibid.

¹⁴¹ WIRNITZER, Jan, ref. 59

¹⁴² Osobní rozhovor s profesorem Wolfgangem Muellerem, zástupcem představenstva Institutu východoevropských dějin Vídeňské university. Vídeň 9.2.2022.

¹⁴³ KLEINRATH, Josef, ref. 47

2. Soft power

Soft power se v různých, všeobecně pojatých debatách věnuje celá řada autorů.¹⁴⁴ Jakési jádro pak představují západní autoři Nye a Fan. První z nich v nejširším slova smyslu definuje tento koncept jako „schopnost získat upřednostňované výsledky prostřednictvím přitažlivosti“¹⁴⁵. Nye v tomto ohledu zároveň zdůrazňuje roli hard power, kterou chápu jako „využití nátlaku a platby“¹⁴⁶. Autor sice připouští, že pokud nějaký stát správně používá svou soft power – tedy je schopen formovat agendy a preference druhé strany, může mu ho to do značné míry ušetřit nutnosti spoléhat se na hard power. Obratem však dodává, že zcela vyloučit její použití je téměř nemožné. Řešení tak vidí v kombinaci obou přístupů.¹⁴⁷ Z výše uvedené definice se pro výzkum hodí zejména získávání výsledků skrze přitažlivost. V kontextu práce jde o atraktivitu ruského jazyka a kultury. Relevantní je i kombinace hard a soft power, které odpovídala rozmanitost rusko-rakouských vztahů představená v první kapitole.

Nyeho pohled velice dobře zpřesňuje Fan.¹⁴⁸ Ten tvrdí, že soft power je především „nehmotná, relativní, kontextuálně založená a kontrolovaná velkými nestátními aktéry“¹⁴⁹. Současně má být založena na kulturních zdrojích konkrétní země.¹⁵⁰ Tím se vlastně autor opět dostává k definici od Nyeho, který zmiňuje stěžejní prvky soft power. Patří mezi ně:

- „kultura“¹⁵¹ ve smyslu potěšení druhých¹⁵²,

---

¹⁴⁴ NYE, Joseph, S., ref. 69

FAN, Ying, ref. 6

GRAY, Colin, S. HARD POWER AND SOFT POWER: THE UTILITY OF MILITARY FORCE AS AN INSTRUMENT OF POLICY IN THE 21ST CENTURY. *Strategic Studies Institute, US Army War College* [online]. Strategic Studies Institute, Apr. 1, 2011, [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep11431>

WILSON, Ernest, J. Hard Power, Soft Power, Smart Power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* [online]. Sage Publications, Mar., 2008, Vol. 616, [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/25097997>

¹⁴⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the ability to obtain preferred outcomes through attraction.”

Zdroj: NYE, Joseph, S., ref. 5, s. 160

¹⁴⁶ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the use of coercion and payment.”

Zdroj: Ibid.

¹⁴⁷ Ibid.

¹⁴⁸ FAN, Ying, ref. 6

¹⁴⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...intangible, relative, context-based, and controlled largely by non-state actors.“

Zdroj: Ibid., s. 18

¹⁵⁰ Ibid.

¹⁵¹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...culture...“.

Zdroj: NYE, Joseph, S., ref. 5, s. 161

¹⁵² Ibid.

- „hodnoty“¹⁵³, které jsou poutavé¹⁵⁴ a
- „politiky“¹⁵⁵, jež jsou vnímány jako legitimní a inkluzivní¹⁵⁶.

Tyto prvky následně slouží k uplatňování všeobecných cílů soft power. Typicky jde o „prosazování demokracie, ochranu lidských práv a rozvoj občanské společnosti“¹⁵⁷ Z toho poměrně logicky vyplývá, že se jedná o dlouhodobou záležitost s opožděným efektem.¹⁵⁸ A jak těchto cílů dosáhnout? Je třeba využívat různých oficiálních instrumentů typu „veřejná diplomacie, vysílání, výměnné programy“¹⁵⁹ a podobně.¹⁶⁰ Pokud má být taková politika relevantní a úspěšná, je samozřejmě důležité, jakým způsobem je vnímána druhou stranou a jak na ni reaguje. Mělo by se jednat o vztah dvou zemí, který je vzájemně výhodný.¹⁶¹

Z Fanovy definice je důležité především, že zkoumaná politika je nehmotná, kontextuálně založená a že opírá se o kulturní zdroje. Tyto obecné charakteristiky jsou zachyceny v praktické části.

Co se týče kritiky Nyeho, patří do debaty o soft power například autor Ogoura, který zpochybňuje vztah mezi kulturou a státem. Z řady jeho argumentů lze vyzdvihnout například ten, že šíření japonské kultury nevedlo k většímu porozumění Japonska jako takového. Ve vztahu ke kulturní politice je to názor, že stipendia jsou nezávislá na politické síle.¹⁶² Někde na pomezí pak stojí Hall. Ten sice částečně vychází z definice od Nyeho, ale zároveň tvrdí, že namísto jediné soft power by měla být řeč o několika odlišných analytických kategoriích.¹⁶³ Tyto názory jsou přínosné pro celkovou debatu v tom, že ukazují jiný pohled na problematiku, ale pro kontext práce zůstávají relevantní autoři vycházející s Nyeho definice.

---

¹⁵³ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...values...“.

Zdroj: Ibid.

¹⁵⁴ Ibid.

¹⁵⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...policies...“.

Zdroj: Ibid.

¹⁵⁶ Ibid.

¹⁵⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „.....promoting democracy, protecting human rights, and developing civil society...“.

Zdroj: Ibid.

¹⁵⁸ FAN, Ying, ref. 6, s. 22

¹⁵⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...public diplomacy, broadcasting, exchange programs...“.

Zdroj: NYE, Joseph, S., ref. 5, s. 162

¹⁶⁰ Ibid.

¹⁶¹ FAN, Ying, ref. 6, s. 18–19

¹⁶² OGOURA, Kazuo, ref. 7

¹⁶³ HALL, Todd, ref. 8, s. 207

Od obecné definice soft power vede cesta k různým podkategoriím. Vzhledem k tématu diplomové práce je důležitá oblast kultury a vzdělávání, přičemž tomu druhému se věnuje řada různých akademiků.¹⁶⁴ Z tohoto výběru je dostačující zaměřit se pouze na některé z nich. Jsou to například autoři Wojciuk, Michałek a Stormowska, kteří vycházejí z Nyeho chápání soft power. Ti zdůrazňují především roli kvalitního vzdělávacího sektoru, který může značným způsobem ovlivnit výsledky soft power určité země.¹⁶⁵ Pozitivní roli vzdělání v rámci soft power vidí také v budování značky určité země. V tomto případě byl uveden příklad Finska.¹⁶⁶

Způsob, jakým prakticky funguje soft power v oblasti vzdělávání shrnuje trojice těchto autorů do tří bodů. Zaprvé jde o to, že vzdělávání je „noselem opravdových hodnot, které mohou být atraktivní pro zahraniční posluchače“¹⁶⁷. Konkrétně jsou to hodnoty typu „modernizace, rovnost, dobrý život, a konkurenceschopnost“¹⁶⁸. Zadruhé je zdůrazněno, že soft power se odvíjí od zdrojů konkrétní země. Na příkladu Finska a Číny autoři uvádějí kvalitní vzdělávání, které se opírá o internacionalizaci. Nakonec je popisována ještě možnost dosažení cílů nějaké politiky (strategie) skrze vzdělání.¹⁶⁹ Tyto tři myšlenky představuje praktická část věnující se instrumentům zkoumané politiky.

Některé z názorů uvedené trojicí autorů Wojciuk, Michałek a Stormowska reflektuje i ruská autorka Pershina, která obecně chápe vzdělávání jako nástroj soft power. Konkrétně může být tato politika prosazována například skrze „veřejnou diplomacii, vědecké a vzdělávací výměny, velké sportovní a kulturní akce“¹⁷⁰. Autorka současně vnímá i již zmíněný trend

---

¹⁶⁴ WOJCIUK, A., M. MICHAŁEK a M. STORMOWSKA, ref. 10

PERSHINA, Marina, ref. 11

AMIRBEK Aidarbek a Kanat YDYRYS, ref. 12

COWAN, Geoffrey a Amelia ARSENAULT. Moving from Monologue to Dialogue to Collaboration: The Three Layers of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. [online]. Sage, Mar. 2008, Vol. 616, [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/25097992>

LI, Jian. *Conceptualizing Soft Power of Higher Education: Globalisation of Universities in China and the World*. Singapore: Springer, 2018. ISBN 978-981-13-0640-2.

¹⁶⁵ WOJCIUK, A., M. MICHAŁEK a M. STORMOWSKA, ref. 10, s. 1

¹⁶⁶ Ibid., s. 16

¹⁶⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...a carrier of genuine values, which may be attractive to foreign audiences“.

Zdroj: Ibid., s. 17

¹⁶⁸ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...modernisation, equality, good life, and competitiveness“.

Zdroj: Ibid.

¹⁶⁹ Ibid.

¹⁷⁰ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...public diplomacy, scientific and educational exchange, large-scale cultural and sport events“.

Zdroj: PERSHINA, Marina, ref. 11, s. 287

internacionalizace ve vzdělávání.¹⁷¹ Jedná se o důležité zpřesnění soft power, které rozvíjí a zasazuje do kontextu analýza v praktické části.

Pokud jde o celosvětové trendy typu modernizace a internacionalizace ve vzdělávání zmíněné Pershinou, je dobré obrátit pozornost i na práci tureckých autorů Amirbeka a Ydyryse.¹⁷² Ti se nejdříve odvolávají na Nyeho¹⁷³ a následně se zaměřují na samotné vzdělávání a jeho roli v soft power. Uvádějí důležitý dopad toho, jaký má na zahraniční studenty vzdělávací systém a kultura hostitelské země. Tito lidé jsou následně schopnější snadněji přenášet kulturu a jazyk země, kde studovali. Tím se podle autorů potvrzuje větší efektivita soft power oproti hard power.¹⁷⁴ Zároveň souhlasí i s tím, že vzdělávání představuje vhodný způsob podpory národních zájmů konkrétního státu. Jako příklad uvádí i Rusko, které implementovalo řadu vzdělávacích programů.¹⁷⁵ Je třeba i zmínit, že vzdělávání v rámci soft power přináší výsledky pouze v dlouhodobém horizontu, což vyžaduje trpělivost.¹⁷⁶

Z výše uvedeného vyplývá, že Amirbek a Ydyrys vnímají vzdělávání jako důležitý nástroj soft power, přičemž je vhodné věnovat pozornost některým novým trendům. Tím je například konkurence v rámci různých hodnot a všeobecný zájem o nejnadanější jedince. Aby konkrétní stát mohl získat vedoucí pozici v této oblasti, je žádoucí věnovat pozornost modernizaci a internacionalizaci národního vzdělávání, které představuje jádro „nové znalostí ekonomiky“¹⁷⁷.

Opět jde o důležitou definici, kde jsou klíčové části o implementaci vzdělávacích programů, dlouhodobosti, internacionalizaci a získávání talentů. Následující kapitola prakticky popisuje tyto prvky soft power na příkladu dvou jejích instrumentů.

Ve vztahu k Rusku analyzuje specifické téma soft power v evropském prostředí vícero odborníků.¹⁷⁸ Prvním z nich je litevský autor Maliukevičius. Ten nejdříve popisuje postupný úpadek přitažlivosti v ruské soft power od rozpadu SSSR a poté se dostává k definici

---

¹⁷¹ Ibid.

¹⁷² AMIRBEK Aidarbek a Kanat YDYRYS, ref. 12, s. 502

¹⁷³ Ibid., s. 1 (dokument není na této stránce číslován, je použit ekvivalent čísla stránky v PDF prohlížeči)

¹⁷⁴ Ibid., s. 502

¹⁷⁵ Ibid.

¹⁷⁶ Ibid., s. 503

¹⁷⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...new knowledge-based economy“

Zdroj: Ibid., s. 502

¹⁷⁸ MALIUKEVIČIUS, Nerijus, ref. 13

MEISTER, Stefan, ref. 14

KONDRATENKO, Oleg, ref. 15

zmíněné politiky za vlády V. Putina (do roku 2010).¹⁷⁹ Mluví o tom, že tento západní pojem byl transformován pro potřeby ruského kontextu. Jako příklad uvádí znemožňování působnosti zahraničních neziskových organizací. Dále je to protizápadní narativ, který má kořeny v sovětském myšlení. S tím souvisí i ideologické vymezení se. To bylo patrné v přetvoření SSOD¹⁸⁰ do podoby „RSOD (Ruského svazu organizací přátelství)“¹⁸¹. V kontextu Putinovy vlády zdůrazňuje, že původní koncept soft power, tak jak jej definuje Nye, vstoupil do ruského diskurzu.¹⁸² Ruská soft power je podle něj postavená na ideologii „Ruský svět“¹⁸³.

Ačkoliv Maliukevičius staví svou definici na analýze, která časově předchází zkoumané období práce, jedná se i tak o přínosný pohled. Důvodem je zejména zmínka o přizpůsobení soft power ruskému kontextu a ideologii „Ruský svět“ se kterou pracuje i Meister¹⁸⁴. Ten představuje jednoho ze západních autorů píšících o soft power ve vztahu k Rusku. Sám dochází k podobným závěrům jako Maliukevičius a argumentuje, že klasická soft power tak jak ji chápe Nye, je v období vlády V. Putina vnímána odlišně. V tomto kontextu podle něj nelze mluvit o klasické přitažlivosti, ale o nevojenských nástrojích, které jsou určeny k oslabování pozic a manipulaci druhé strany. Soft power má konkrétně sloužit k dosahování cílů zahraniční politiky za použití informačních nástrojů a bez použití zbraní. Odlišným způsobem jsou vnímány i neziskové organizace, které údajně představují nebezpečí pro suverenitu jiných států. Meister tvrdí, že ruské vedení nechalo proto vzniknout dvě klíčové instituce.¹⁸⁵

První je Rossotrudničestvo, které mělo nejdříve za cíl prosazování ruského jazyka a kultury v postsovětském prostoru, avšak postupně došlo k rozšíření činností i do mnoha dalších zemí.¹⁸⁶ Druhou institucí je „nadace Ruský svět“¹⁸⁷. Ta má za úkol především udržovat

---

¹⁷⁹ MALIUKEVIČIUS, Nerijus, ref. 13, s. 61

¹⁸⁰ Ibid., s. 79

Maliukevičius na tomto místě neuvádí plný název zkratky, v jiné části téhož textu je možné dočíst se, že jde o: „Svaz sovětských společností pro přátelství a kulturní vztahy s cizími zeměmi (SSOD)“. Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the Union of Soviet Societies for Friendship and Cultural Relations with Foreign Countries (SSOD)...“.

Zdroj: Ibid., s. 67

¹⁸¹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...RSOD (Russian Union of Friendship Organizations)...“.

Zdroj: Ibid., s. 79

¹⁸² Ibid., s. 63

¹⁸³ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the Russian World...“.

Zdroj: Ibid., s. 80

¹⁸⁴ MEISTER, Stefan, ref. 14, s. 11

¹⁸⁵ Ibid., s. 7–8

¹⁸⁶ Ibid., s. 8

¹⁸⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...(Russian World) Foundation.“

ruský jazyk a kulturu ruskojazyčných lidí, kteří se nacházejí v zahraničí. Cíleno je pak na ty, kteří se cítí být součástí ruského kulturního okruhu.¹⁸⁸ Podle autora není náhodou, že označení „Ruský svět“¹⁸⁹ se vztahuje také k ideologickému konceptu, který si klade za cíl spojit Rusko a ruskojazyčné menšiny z celého světa.¹⁹⁰

Meisterovo pojetí je přínosné pro tento výzkum zejména kvůli popisu proměny soft power za vlády Vladimira Putina. Jde především o nově vzniklé instituce, které dále rozebírá výzkumná kapitola práce.

Teoretickou debatu rozšiřuje i ukrajinský autor Kondratenko, a to tím, že v některých ohledech doplňuje výše uvedené definice. Jedná se například o využití ruské soft power k šíření vlastní kultury a celkově geopolitického vlivu v okolních zemích. I on pracuje s Nyeho názory.¹⁹¹ Zvláštní pozornost věnuje roli ruského jazyka a vzdělávání, kde jedním z hlavních cílů má být „posílení role Ruska jakožto vzdělávacího centra“¹⁹². Aby toho mohlo být dosaženo, zmiňuje v tomto ohledu jednu z klíčových preferencí ruské zahraniční politiky, kterou je „vytvoření jednotného kulturního, informačního a vzdělávacího prostoru v celém prostoru SNS“¹⁹³. A přesně tyto myšlenky prosazují instrumenty, které zkoumá praktická část.

Pokud jde o soft power v kontextu Ruska, tak na té všeobecné úrovni se jí věnuje mnoho ruských autorů.¹⁹⁴ Avšak co se týče čistě oblasti vzdělávání ve vztahu ke kultuře, je

---

Zdroj: Ibid.

¹⁸⁸ Ibid.

¹⁸⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...(Russian World)...”.

Zdroj: Ibid., s. 11

¹⁹⁰ Ibid.

¹⁹¹ KONDRATENKO, Oleg, ref. 15, s. 203–204

¹⁹² Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...upročnenija roli Rossii kak obrazovatel'nogo centra...”

Zdroj: Ibid., s. 200

¹⁹³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...formirovanie jedinogo kul'turnogo, informacionnogo I obrazovatel'nogo prostranstva na vsej territorii SNG...”.

Zdroj: Ibid.

¹⁹⁴ TSYGANOV, Andrei, P. If Not by Tanks, Then by Banks? The Role of Soft Power in Putin's Foreign Policy. *Europe-Asia Studies* [online]. Taylor & Francis, Nov. 2006, **58**(7), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20451289>

TSYGANOV, Andrei, P. Moscow's Soft Power Strategy. *Current History* [online]. University of California Press, October 2013, **112**(759), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/45319237>

TERENTYJEVA, Irina, V. Soft Power Policy of the Russian Federation: Theoretical and Applied Aspect. *Discourse-P* [online]. December, 2017, [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/324682318_Soft_Power_Policy_of_the_Russian_Federation_Theoretical_and_Applied_Aspect

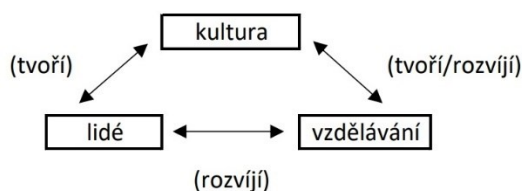
RUTLAND Peter a Andrei KAZANTSEV. The limits of Russia's 'soft power'. *Journal of Political Power* [online]. 03 Oct 2016, **9**(3), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/2158379X.2016.1232287>

MATVEEVA, Anna. Russia's Power Projection after the Ukraine Crisis. *Europe-Asia Studies* [online]. July 2018, **70**(5), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/09668136.2018.1479735>

relevantní zejména ruská autorka Yana Ostashova. Její definice soft power se jeví jako nejvíce odpovídající potřebám tohoto výzkumu. Myšlenky, které jsou zde představeny plně odpovídají tomu, jak autor diplomové práce chápe ruskou soft power v oblasti kultury a vzdělávání. Z tohoto důvodu odkazuje praktická část rovnou na Ostashovou.

Výše zmíněné platí i pro samotný vztah mezi vzděláváním a kulturou. Ty jsou podle Ostashove důležitou součástí soft power, přičemž vzdělávání pomáhá rozvíjet lidi i kulturu zároveň.¹⁹⁵ Autor výzkumu s touto myšlenkou souhlasí a dále ji rozvíjí do podoby, která je zobrazena níže.

Obrázek č. 1 – Vztah mezi kulturou, vzděláváním a lidmi¹⁹⁶

Ostashova ve svém pohledu na soft power rámcově vychází z Nyeho, ale uvádí i další odborníky. Současně se shoduje s Amirbekem a Ydyrysem v tom, že pro nové tisíciletí je typická rivalita v oblasti hodnot. Poté pokračuje popisem role vysokoškolského vzdělávání ve zkoumané politice. Podle autorky je pro něj charakteristické zejména ukotvení v moderním vzdělávacím systému, který představuje komparativní výhodu zejména díky:

- internacionalizaci,
- integraci do mezinárodních vzdělávacího a vědeckého prostoru,
- schopnosti zapojit se do globálního získávání nejtalentovanějších jedinců a přitahovat je a
- splnění současných požadavků v oblasti inovací moderních ekonomik.¹⁹⁷

S tím souvisí i druhá a zřejmě nejdůležitější charakteristika, která počítá s poskytováním služeb v oblasti vzdělávání různým studentům. Především se jedná o „vzdělávací výměnné programy“¹⁹⁸ jejichž hlavním cílem je „zlepšení vzájemného porozumění mezi lidmi

¹⁹⁵ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 259–260

¹⁹⁶ Vlastní zpracování, zdroj: autor diplomové práce.

¹⁹⁷ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 260

¹⁹⁸ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...educational exchange programs...“. Zdroj: Ibid.

z různých zemí“¹⁹⁹ a současně „rozvoj spolupráce a přátelských vztahů mezi státy“²⁰⁰. Třetí a poslední charakteristikou vzdělávání v rámci soft power ze které může daný stát, respektive státy těžit je „zlepšení jejich obrazu v zahraničí a zvýšení jejich atraktivity“²⁰¹.

Pokud jde o ruskou soft power v oblasti vzdělávání, závisí podle Ostashove její rozvoj na řadě institucí a projektů.²⁰² Mezi ty, které se orientují na zahraničí patří:

- „Projekt 5-100“²⁰³ jehož cílem je zvýšit postavení předních ruských univerzit v oblasti výzkumu a vzdělávání²⁰⁴,
- „Federální agentura pro záležitosti SNS“²⁰⁵,
- „Rossotrudničestvo“²⁰⁶, které je přímo zodpovědné za soft power Ruska²⁰⁷ a
- »nadace „Ruský svět“ «²⁰⁸, mezi jejíž cíle patří „popularizace ruského jazyka“²⁰⁹ skrze „podporu jeho učení v Rusku i v zahraničí“²¹⁰ a také přímá organizace různých „humanitárních akcí a soutěží na místní i mezinárodní úrovni“²¹¹ za účelem „zvýšit zájem lidí o studium ruského jazyka, kultury a historie“²¹².

---

¹⁹⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...to improve mutual understanding between peoples of different countries...“.

Zdroj: Ibid.

²⁰⁰ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...to develop cooperation and friendly relations between states“.

Zdroj: Ibid.

²⁰¹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...to improve their image abroad and increase their attractiveness“.

Zdroj: Ibid.

²⁰² Ibid., s. 261–262

²⁰³ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „Project 5-100...“.

Zdroj: Ibid., s. 262

²⁰⁴ Ibid.

²⁰⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the Federal Agency for CIS Affairs...“.

Zdroj: Ibid.

²⁰⁶ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...Rossotrudničestvo...“.

Zdroj: Ibid.

²⁰⁷ Ibid.

²⁰⁸ Vlastní překlad autora z anglického originálu: »...a "Russian world" foundation«.

Zdroj: Ibid.

²⁰⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the popularization of the Russian language...“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁰ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...encouraging its learning in Russia and abroad“.

Zdroj: Ibid.

²¹¹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...humanitarian events and competitions at the local and international level...“.

Zdroj: Ibid.

²¹² Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...to raise the interest of people in studying the Russian language, culture, and history“.

Zdroj: Ibid.

Autorka jde však ve své definici dále a předkládá i konkrétní návrhy, jak zefektivnit ruskou soft power v oblasti vzdělávání. Z řady příkladů se pro potřeby této práce jeví jako nejrelevantnější:

- využít „hromadných sdělovacích prostředků včetně zahraničních“²¹³, aby „formovaly pozitivní obraz země“²¹⁴,
- překládat ruské publikace do dalších cizích jazyků (včetně regionu SNS),
- organizovat jazykové zkoušky s cílem získat certifikát z ruského jazyka,
- pořádat „Rok kultury“²¹⁵ v regionu SNS a jinde,
- zajistit spuštění „různých nadací a neziskových organizací v zahraničí, které budou aktivně vyvážet ruskou kulturu a vzdělávání“²¹⁶ a v tomto ohledu se zaměřit na „spolupráci se školami a školkami v hostitelské zemi“²¹⁷,
- „zvýšit rozpočet programům, které se zaměřují na podporu ruských diaspor a zachování ruské identity v zahraničí“²¹⁸ přičemž tato rusky mluvící populace může představovat zdroj ruského vlivu v zemích, kde žije,
- „přilákat ruské umělce v SNS“²¹⁹ a dalších aby „vystupovali na kulturních institucích, výstavách, sympoziích a konferencích“²²⁰,
- „systematicky zvyšovat kvalifikaci učitelů“²²¹ a také

---

²¹³ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „mass media, including those located abroad...“.

Zdroj: Ibid., s. 264

²¹⁴ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...form a positive image of the country“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...Year of Culture...“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁶ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „launch various foundations and non-governmental organizations abroad that will actively export Russian culture and education“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...cooperate with schools and kindergartens in the host country“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁸ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „increase funding for programs aimed at supporting Russian diasporas and preserving the Russian identity abroad“.

Zdroj: Ibid.

²¹⁹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: “attract Russian artists in the CIS...“.

Zdroj: Ibid.

²²⁰ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...perform at cultural institutions, exhibitions, symposiums, and conferences“.

Zdroj: Ibid.

²²¹ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „systematically improve the level of qualification of teachers...“.

Zdroj: Ibid., s. 265

- „nadále rozvíjet spolupráci v oblasti vzdělávání“²²² s dalšími organizacemi.²²³

V souvislosti s efektivitou zkoumané politiky doporučuje autorka i to, jakým způsobem je možné ji měřit. Konkrétně zmiňuje:

- „výdaje země na vzdělávání, výzkum a rozvoj“²²⁴,
- „počet studujících studentů v zemi“²²⁵,
- „mezinárodní hodnocení a statistiky“²²⁶ a
- „vědecké aktivity“²²⁷.

---

²²² Vlastní překlad autora z anglického originálu: „further develop educational cooperation...“.

Zdroj: Ibid.

²²³ Ibid., s. 264–265

²²⁴ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „country's expenditures on education, research and development...“.

Zdroj: Ibid., s. 261

²²⁵ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „the number of students studying in the country...“.

Zdroj: Ibid.

²²⁶ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...international assessments and statistics...“.

Zdroj: Ibid.

²²⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...research activities...“.

Zdroj: Ibid.

3. Ruská soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky vůči Rakousku v letech 2014 až 2019

Ruská soft power v oblasti kultury a vzdělávání ve zkoumaném období spolehala v Rakousku na řadu primárních a sekundárních instrumentů. Nejdůležitější z nich jsou zachyceny v příloze č. 9 a jejich rozdělení vychází z vlastního pojetí autora diplomové práce. Primárními instrumenty jsou myšleny ty, které byly přímo zřízeny za účelem plnění cílů této politiky. V případě sekundárních instrumentů se jedná o organizace a instituce u nichž představovala podpora ruské soft power pouze vedlejší nebo nepřímý cíl.

3.1. „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě

3.1.1. Vznik, poloha a představení centra v kontextu ruské soft power

Důležitým primárním instrumentem analyzované politiky, který od roku 2015 až do konce zkoumaného období spolupracoval s ruskou stranou v rámci kultury i vzdělávání bylo „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě.²²⁸

První rozhovory o založení ruského centra započaly již v roce 2013.²²⁹ V březnu 2014 došlo k uzavření rámcové smlouvy o spolupráci mezi „nadací Ruský svět“ a Salzburskou univerzitou. V návaznosti na to bylo v listopadu 2015 otevřeno ruské centrum.²³⁰ Jeho význam pro Rusko byl od začátku více než zřejmý. Při otevření centra to v symbolické rovině podtrhla účast několika klíčových představitelů ruské kulturně-vzdělávací politiky. Rektor univerzity Heinrich Schmidinger zde totiž kromě Sergeje Markoviče Smirnova, generálního konzula Ruské federace v Salzburgu osobně přivítal i Vladimira Vjačeslavoviče Kočina, ředitele „nadace Ruský svět“ a také Tat'janu Sergeevnu Mišukovskuju, velvyslanceckého radu a ředitelku „Ruského domu ve Vídni“.²³¹

Nezůstalo se však u pouhých gest. Nově vzniklé partnerství bylo jasně definováno i na oficiálních stránkách Salzburské univerzity. Zde se přímo psalo, že jsou to právě ruská centra, které naplňují cíl „nadace Ruský svět“ - tj. „přiblížení ruské kultury a jazyka jiným

---

²²⁸ V souvislosti s útokem Ruské federace na Ukrajinu oznámil rektor Salzburské univerzity Hendrik Lehnert hned 24. února 2022, že došlo k přerušení spolupráce s „nadací Ruský svět“. Plné znění viz: SEEBACHER, Verena. Keine Putin-Gelder mehr für Russlandzentrum. In: Krone Multimedia. *Kronen Zeitung SALZBURG*. [online]. Salzburg: Krone Multimedia, 24.02.2022 09:00, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.krone.at/2635878>

²²⁹ Z toho zároveň vyplývá, že pozdější otevření tohoto ruského centra nemělo žádnou spojitost s krizí na Ukrajině v roce 2014.

Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova Zoe Neumaier.

²³⁰ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

²³¹ UNIVERSITÄT SALZBURG ERÖFFNET RUSSLANDZENTRUM. In: Universität Salzburg. [online]. Salzburg: Universität Salzburg, 19.11.2015, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/kommunikation-und-fundraising/service-fuer-medien/presse-meldungen-2017-2015/presse-meldungen-2015/universitaet-salzburg-eroeffnet-russlandzentrum/>

národům“²³². Celkem zřetelně to dokládají i slova rektora Schmidingera, který řekl, že: »„k evropskému vědomí náleží také znalost velké ruské kultury“«²³³.

Při pohledu na zmíněný cíl „nadace Ruský svět“ je třeba si položit otázku, jestli se lišil cíl samotného „Ruského centra“ v Salzburgu. Odpověď poskytl ředitel Kočín, který řekl, že tímto cílem je „zprostředkování dnešní Ruska v celé jeho šíři“²³⁴. To plně odpovídá i některým v teorii definovaným cílům „nadace Ruský svět“, která představuje jeden z nástrojů ruské soft power v oblasti vzdělávání.²³⁵ V tomto případě je řeč o „popularizaci ruského jazyka“²³⁶ skrze „podporu jeho učení v Rusku i v zahraničí“²³⁷ a snaze „zvýšit zájem lidí o studium ruského jazyka, kultury a historie“²³⁸. Zároveň je možné si všimnout, že navázání partnerství se Salzburskou univerzitou odpovídá některým obecným charakteristikám vysokoškolského vzdělávání jakožto součásti zkoumané politiky. V tomto případě je to internacionalizace a zapojení se do mezinárodního vzdělávacího a vědeckého prostoru.²³⁹ Výše uvedené tedy celkem jednoznačně potvrzuje, že se jednalo o primární instrument zkoumané politiky, který fungoval na bázi partnerství s rakouskou stranou.

Význam „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě však od začátku podtrhávaly ještě dvě další skutečnosti. Jejich odkrytí umožňuje lépe pochopit komplexnost zkoumané politiky, tj. především její snahu neomezovat se pouze na hlavní město, ale podporovat také investice do dalších regionů cílové země. Tato úvaha vychází z teoretického doporučení pro ruskou soft power v oblasti vzdělávání a týká se vytváření kladného obrazu své vlastní země²⁴⁰. Pokud má být tento přístup účinný, tak je už z logiky věci jasné, že se nemůže omezovat pouze na jednu oblast v cílové zemi.

---

²³² Vlastní překlad autora z německého originálu: „...die russische Kultur und Sprache den anderen Nationen näher zu bringen“.

Zdroj: Ibid.

²³³ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Zum europäischen Bewusstsein gehört auch das Wissen um die große russische Kultur“...«.

Zdroj: Ibid.

²³⁴ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...das heutige Russland in seiner ganzen Breite zu vermitteln...“.

Zdroj: Ibid.

²³⁵ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 261–262

²³⁶ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...the popularization of the Russian language...“.

Zdroj: Ibid., s. 262

²³⁷ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...encouraging its learning in Russia and abroad“.

Zdroj: Ibid.

²³⁸ Vlastní překlad autora z anglického originálu: „...to raise the interest of people in studying the Russian language, culture, and history“.

Zdroj: Ibid.

²³⁹ Ibid., s. 260

²⁴⁰ Ibid., s. 264

První skutečnosti, které je třeba věnovat pozornost, je tedy samotné místo, kde se ruské centrum nachází. Salzburg je se svými více než 150.000 obyvateli nejenom čtvrtým největším městem Rakouska²⁴¹, ale především je to významné turistické město s bohatou historií a kulturou, o čemž svědčí i fakt, že mnoho jeho pamětihodností je už 25 let součástí světového kulturního dědictví UNESCO.²⁴² A jelikož vzdělávání je součástí kultury, tak nepřekvapí, že Salzburg je také důležitým vědeckým městem. V roce 2014 byl tento cíl prosazen na úrovni obecní rady města Salzburg, jejíž funkční období trvalo až do konce zkoumaného období (2019).²⁴³ Z pohledu Ruské federace se tak na místní úrovni muselo jednat o ideální místo s potenciálem k prosazování kulturně-vzdělávacích témat.

Důkazem toho, že Rusku, potažmo oběma zemím nešlo jen o spolupráci na úrovni zmiňovaného ruského centra, je postoj „Katedry slavistiky“²⁴⁴ na Salzburské univerzitě. Tato rakouská instituce explicitně zmiňovala spolupráci na bázi „společných vědeckých, výzkumných a publikačních projektů v oblasti ruského jazyka a kultury“²⁴⁵. Od začátku se ale také počítalo například se stipendii pro studenty a učitele za účelem výzkumných pobytů a praxí v Ruské federaci.²⁴⁶ V tomto je možné zprostředkovaně vidět i ruské cíle, které zase odpovídají další teoretické charakteristice vysokoškolského vzdělávání v kontextu ruské soft power. Konkrétně jde o získávání nejtalentovanějších jedinců.²⁴⁷

Současně je třeba obrátit pozornost i na lokalitu ruského centra v rámci samotného Salzburgu. Nachází se na Sigmund Haffnergasse²⁴⁸, která patří mezi nejstarší ulice města. Vznikla už v roce 1140 a žila na ní řada prominentních osob.²⁴⁹

---

²⁴¹ STATISTA. Größte Städte in Österreich am 1. Januar 2022 (in Einwohnern). In: *Statista*. [online]. Österreich: Statista, © 2022, März 2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/217757/umfrage/groesste-staedte-in-oesterreich/>

²⁴² TOURISMUS SALZBURG. Das kann nur Salzburg. *SALZBURG: Die Bühne der Welt*. [online]. Salzburg: Tourismus Salzburg, © 2021, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.salzburg.info/de/lp/einzigartig>

²⁴³ ÖSTERREICH'S STÄDTE IN ZAHLEN 2020. [online]. Wien: Österreichischer Städtebund, 2020, s. 66, [cit. 2022-04-22]. ISBN 978-3-9504255-2-9. Dostupné z: <https://www.staedtebund.gv.at/ePaper-oestiz/oestiz-2020/#p=1>

²⁴⁴ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...Fachbereich Slawistik...“.

Zdroj: UNIVERSITÄT SALZBURG ERÖFFNET RUSSLANDZENTRUM, ref. 231

²⁴⁵ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...gemeinsame Wissenschafts-, Forschungs- und Verlagsprojekte im Bereich der russischen Sprache und Kultur“.

Zdroj: Ibid.

²⁴⁶ Ibid.

²⁴⁷ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 260

²⁴⁸ UNIVERSITÄT SALZBURG ERÖFFNET RUSSLANDZENTRUM, ref. 231

²⁴⁹ TOURISMUS SALZBURG. Sigmund-Haffner-Gasse. *SALZBURG: Die Bühne der Welt*. [online]. Salzburg: Tourismus Salzburg, © 2021, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.salzburg.info/de/sehenswertes/plaetze-strassen/sigmund-haffner-gasse>

Ruské centrum se nachází v jedné z mnoha budov, která patří univerzitě v Salzburgu a k dispozici mají dvě místnosti.²⁵⁰ V první pracují zaměstnanci centra a nachází se tu také knihovna. Ve druhé je potom místnost s počítači, na kterých mohou pracovat návštěvníci centra. K dispozici je ještě třetí, společenská místnost, která je sdílená s Čínským centrem při univerzitě v Salzburgu.²⁵¹ Podle hesla „ruský svět“ pro všechny²⁵² je tu pro vyučující a studenty Salzburské univerzity a také pro školy a jiné vzdělávací instituce, které jsou spjaty s výukou ruského jazyka, „přes 1.000 tištěných, audio a videomateriálů z Ruska“²⁵³.

---

²⁵⁰ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

Místnosti ruského centra viz příloha č. 5.

²⁵¹ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

²⁵² Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Russischen Welt“ für alle«.

Zdroj: UNIVERSITÄT SALZBURG ERÖFFNET RUSSLANDZENTRUM, ref. 231

²⁵³ Vlastní překlad autora z německého originálu: „...über 1000 Druck-, Hör- und Videomaterialien aus Russland“.

Zdroj: Ibid.

3.1.2. Aktivity v roce 2016²⁵⁴

V prvním roce činnosti ruského centra bylo nejdříve zapotřebí zajistit samotnou infrastrukturu a základní vybavení. S tím souvisela i nezbytná katalogizace knih v knihovně a mediatéce. Ruské centrum také začalo navazovat první kontakty s různými podnikateli, zástupci škol a dalšími kulturními institucemi v Salzburgu. Ačkoliv se jednalo o formující a přechodné období²⁵⁵, začaly se už tehdy aktivně organizovat různé akce. V roce 2016 jich proběhlo 22, čemuž odpovídalo celkem 115 návštěv.²⁵⁶

Významnou vstupní akcí byl „Den otevřených dveří“²⁵⁷ na který dorazilo více než 80 lidí. To byl důležitý moment, jelikož pro centrum se naskytla příležitost prezentovat svoji činnost.²⁵⁸ Úspěchu budoucích akcí jistě napomohl i fakt, že účastníci této akce se registrovali do informačního bulletinu. Ten je v budoucnu informoval nejenom o všech nadcházejících akcích centra, ale i o mnohých dalších, které probíhaly v Salzburgu a souvisely s Ruskem.²⁵⁹

Hned od počátku byl také zmíněn cíl centra v podobě „zprostředkování ruské kultury, jazyka a literatury“²⁶⁰. Ten byl roku 2016 rovnou realizován skrze různé aktivity. Byly to například diskuzní kluby, promítání filmů, různá setkání a podobně.²⁶¹

Ve výroční zprávě z tohoto roku se souhrnně mluví o tom, že ruské centrum se v počátcích své existence jednoznačně osvědčilo. Reflektovat to měl ohlas u místních obyvatel, studentů

---

²⁵⁴ Poznámka: všechny aktivity „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě z let 2016 až 2019, které jsou zde postupně rozebírány vždy proběhly za účasti minimálně jednoho pracovníka centra. Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

²⁵⁵ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] WEBEX INTERVIEW - FINAL TEXT, ref. 26, Godovoj otčet o dejatel'nosti _Bie.pdf, s. 1–2 (Dokument na není číslován. V tomto případě jsou použity ekvivalenty čísel stránek v PDF prohlížeči)

²⁵⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit, ref. 26

²⁵⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Den' otkrytych dverej...“.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] WEBEX INTERVIEW - FINAL TEXT, ref. 26, Godovoj otčet o dejatel'nosti _Bie.pdf, s. 2 (Dokument na této straně není číslován. V tomto případě je použit ekvivalent čísla stránky v PDF prohlížeči)

²⁵⁸ Ibid.

²⁵⁹ Ibid.

²⁶⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...prodviženii kul'tury, jazyka i literaectury“.

Zdroj: Ibid.

²⁶¹ Ibid.

i dalších zájemců o Rusko.²⁶² Je tedy možné říci, že v rámci možností představoval pro centrum úspěch i rok 2016.

---

²⁶² Ibid., s. 4 (Dokument na této straně není číslován. V tomto případě je použit ekvivalent čísla stránky v PDF prohlížeči)

3.1.3. Aktivity v roce 2017

Roku 2017 došlo zhruba k pětinasobnému navýšení počtu aktivit na hodnotu 108 a zároveň byl zaznamenán asi desetinásobný nárůst v počtu návštěv, kterých bylo 1.183.²⁶³

Rok 2017 začal ve znamení oslavy Starého Nového roku.²⁶⁴ Při této příležitosti byla uspořádáno setkání pod název »„Starý Nový rok: tradice a obyčej«²⁶⁵, na které dorazilo 21 osob. Mezi hlavní náplň programu patřil zpěv vánočních písní, pití čaje a punče.²⁶⁶ Je také důležité dodat, že šlo o akci, kde se společně sešli jak Rakušané a Rusové, tak i příslušníci dalších zemí.²⁶⁷ Ostatní aktivity, které v tomto roce proběhly, lze rozdělit do dvou skupin. Ty reflektují dílčí cíle ruského centra.

---

²⁶³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit, ref. 26

²⁶⁴ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1

²⁶⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Staryj Novy god: tradicii i obyčaji“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 11

²⁶⁶ Ibid.

²⁶⁷ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1

3.1.3.1. Skupina aktivit vztahujících se k výuce a podpoře ruštiny²⁶⁸

Jak už název napovídá jedním důležitých cílů byla právě „výuka ruského jazyka“²⁶⁹, k jehož naplnění byla uskutečněna v roce 2017 řada aktivit pro začátečníky. V nabídce byly ale také například diskuzní kluby, dále „klub milovníků ruské klasiky“²⁷⁰ a nechyběly ani přípravné kurzy ke zkoušce »„Ruština jako cizí jazyk“«²⁷¹.

Aktivít spojených s výukou jazyka pouze pro začátečníky se účastnili Rakušané, kteří se zaměřovali na fonetiku, výslovnost ale i čtení a byla tu i možnost individuálních lekcí.²⁷² Za celý rok bylo zorganizováno 36 takových akcí. K tomu je nutné poznamenat, že v rámci jednoho klubu byly v některých případech dvě paralelní skupiny. Účast byla v celkové výši 56 návštěv²⁷³ a ve všech případech se jednalo o klub pod názvem „Začínáme mluvit rusky!“²⁷⁴.

Co se týče diskuzních klubů, tak ty byly určeny už pro účastníky s určitou vstupní znalostí ruštiny a všeobecně se na nich probírala látka spojená s „otázkami i problémy současné společnosti, kultury literatury a umění“²⁷⁵, čímž docházelo k procvičování mluvení a schopnosti obhájit si své názory.²⁷⁶ Zcela konkrétně se jednalo o diskuzní klub »„Čajka“«²⁷⁷ a jednotlivé lekce zahrnovaly taková témata jako:

- »180 let od smrti A. S. Puškina, „pohádka O rybáři a rybce“«²⁷⁸,

---

²⁶⁸ Ibid.

²⁶⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...obučenie russkomu jazyku”.

Zdroj: Ibid.

²⁷⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Klub ljubitelej russkoj klasiki...”.

Zdroj: Ibid.

²⁷¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Russkij kak inostrannyj“«.

Zdroj: Ibid., s. 2

²⁷² Ibid., s. 1

²⁷³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 15–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 3_2017.pdf, s. 13–14; 4_2017.pdf, s. 15–19

²⁷⁴ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Načinaem govorit“ po-russki!“«.

Zdroj: Ibid., 1_2017.pdf, s. 15

²⁷⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„voprosy i problemy sovremennogo obščestva, kul'tury, literatury i iskusstva“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1

²⁷⁶ Ibid.

²⁷⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Čajka“...«.

Zdroj: Ibid.

²⁷⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„180 let so dnja smerti A. C. Puškina, „Skazka o rybake i rybke“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 12

- »„Život v Salzburgu. Část první“«²⁷⁹,
- »„Život v Salzburgu. Část druhá“«²⁸⁰ nebo například
- »„Dárky: co a jak darovat“«²⁸¹.

Klub se uskutečnil celkem 8krát a účast za celý rok dosáhla celkově 45 návštěv.²⁸²

Stejně tak byl populární i již zmíněný „klub milovníků ruské klasiky“, který se konal pod názvem »„chalupa-čítárna“«²⁸³. Již z názvu je zřejmé, že byl zaměřen na všechny studenty a zájemce o téma.²⁸⁴ V roce 2017 proběhl celkem 11krát a bylo zde 43 návštěv²⁸⁵. Studenti se zaměřovali na různá díla ruských klasiků. K tématům jednotlivých setkání patřila například:

- »Vladimir Sorokin „Fronta“«²⁸⁶,
- »A. P. Čechov: „Člověk ve futrálu“«²⁸⁷,
- »L. C. Petruševskaja „Tři dívky v modrém“«²⁸⁸,
- »N. V. Gogol „Revizor“«²⁸⁹ a podobně.

Z výše uvedeného je zřejmé, že šlo o relativně pokročilá témata ve vztahu k ruské klasické literatuře. I z tohoto důvodu mohl být tento diskuzní klub užitečný nejenom pro německy mluvící účastníky, ale také pro ty rusky mluvící. Pro obě skupiny účastníků totiž platí, že

²⁷⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Žizn' v Sal'cburge. Čast' 1“«.
Zdroj: Ibid., s. 13

²⁸⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Žizn' v Sal'cburge. Čast' 2“«.
Zdroj: Ibid., 2_2017.pdf, s. 12

²⁸¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Podarki: što i kak darit'“«.
Zdroj: Ibid., 4_2017.pdf, s. 14

²⁸² Ibid., 1_2017.pdf, s. 15–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 4_2017.pdf, s. 15–19

²⁸³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Izba-čital'nja“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1

²⁸⁴ Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

²⁸⁵ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 15–19

²⁸⁶ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...Vladimir Sorokin „Očered'“«.
Zdroj: Ibid., s. 12

²⁸⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...A.P.Čechov „Čelovek v futljare“«.
Zdroj: Ibid.

²⁸⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...L.C.Petruševsjaka „Tri devuški v golubom“«.
Zdroj: Ibid., s. 13

²⁸⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...N. V. Gogol' „Revizor“«.
Zdroj: Ibid.

zde měly možnost výrazně zlepšit své jazykové znalosti²⁹⁰ a také překladatelské dovednosti.²⁹¹

Výuka cizích jazyků však není jen doplňkovou nebo rozšiřující činností. Bývá samozřejmě spojena i s jinými, dlouhodobějšími cíli. Jedním z nich jsou jazykové certifikáty. K tomu sloužila jazyková skupina se zaměřením na státní jazykovou zkoušku z ruštiny. Studenti se od začátku připravovali na získání jazykové znalosti, která by odpovídala alespoň úrovni B2. Na těchto kurzech se podílela i kvalifikovaná expertka z rakouské strany.²⁹² V součtu jich bylo v roce 2017 zorganizováno 21 a celková účast dosáhla 126 návštěv.²⁹³ Z pohledu zkoumané politiky je důležité, že tyto přípravné kurzy vedly k získání certifikátu z ruštiny. Jedná se totiž o další z nástrojů jejího zefektivnění.²⁹⁴

Při pohledu na počty jednotlivých studentů, kteří se účastnili různých specializovaných, ale i začátečnických kurzů ruského jazyka, by se mohlo zdát, že pozice ruštiny jakožto cizího jazyka byla v této části Rakouska relativně silná. Pravda však byla taková, že ve školách spolkové země Salcbursko byl ruský jazyk nabízen pouze jako volitelný předmět, což ho stavělo do konkurence s francouzštinou, italštinou nebo španělštinou. Ruské centrum proto využilo svých vztahů se školami v této spolkové zemi, aby došlo ke zlepšení pozice ruštiny. Kromě kontaktování oficiálního představitele na rakouské straně, který měl tyto otázky v kompetenci, proběhla i řada setkání s řediteli místních škol. Zmíněné snahy zcela jistě podpořil také fakt, že jednání se účastnila i Ursula Bieber, tehdejší ředitelna „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě nebo například profesorka Eva Hausbacher. Ta v té době působila jako vedoucí „Katedry slavistiky“ univerzity v Salzburku²⁹⁵, nyní zastává pozici zástupce vedoucího²⁹⁶ a zároveň je od roku 2019 ředitelkou ruského centra.²⁹⁷ K tomu lze jen dodat, že zde popsané využívání spolupráce se školami v zemi působnosti představuje

---

²⁹⁰ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1–2

²⁹¹ Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

²⁹² NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 2

²⁹³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 16–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 4_2017.pdf, s. 16–19

²⁹⁴ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

²⁹⁵ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 2

²⁹⁶ UNIVERSITÄT SALZBURG. Hausbacher. Salzburg: Universität Salzburg, © 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/slawistik/der-fachbereich/das-team/hausbacher/>

²⁹⁷ HAUSBACHER, Eva (ředitelka „Ruského centra“ při Salcburské univerzitě). AW: [EXT] Masterarbeit, Dalibor Jiříček – INTERVIEW [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 22. 3. 2022, 16:26 [cit. 2022-04-14].

jeden z prvků ruské soft power v oblasti vzdělávání, který byl charakterizován v teoretické části.²⁹⁸

Ruské centrum se nezaměřovalo na studenty a účastníky jen na základě jejich jazykové úrovně, ale také podle věku. Kromě výše uvedené snahy prosazovat ruský jazyk na školách v regionu, byly využito i jiných způsobů, jak jej dostat k mladším studentům. Jedním z nich byla soutěž v ruštině mezi žáky různých spolkových zemí Rakouska.²⁹⁹ Přímo se jí zúčastnilo 35 žáků pro které byla v ten samý den zorganizována ještě prohlídka města v ruštině.³⁰⁰ Organizována byla v kooperaci ruského centra s „Německo-ruským fórem“³⁰¹, neziskovou organizací, která byla založena v roce 1993 s myšlenkou otevření dialogu mezi Německem a Ruskem³⁰² a například v roce 2017 byla podpořena právě i „nadací Ruský svět“.³⁰³ Už na tomto dílčím příkladu se tak ukazuje, že ruská strana se při prosazování svých cílů soft power opírala také o partnerství mimo Rakousko. To odpovídá dalšímu z teoreticky definovaných prvků zkoumané politiky, který zmiňuje využívání zahraničních neziskových organizací k prosazování ruské kultury a vzdělávání.³⁰⁴ Z tohoto pohledu je důležitá i forma samotné akce – uspořádání soutěže (ať už na jakékoliv úrovni) je totiž z pohledu teorie také považováno za součást zkoumané politiky.³⁰⁵

---

²⁹⁸ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

²⁹⁹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³⁰⁰ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 12

³⁰¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Germano-Rossijskim Forumom...“.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

³⁰² DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM. Häufig gestellte Fragen. *DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM E.V.* [online]. DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM, © 2022, [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.deutsch-russisches-forum.de/ueber-uns/faq>

³⁰³ *Jahresbericht für 2017*. [online]. Berlin: Deutsch-Russisches Forum, s. 85, [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: https://www.deutsch-russisches-forum.de/portal/wp-content/uploads/2018/03/DRF_Jahresbericht_2017.pdf

³⁰⁴ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

³⁰⁵ Ibid., s. 262

3.1.3.2. Skupina aktivit vztahujících se ke kultuře (literatura, jazykověda a geografie)³⁰⁶

Druhým důležitým cílem ruského centra byla kulturní osvěta. Klíčovou akcí v první části roku 2017 se stal kulturně-vědecký program³⁰⁷ s výmluvným názvem »„Otevíráme ruský svět“«³⁰⁸. Celodenní program byl zahájen přednáškou profesora Kotova z Petrozavodské univerzity³⁰⁹, která se jmenovala »„Nové tendence a živé procesy v současném ruském jazyce“«³¹⁰. Následoval kulatý stůl, jenž byl také spoluorganizován profesorem Kotovem. Na něm byla rozebírána současné pozice ruštiny v Rakousku³¹¹, což doplňuje výše uvedené snahy podporovat tento jazyk. Dále byla uspořádána výstava »„Všichni pocházíme z dětství“«³¹² a po ní ještě loutkové divadlo zahrálo pohádku »„Na příkaz šťice“«³¹³, která měla u publika velkou odezvu.³¹⁴ Vše bylo zakončeno koncertem »„Zpívám tě, ruská duše!“«³¹⁵. Zde zazněly písně z ruského severu, které vyvolaly obdobně pozitivní reakci. V souhrnu se jednalo o velmi úspěšnou, celodenní akci, což potvrdily reakce účastníků z řad studentů, pravidelných návštěvníků ruského centra a podobně³¹⁶, kterých bylo celkem 90.³¹⁷

Na podzim dominovalo aktivitám v oblasti kulturní osvěty výročí Říjnové revoluce. Pod záštitou projektu „Říjnová revoluce jako přelomový moment v evropské historii a kultuře“

---

³⁰⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³⁰⁷ Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

³⁰⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Otkryvaem russkij mir“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³⁰⁹ Ibid.

³¹⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Novye tendencii i žive processy v sovremennom russkom jazyke“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 2_2017.pdf, s. 14

³¹¹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³¹² Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Vse my rodом iz detstva“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 2_2017.pdf, s. 14

³¹³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Po-ščuč’emu velen’ju“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³¹⁴ Ibid.

³¹⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Poju tebja, duša Rossii!“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 2_2017.pdf, s. 14

³¹⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³¹⁷ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 2_2017.pdf, s. 14

³¹⁸ byly zorganizovány celkem čtyři tematické akce. V porovnání s již uvedenými akcemi ruského centra v tomto roce je na první pohled patrné, že šlo o daleko komplexnější záležitost. Nepřekvapí proto, že samotnému provedení předcházela už v létě koordinace s ruským generálním konzulem v Salzburgu a klíčová byla i materiální podpora od dalších subjektů. Z ruské strany to bylo jejich velvyslanectví ve Vídni a za Rakousko nabídl pomocnou ruku děkan Salzburské univerzity. Kromě toho přispěla také jedna německá cestovní kancelář.³¹⁹

Zahájení výstavy věnovaného 100. výročí Říjnové revoluce, které proběhlo v prostorách Salzburské univerzity, se zúčastnilo 78 lidí. V rámci něho přivítala účastníky tehdejší ředitelka ruského centra a vystoupili zde i rektor univerzity nebo například zmíněný generální konzul Ruské federace. Samotnou fotografickou výstavu pod názvem „Říjnová revoluce 1917. Po 100 letech“³²⁰ pak navštívilo více než 250 zájemců³²¹, včetně školních tříd.³²²

Uskutečnila se také druhá tematická výstava, která se věnovala pro změnu vybraným spisovatelům, básníkům a zpěvákům. V centru pozornosti byly jejich osudy během této pohnuté, revoluční doby.³²³ Oficiální název zněl „Dvanáct“³²⁴, protože výstava se věnovala 12 osobnostem. Podporu poskytl opět generální konzul, ale také například „Literární archiv Moskvy“³²⁵. Podle výroční zprávy ruské domu v roku 2017 přišlo na tuto výstavu mnoho zájemců, ale přesné údaje nejsou k dispozici.³²⁶

---

³¹⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Oktjabr'skaja revoljucija kak perelomnyj moment v evropejskoj instorii i kul'ture“.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

³¹⁹ Ibid.

³²⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Oktjabr'skaja revoljucija 1917. 100 let spustja“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 12

³²¹ Ibid.

³²² NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 4

³²³ PFEIFER, Gabrielle. *Russland anno 1917*. [online]. Salzburger Nachrichten, SAMSTAG, 9. DEZEMBER 2017, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.plus.ac.at/wp-content/uploads/2021/02/UN_8-9-16-14.pdf

³²⁴ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Dvenadcat'“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 4

³²⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Literarnogo archiva Moskvy...“.

Zdroj: Ibid.

³²⁶ Ibid.

Pozornosti by neměla uniknout ani odborná přednáška profesorky Ady Raev, která dorazila až z univerzity v Bamberku.³²⁷ Téma, které znělo „Požehnání nebo prokletí: revoluce 1917 a umění ruské avantgardy“³²⁸ probudilo zájem u 58 posluchačů³²⁹ z řad kulturologů a kunsthistoriků.³³⁰

V pestré škále aktivit nechyběla ani oblast kinematografie. Poslední akcí bylo tedy promítání dokumentu „1917 – Ruská revoluce“³³¹, který je cenný zejména tím, že pracuje nejenom s ruskými, ale také s americkými a evropskými archivními materiály.³³² V ruském centru se na něj sice přišlo podívat 25 lidí³³³, ale daleko větší dopad měl v jednom salzburském gymnáziu, kde se také promítalo. Cílovou skupinu totiž tvořilo zhruba 100 žáků mezi 12 až 18 lety.³³⁴

Pokud je už řeč o filmech, dokumentech a podobně, je třeba ještě dodat, že ruské centrum mělo v nabídce také další aktivity. Shrnout je lze do klubu „Milovníci ruského kina“³³⁵, který se v roce 2017 uskutečnil 7krát, povětšinou v prostorách centra.³³⁶ Jedinou výjimku ve smyslu lokality představoval výše uvedený dokument o revoluci z roku 1917, který byl prezentován na jednom salzburském gymnáziu. Tento dokumentární film v rámci obou svých promítání organizačně spadl právě pod zmíněný klub.³³⁷ Při odečtení účasti na dvou promítáních k Říjnové revoluci a jednoho dalšího promítání, k němuž nebyly údaje o počtu zúčastněných k dispozici, oslovil klub „Milovníci ruského kina“ celkem 39 zájemců.³³⁸ Mezi filmy, které mohli návštěvníci vidět, nechyběly takové klasiky jako například „Puškin.

---

³²⁷ Ibid.

³²⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Blagoslavenie ili prokljatje: revoljucija 1917 i iskusstvo ruskogo avantgarda“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 13

³²⁹ Ibid.

³³⁰ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 4

³³¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„1917 – Russkaja revoljucija“...«.

Zdroj: Ibid.

³³² Ibid.

³³³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 14

³³⁴ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 4

³³⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Ljubiteli rossijskogo kino“...«.

Zdroj: Ibid.

³³⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 13–14; 2_2017.pdf, s. 15; 3_2017.pdf, s. 13; 4_2017.pdf, s. 13–14

³³⁷ Ibid., 4_2017.pdf, s. 13–14

³³⁸ Ibid., 1_2017.pdf, s. 13–14; 2_2017.pdf, s. 15; 3_2017.pdf, s. 13; 4_2017.pdf, s. 13–14

Poslední duel“³³⁹, který vznikl roku 2006³⁴⁰, dále pak film „Oněgin. Láska v Sankt-Petěrburgu“³⁴¹ natočený v roce 1999³⁴², anebo „Ruslan a Ludmila. Části 1 a 2“³⁴³ z roku 1972³⁴⁴.

Souhrnně lze říci, že aktivity ruského centra v rámci kulturní osvěty za rok 2017 také naplňovaly konkrétní prvky ruské soft power v oblasti vzdělávání. Z obsáhlé teoretické definice do ní zcela jistě spadala spolupráce v oblasti vzdělávání³⁴⁵ a také obecná snaha zvyšovat zájem lidí o studium ruského jazyka a kultury³⁴⁶.

---

³³⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Puškin. Poslednjaja duel’ “...«.

Zdroj: Ibid., 1_2017.pdf, s. 13

³⁴⁰ Ibid.

³⁴¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Onegin. Ljubov’ v Sankt-Peterburge“...«.

Zdroj: Ibid., s. 14

³⁴² Ibid.

³⁴³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Ruslan i Ljudmila. Časti 1 i 2“...«.

Zdroj: Ibid., 2_2017.pdf, s. 15

³⁴⁴ Ibid.

³⁴⁵ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 265

³⁴⁶ Ibid., s. 262

3.1.4. Aktivity v roce 2018

Také v tomto roce bylo „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě velice aktivní a opět překonalo předchozí rok. Všechno aktivit bylo tentokrát 134, tj. o 26 více, což se samozřejmě muselo pozitivně promítnout i do počtu návštěv. Zde byl zaznamenán nárůst o 189 na celkovou hodnotu 1.372.³⁴⁷

Již tradičně došlo k symbolickému zahájení činnosti centra při setkání vítajícím Starý Nový rok. Názvem, obsahem ani formou se v zásadě nelišilo od loňské verze. I tentokrát dorazilo přesně 21 účastníků³⁴⁸ a byli mezi nimi jak Rusové, tak i Rakušané.³⁴⁹

---

³⁴⁷ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit, ref. 26

³⁴⁸ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 11

NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 11

³⁴⁹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 1 (Dokument na této straně není číslován. V tomto případě je použit ekvivalent čísla stránky v PDF prohlížeči).

3.1.4.1. Skupina aktivit vztahujících se k výuce a uchování ruštiny³⁵⁰

V této kategorii bylo ve smyslu cíle i témat jednotlivých aktivit navázáno na předchozí rok.³⁵¹ Opět se pořádaly kluby „Začínáme mluvit rusky!“, kterých v roce 2018 proběhlo 17 a účast na nich byla ve výši 24, přičemž zase platilo, že v některých případech se sešly dvě paralelní skupiny.³⁵² Oproti předchozímu roku, kdy těchto klubů proběhlo 36 při celkových 56 návštěvách³⁵³, došlo sice k poklesu, ale plně to vykompenzovala a předčila jedna z nejvýraznějších novinek v oblasti výuky ruštiny. Tou se stal tzv. „Crash-Kurs“³⁵⁴, který proběhl celkem 35krát a navštíven byl 329krát.³⁵⁵ Ve srovnání s jakoukoliv jinou předchozí, pravidelně organizovanou akcí šlo skutečně o výjimečný úspěch. A jak k tomu celému vlastně došlo? Kurz nejdříve reagoval na poptávku naučit se některé základy ruštiny, tj. například abecedu, pár turistických frází a podobně. Po několika zkušebních týdnech byl však zájem natolik enormní, že došlo k prodloužení a rozšíření kurzu.³⁵⁶ Lze říci, že z tohoto hlediska představoval „Crash-Kurs“ ideální příklad flexibility a schopnosti ruského centra pokrývat velkou cílovou skupinu.

Z řady nových aktivit je možné zmínit například ještě speciální kurz se zaměřením na fonetiku a výslovnost³⁵⁷, který proběhl sice jen 2krát, ale i přesto byla celková účast 24 návštěv.³⁵⁸ Není tedy pochyb, že šlo o velký úspěch, což dokládá i přímé zhodnocení ve výroční zprávě ruského centra z roku 2018.³⁵⁹

Ve své činnosti nadále pokračovaly i již osvědčené klasiky. Jednou z nich byl diskuzní klub „Čajka“, který měl prakticky stejné výsledky jako v roce 2017.³⁶⁰ Při 7 sezeních jej

---

³⁵⁰ Ibid., s. 2

³⁵¹ Ibid.

³⁵² NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 15–18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110; 3_2018.pdf, s. 13–14

³⁵³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 15–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 3_2017.pdf, s. 13–14; 4_2017.pdf, s. 15–19

³⁵⁴ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 2

³⁵⁵ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 16–18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110–111; 4_2018.pdf, s. 17–19, 110

³⁵⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 2

³⁵⁷ Ibid.

³⁵⁸ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 4_2018.pdf, s. 17–18

³⁵⁹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 2

³⁶⁰ V roce 2017 proběhl 8krát při 45 návštěvách.

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburšské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 15–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 4_2017.pdf, s. 15–19

navštívilo 43 účastníků³⁶¹ a celkově dominovala kulturní a celospolečenská témata.³⁶² Z řady z nich lze zmínit například tato:

- „Vladimir Vysockij: zkouška úspěchu (k výročí)“³⁶³,
- „Mistrovství světa ve fotbale v Rusku“³⁶⁴,
- „Bezdomovci“³⁶⁵,
- „Oficiální návštěva Vladimira Putina v Rakousku“³⁶⁶ nebo
- „Jsem polyglot“³⁶⁷.

Cíl tohoto diskuzního klubu spočíval podle výroční zprávy centra především v „rozvoji dovednostní ústní komunikace a argumentace“³⁶⁸.

Na předchozí období navázala i »„chalupa-čítárna“«, která se v roce 2018 stala už pevnou součástí ruského centra.³⁶⁹ Proběhla celkem 23krát při 117 návštěvách, což byl oproti předchozímu roku zhruba dvojnásobný nárůst v počtu uspořádaných akcí a téměř trojnásobný nárůst v počtu návštěv.³⁷⁰ Tematicky sem spadalo například následující:

- »Drama A. P. Čechova „Tři sestry“«³⁷¹,
- »Příběh A. P. Čechova „Učitel slovesnosti“«³⁷²,

---

³⁶¹ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 15, 18; 2_2018.pdf, s. 17–18, 110; 4_2018.pdf, s. 17–18

³⁶² NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 3

³⁶³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Vladimir Vysockij: ispytanie uspechom (k jubileju)“. Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 12

³⁶⁴ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Čempionat mira po futbolu v Rossii“. Zdroj: Ibid., 2_2018.pdf, s. 12

³⁶⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Bezdomnye ljudi“. Zdroj: Ibid., 2_2018.pdf, s. 13

³⁶⁶ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Oficial’nyj vizit Vladimira Putina v Avstriju“. Zdroj: Ibid., 2_2018.pdf, s. 15

³⁶⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...Ja poliglot“. Zdroj: Ibid., 4_2018.pdf, s. 12

³⁶⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...razvitije navykov ustnoj kommunikacii i argumentacii...“. Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 3

³⁶⁹ Ibid.

³⁷⁰ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 16–18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110–111; 4_2018.pdf, s. 17–19, 110
NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 4_2017.pdf, s. 15–19

³⁷¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »Drama A.P.Čechova „Tri sestry“«. Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 12

³⁷² Vlastní překlad autora z ruského originálu: »Rasskaz A.P.Čechova „Učitel’ slovesnosti“«. Zdroj: Ibid., s. 15

- »Dovlatov C. D. Příběh „Krepové finské ponožky“ pokračování; Gelasimov A. V. Příběh „Křehký věk“«³⁷³ nebo
- »Příběh M. Gelirina „Svíčka hořela“«³⁷⁴.

Úspěšně pokračovaly také přípravné kurzy k jazykovým zkouškám z ruského jazyka. Ty byly zrealizovány 16krát při 113 návštěvách.³⁷⁵ Oproti roku 2017 spočíval rozdíl jednak v tom, že v některých případech byli studenti připravováni i ke zkouškám na úrovni B1³⁷⁶, a současně došlo k mírnému propadu v počtu nabízených kurzů a celkové účasti. Konkrétně to bylo o 5 kurzů méně a návštěvnost se snížila o 13.³⁷⁷

Pokud jde o snahy zlepšit pozici ruštiny vůči dalším cizím jazykům vyučovaným v Rakousku, navázalo ruské centrum na předchozí rok. A to i přesto, že ve výroční zprávě byla tehdejší situace zhodnocena jako obtížná. Jako jeden z důvodů byl zmíněn fakt, že v některých spolkových zemích (myšleno západních) je výuce tohoto jazyka na školách věnován jen omezený prostor. To mělo údajně způsobovat mnohým učitelům obtíže už při zavedení ruštiny jako volitelného předmětu.³⁷⁸

Nadále pokračovala spolupráce s různými partnery a organizacemi. Centrum udržovalo vztahy jak s místním generálním konzulátem, tak i se Salzburskou univerzitou, „Německo-ruským fórem“ a podobně. Nově byla explicitně zmíněna pravoslavná církev.³⁷⁹

Jako příklad lze uvést setkání pod názvem „Den slovanského psaní a kultury“³⁸⁰. Vše bylo organizováno společně se Salzburskou univerzitou a výše zmíněným generálním

³⁷³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »Dovlatov C.D. Rasskaz „Krepovyje finskie noski“ prodolzhenie; Gelasimov A.V. Rasskaz „Něžnyj vozrast“«.

Zdroj: Ibid., 4_2018.pdf, s. 13

³⁷⁴ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »Rasskaz M. Gelirina „Sveča gorela“...«.

Zdroj: Ibid., s. 16

³⁷⁵ Ibid., 1_2018.pdf, s. 16–19; 2_2018.pdf, s. 16–19, 110–111

³⁷⁶ Ibid.

³⁷⁷ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 16–17; 2_2017.pdf, s. 16–19; 4_2017.pdf, s. 16–19

NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 16–19; 2_2018.pdf, s. 16–19, 110–111

³⁷⁸ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 3

³⁷⁹ Ibid., s. 1 (Dokument na této straně není číslován. V tomto případě je použit ekvivalent čísla stránky v PDF prohlížeči).

³⁸⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „Den' slavjanskoj pis'mennosti i kul'tury“.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 2_2018.pdf, s. 13

konzulátem Ruské federace, v jehož prostorách samotná akce proběhla. Dorazilo na ni 80 hostů.³⁸¹

Ruské centrum také usilovalo o zvyšování zájmu o ruštinu v rámci mimoškolních aktivit. Obecně se to projevovalo otevřeností vůči školákům a připraveností přiblížovat jim činnost centra, ale i ruské kultury jako takové. V rámci různých setkání se toho mělo docílit například skrze promítání filmů ve školách nebo vyprávěním o tradicích a svátcích, a to dle výběru studentů a učitelů.³⁸²

Vhodným příkladem práce s učiteli bylo setkání, které se jmenovalo »„Ruská beseda“«³⁸³ a kde se potkali učitelé ruštiny.³⁸⁴ Dorazilo jich celkem 13³⁸⁵ a všichni byli ze spolkové země Salcbursko.³⁸⁶ Tématem však nebyla jen diskuze o jejich práci. Pro účastníky byl přichystán také seminář týkající se divadelní pedagogiky.³⁸⁷

---

³⁸¹ Ibid.

³⁸² NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 3–4

³⁸³ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Russkaja beseda“...«.

Zdroj: Ibid., s. 4

³⁸⁴ Ibid.

³⁸⁵ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 13

³⁸⁶ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

³⁸⁷ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 13

3.1.4.2. Skupina aktivit vztahujících se ke kultuře (literatura, jazykověda, geografie a historie)³⁸⁸

Podobně jako v předchozím roce bylo i v této kategorii uspořádáno mnoho různých aktivit. Navázáno bylo na klub „Milovníci ruského kina“. Ten měl za cíl se tematicky zaměřovat na různá výročí, anebo vycházet přímo z přání návštěvníků. Roku 2018 ho ruské centrum uspořádalo celkem 6krát, což bylo jen o jedno promítání méně než v předchozím roce³⁸⁹. Dobrého výsledku bylo dosaženo i v návštěvnosti, která byla při hodnotě 156 jen o 8 menší, než v roce 2017.³⁹⁰ Co se týče konkrétních příkladů, lze zmínit například film »„Matilda“«³⁹¹, který byl velmi diskutován v rusky píšících masmédiích.³⁹² Řadu diváků oslovil například i film »„Alexandr Něvský“«³⁹³. Ten byl promítán jak v ruském centru (10 návštěvníků), tak i na jenom z místních gymnázií, kde jej zhlédlo 100 diváků.³⁹⁴

Novinku v této skupině aktivit představovaly dětské pohádky. Jednalo se o v ruském prostoru populární počiny typu „Jen počkej, zajíci!“³⁹⁵, „Máša a medvěd“³⁹⁶, „Ježek v mlze“³⁹⁷ a podobně.³⁹⁸

V tematické oblasti týkající se historie lze vyzdvihnout „hudební večer“³⁹⁹, kterým provedl hudebník Jurij Kamanin. Všem 20 hostům byla nejprve odprezentována lekce pod názvem

---

³⁸⁸ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

³⁸⁹ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 12–13; 2_2018.pdf, s. 12, 16; 4_2018.pdf, s. 13–14

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 11–14; 2_2017.pdf, s. 11–15; 3_2017.pdf, s. 11–13; 4_2017.pdf, s. 11–14

³⁹⁰ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 12–13; 2_2018.pdf, s. 12–16; 4_2018.pdf, s. 13–14

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3, ref. 26, 1_2017.pdf, s. 13–14; 2_2017.pdf, s. 15; 3_2017.pdf, s. 13; 4_2017.pdf, s. 13–14

³⁹¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu:»...„Matil'da“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

³⁹² Ibid.

³⁹³ Vlastní překlad autora z ruského originálu:»...„Aleksandr Nevskij“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 12–13

³⁹⁴ Ibid.

³⁹⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu:»...„Nu, pogodi“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

³⁹⁶ Vlastní překlad autora z ruského originálu:»...„Maši i Medvedja“...«.

Zdroj: Ibid.

³⁹⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu:»...„Ježika v tumane“...«.

Zdroj: Ibid.

³⁹⁸ Ibid.

³⁹⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „Muzykal'nyj večer“.

„Historie ruské sedmistrunné kytary“⁴⁰⁰ a potom došlo i na zahrání konkrétních hudebních děl.⁴⁰¹

Mezi hojně navštěvované akce patřily v tomto roce také různé výstavy. Jako například ta pod názvem „Labyrint paměti. Solovecké ostrovy. Indicie. Stopy. Hlasy.“⁴⁰² Na její zahájení dorazilo 42 lidí a samotnou výstavu vidělo 150 zájemců.⁴⁰³ Podobný zájem vyvolala také výstava věnující se Romanovcům. První se jmenovala „Romanovci – korunovaná rodina“⁴⁰⁴, vidělo ji 100 návštěvníků a na organizaci se mj. podílel i místní ruský konzulát.⁴⁰⁵ O pár dnů později k tomu ještě proběhl tematický příspěvek „Sto let od zastřelení posledního cara“⁴⁰⁶. Ten přilákal 50 zájemců.⁴⁰⁷

V součtu lze říci, že během roku 2018 došlo v rámci „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě k řadě programových změn ale také k upevnění stávajících partnerství a programů. Rovněž jako v předcházejícím roce bylo možné i v tomto období najít v činnosti centra různé prvky zkoumané politiky. Hlavní změny jsou popsány níže.

V prvé řadě pokračovalo prosazování a rozšíření prvního cíle ruského centra, kterým bylo vyučování ruštiny (definováno už v roce 2017).⁴⁰⁸ To obecně odpovídalo cílům jednoho z nástrojů ruské soft power v oblasti vzdělávání – „nadace Ruský svět“, která v sobě zahrnuje jak popularizaci, tak i podporu učení ruského jazyka v zahraničí⁴⁰⁹. Prakticky se to projevilo skrze nově otevřený „Crash-Kurs“⁴¹⁰ nebo fonetický kurz⁴¹¹. Současně byly

---

Zdroj: Ibid., s. 5

⁴⁰⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Istorija ruskoj semistrunnoj gitary“...«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 2_2018.pdf, s. 14

⁴⁰¹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 5

⁴⁰² Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Gedächtnislabyrinth Solovki Indizien Spuren Stimmen“«.

Zdroj: NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 4_2018.pdf, s. 12

⁴⁰³ Ibid.

⁴⁰⁴ Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Romanovy – vencesnaja sem'ja“ ...«.

Zdroj: Ibid., s. 14

⁴⁰⁵ Ibid.

⁴⁰⁶ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Sto let so dnja rasstrela poslednego carja“...«.

Zdroj: Ibid.

⁴⁰⁷ Ibid.

⁴⁰⁸ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 1

⁴⁰⁹ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 262

⁴¹⁰ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 2

⁴¹¹ Ibid.

udržovány mnohé stávající kurzy jako například »„chalupa-čítárna“«⁴¹² nebo klub „Začínáme mluvit rusky!“⁴¹³.

Více podporován byl i druhý cíl centra ohledně kulturní osvěty.⁴¹⁴ Nově si bylo možné při šíření ruské kultury všimnout práce s dětmi⁴¹⁵ a také kupříkladu využívání umělců⁴¹⁶, což se shoduje se dvěma teoretickými doporučeními ke zlepšení zkoumané politiky. Jde o vyvážení ruské kultury a vzdělávání⁴¹⁷ a vystupování umělců na kulturních akcích⁴¹⁸.

Naopak se prokazatelně nepodařilo zlepšit pozici ruského jazyka na rakouských školách, která byla hodnocena jako obtížná.⁴¹⁹ Jedním z důvodů mohl být nedostatek financí k pořádání spontánních akcí v oblasti kultury a vzdělávání.⁴²⁰

---

⁴¹² Ibid., s. 3

⁴¹³ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 1_2018.pdf, s. 15–18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110; 3_2018.pdf, s. 13–14

⁴¹⁴ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2017.pdf, s. 3

⁴¹⁵ Ibid., Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

⁴¹⁶ NEUMAIER, Zoe (expertka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, 2_2018.pdf, s. 11–14

⁴¹⁷ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

⁴¹⁸ Ibid.

⁴¹⁹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 3

⁴²⁰ Ibid., s. 6

3.1.5. Aktivity v roce 2019

V posledním zkoumaném roce byl zaznamenán ještě větší nárůst v počtu aktivit a návštěv, než jak tomu bylo mezi lety 2017 a 2018. Různých kurzů, setkání a podobně bylo uspořádáno o 75 více (tj. celkově o 209), což vedlo k tomu, že návštěvy ruského centra vzrostly o 706 na hodnotu 2.078.⁴²¹

Rok 2019 byl opět tradičně započat setkáním, na němž 25 hostů přivítalo Starý Nový rok. Program svým obsahem odpovídal předchozím rokům.⁴²²

Důležitá byla i smlouva s „nadací Ruský svět“ z roku 2019, kterou poprvé explicitně zmiňuje přímo výroční zpráva.⁴²³ Některé její podmínky umožňují nejenom nahlédnout pod pokličku „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě, ale odvodit i fungování dalších instrumentů zkoumané politiky, které spadají do této kategorie.

Na základě této smlouvy zorganizovalo ruské centrum řadu akcí se zaměřením na různé cílové skupiny. Zprv šlo o „podporu a šíření ruského jazyka“⁴²⁴. Sem opět spadal „Crash-Kurs“, ale byly to také „jazykové konverzace, diskuze, konverzační kurzy, přípravy na zkoušky a další“⁴²⁵. Uskutečnila se i tzv. „Ruština ve školách“⁴²⁶, která představovala spolupráci s učiteli ruštiny a podobně⁴²⁷. Důraz se kladl též na zprostředkování ruské kultury a explicitně byly zmíněny tradice. Výsledkem bylo, že centrum zajistilo různé akce typu „čtenářský kruh“⁴²⁸, „filmové večery, koncerty“⁴²⁹, „diskuzní kola k aktuálním kulturním, jazykovým a celospolečenským problémům a další“⁴³⁰. Ve smlouvě také byla zakotvena

---

⁴²¹ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit, ref. 26

⁴²² NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, Zal'cбург_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 11

⁴²³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2019.pdf, s. 1–2

⁴²⁴ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Förderung und Verbreitung der russischen Sprache“...«.
Zdroj: Ibid., s. 1

⁴²⁵ Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„sprachliche Konsultationen, Diskussions-, Konversationskurse, Prüfungsvorbereitung u.Ä.“...«.
Zdroj: Ibid.

⁴²⁶ Vlastní překlad autora z německého originálu: »„Russisch in den Schulen“...«.

Zdroj: Ibid.

⁴²⁷ Ibid.

⁴²⁸ Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Lesekreis“...«.

Zdroj: Ibid.

⁴²⁹ Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Filmabende, Konzerte“...«.

Zdroj: Ibid.

⁴³⁰ Vlastní překlad autora z německého originálu: »...„Diskussionsrunden zu aktuellen kulturellen, sprachlichen und gesellschaftlichen Problemen u.Ä.“...«.

Zdroj: Ibid.

spolupráce s řadou institucí Salzburské univerzity nebo s ruským generálním konzulátem, respektive s ruským velvyslanectvím a podobně.⁴³¹ Z tohoto úvodního přehledu je na první pohled patrné, že částečně reflektuje skupinové rozdělené aktivit ruského centra z předešlých let. Tím se potvrdila programová a tematická kontinuita.

---

⁴³¹ Ibid., s. 2

3.1.5.1. Skupina aktivit vztahujících se k ruštině⁴³²

Opět pokračoval oblíbený „Crash-Kurs“, který proběhl 65krát při 334 návštěvách s tím, že v jednom případě byly i dvě paralelní skupiny. Ačkoliv se počet všech kurzů zvýšil oproti roku 2018 zhruba dvojnásobně, celkové návštěvy zůstaly prakticky stejné.⁴³³ To však lze považovat za pozitivní změnu, jelikož mohla být pozornost věnována vždy menší skupince žáků. Efektivita hodin se tak logicky musela zvýšit.

Stejný trend byl patrný i v případě diskuzního klubu „Čajka“«. Ten měl v roce 2019 mírný pokles ze 7 sezení na 4, což se promítlo i do nižší účasti (ze 43 snížení na 30).⁴³⁴ Témata se opět velmi různila a zahrnovala některé velmi aktuální záležitosti. Byl to například „Freeganismus: fenomén naší doby?“⁴³⁵. Této diskuze se zúčastnilo 11 lidí.⁴³⁶ Další setkání se zase týkalo místní turistiky. Zúčastnilo se ho 6 zájemců.⁴³⁷

Pokračovala také „chalupa-čítárna“«. Zde nedošlo oproti předchozímu roku prakticky k žádným změnám. Při 21 setkáních (tj. pouze o 2 méně) navštívilo tuto akci 109 lidí, což bylo jen o 8 méně.⁴³⁸ Obecně lze říci, že u této akce nedocházelo k vybočení z klasických témat. Příkladem může být pohádka „Peříčko Finista Jasného sokola“⁴³⁹ nebo „Vasilisa překrásná“⁴⁴⁰.

K ruskému jazyku a jeho šíření se v případě ruského centra vždy vztahovala také spolupráce s dalšími partnery a organizacemi. Tento trend byl patrný i v roce 2019. V obecné rovině se navázalo na spolupráci s učiteli napříč celou spolkovou zemí Salcbursko. V centru pozornosti byli samozřejmě i studenti a to, jak je motivovat k zájmu o ruský jazyk. Pokud jde o práci s učiteli, proběhla opět „Ruská beseda“, kde tématem bylo „Používání

---

⁴³² Ibid.

⁴³³ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, Zal'cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 17–19, Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 18–19, 110–111, Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 110–113, 1_2018.pdf, s. 16-18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110–111; 4_2018.pdf s. 17–19, 110

⁴³⁴ Ibid., Zal'cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 17, Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 111–113, 1_2018.pdf, s. 15, 18; 2_2018.pdf, s. 17–18, 110; 4_2018.pdf s. 17–18

⁴³⁵ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Friganizm: fenomen našego vremeni?“...«.

Zdroj: Ibid., Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 14

⁴³⁶ Ibid.

⁴³⁷ Ibid., s. 17

⁴³⁸ Ibid., Zal'cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 17–18, Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 18–19, Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 110–111, 1_2018.pdf, s. 16-18; 2_2018.pdf, s. 17–19, 110–111; 4_2018.pdf s. 17–19, 110

⁴³⁹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Peryško finista jasnogo sokola“«.

Zdroj: Ibid., Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 14

⁴⁴⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Vasilisa Prekrasnaja“«.

Zdroj: Ibid., Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 18

elektronických technologiích na lekcích ruského jazyka ve školách“⁴⁴¹. V tomto případě dorazilo 12 učitelů.⁴⁴² Skvělým příkladem byla rovněž soutěž »„Pohár her“«⁴⁴³, který byl určen pro školáky z celého Rakouska. Organizován byl opět ve spolupráci s „Německo-ruským fórem“⁴⁴⁴ a za účasti zástupce ruského centra se jej zúčastnilo 30 studentů.⁴⁴⁵ Podobně lze zmínit dvě setkání se zahraničními studenty o činnosti ruského centra, na která jich dorazilo nejdříve 50⁴⁴⁶ a později ještě 25.⁴⁴⁷

---

⁴⁴¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: »...„Ispol’zovanie elektronnych tehnologij na zanjatijach po russkomu jazyku v škole“...«.

Zdroj: Ibid., Zal’cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 14

⁴⁴² Ibid.

⁴⁴³ Vlastní překlad autora z německého originálu:»...„Spiele-cup“...«.

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2019.pdf, s. 3

⁴⁴⁴ Ibid.

⁴⁴⁵ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, Zal’cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 11–13

⁴⁴⁶ Ibid., Zal’cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 13

⁴⁴⁷ Ibid., Zal’cburg_3_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 12

3.1.5.2. Skupina aktivit vztahujících se k ruské kultuře⁴⁴⁸

Z řady akcí, které byly zorganizovány lze vyzdvihnout kupříkladu klub „Milovníci ruského kina“, který i v roce 2019 úspěšně navazoval na předchozí období. Důležité je dodat, že k řadě filmů zajišťovalo ruské centrum titulky v různých jazycích.⁴⁴⁹ Šlo o praxi uskutečňovanou už v letech 2017 a 2018.⁴⁵⁰ Stěžejní programovou částí v oblasti kinematografie na jaře 2019 bylo on-line setkání na kterém byly představeny krátké ruské filmy. Velký podíl na něm měli mladí ruští filmaři.⁴⁵¹ Významným příspěvkem byl například i tematický večer s přednáškou o „tajemství ruských pohádek“⁴⁵². Diskutovaly se různé prvky, které utváří mezinárodních pohádky⁴⁵³ a přišlo celkem 20 lidí.⁴⁵⁴

Souhrnně lze říci, že rok 2019 představoval kombinaci programové stability a současně většího pokrytí cílových skupin. Jednou z pozitivních změn byl rostoucí zájem o studium ruštiny. V tomto ohledu byl úspěchem především „Crash-Kurs“. Totéž platilo i pro akce spojené s kinematografií a podobně.⁴⁵⁵ Ve vztahu ke zkoumané politice odpovídala navíc činnost ruského centra řadě teoretických prvků, které se projevovaly už v letech 2017 a 2018. Patřily sem například popularizace ruštiny v různých formách⁴⁵⁶, rozvíjení spolupráce ve vzdělávání⁴⁵⁷, anebo všeobecné vyvážení ruské kultury.⁴⁵⁸

---

⁴⁴⁸ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2019.pdf, s. 3

⁴⁴⁹ Ibid., s. 3–4

⁴⁵⁰ Ibid., Jahresbericht_2017.pdf, s. 4, Jahresbericht_2018_ru.pdf, s. 4

⁴⁵¹ Ibid., Jahresbericht_2019.pdf, s. 3–4

⁴⁵² Vlastní překlad autora z německého originálu:»...„Geheimnis der russischen Märchen“...«.

Zdroj: Ibid., s. 4

⁴⁵³ Ibid.

⁴⁵⁴ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente), ref. 26, Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, s. 14

⁴⁵⁵ NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente, ref. 26, Jahresbericht_2019.pdf, s. 4–5

⁴⁵⁶ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 262

⁴⁵⁷ Ibid., s. 265

⁴⁵⁸ Ibid., s. 264

3.1.6. Shrnutí a souhrnné vyhodnocení úspěšnosti aktivit „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě v letech 2016 až 2019

Výše uvedený vývoj a změny během tří zkoumaných let vhodně doplňuje rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher a Zoe Neumaier z „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě.⁴⁵⁹

V prvé řadě byl potvrzeny dva hlavní cíle ruského centra – tj. podpora ruského jazyka a kultury v Salzburgu. V tomto ohledu patřili mezi hlavní cílové skupiny studenti a veřejnost mimo univerzitní prostředí města Salzburg. Tato druhá skupina se dále dělila na Rakušany se zájmem o ruskou kulturu a jazyk a Rusy, kteří zde žili a chápali toto centrum jako prostor k setkávání a výměně názorů. Ve všech skupinách byli jednak ti, kteří se pravidelně vraceli, ale zhruba stejně bylo i nově příchozích.⁴⁶⁰

Co se týče jednotlivých aktivit a návštěvnosti, vhodně je shrnuje následující tabulka, která zároveň poukazuje na úspěšnost ruského centra ve zkoumaném období.

Tabulka č. 1 - Přehled aktivit "Ruského centra" při Salzburské univerzitě⁴⁶¹

	Počet aktivit	Počet návštěvníků
2016	22	115
2017	108	1.183
2018	134	1.372
2019	209	2.078

⁴⁵⁹ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022.

⁴⁶⁰ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

⁴⁶¹ Upraveno autorem diplomové práce, zdroj: NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit, ref. 26

Uvedená čísla v této tabulce nezahrnují celkový počet návštěvníků, ale návštěv. Pokud tedy například nějaký návštěvník chodil opakovaně na vybrané akce, byl pokaždé započítán znovu.

Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova Zoe Neumaier.

Z této tabulky je zřejmé, že každoroční růst centra dosáhl svého vrcholu v roce 2019. Tehdy se organizovaly až dvě aktivity denně. Daleko více však zaujme prudký počáteční vzestup v letech 2016 až 2017. Podle projektové pracovnice ruského centra Zoe Neumaier za tím stálo především ústní doporučení účastníků z roku 2016 společně s tím, jak začalo být ruské centrum aktivní na Facebooku. Centrum si také začalo vytvářet vlastní propagační materiály k podpoře svých akcí.⁴⁶²

Rozhovor současně potvrdil, že velká část aktivit v letech 2016 až 2019 byla úspěšná. Existovaly k tomu dva hlavní důvody. Prvním bylo, že se podařilo dostat do kontaktu se Salzburskou univerzitou velkou skupinu lidí, kteří se zajímali o ruskou kulturu a jazyk. Druhým důvodem byl fakt, že ruské centrum představovalo jedno z mála kontaktních míst mezi ruskou komunitou v Salzburgu a Salcburčany.⁴⁶³ Snaha ruského centra o pokrytí široké škály obyvatel, včetně ruské menšiny, navíc poukazuje, že se jednalo o chování v souladu s ideologickým konceptem „Ruský svět“, který byl definován v teoretické části práce.⁴⁶⁴

Úspěchu by jistě nebylo možné dosáhnout bez partnerství s dalšími organizacemi, které byly detailně zmíněny v rámci rozboru činnosti centra z let 2017 až 2019. „Nadace Ruský svět“ byla kooperačním partnerem ruského centra a převzala část financování této instituce. Ta měla současně povinnost předkládat výroční zprávy a zavázala se k zprostředkování a podpoře ruského jazyka a kultury. V tomto ohledu bylo vždy „nadací Ruský svět“ potvrzeno programové směřování aktivit ruského centra.⁴⁶⁵

Jak bylo ukázáno v jednotlivých podkapitolách o činnosti ruského centra, důležitou roli hráli i další partneři. Šlo například o Generální konzulát Ruské federace v Salzburku, který sponzoroval různé výstavy a koncerty a poskytoval materiální pomoc. Významné bylo také partnerství s „Ruským domem ve Vídni“, jehož vedení bylo během zkoumaného období na návštěvě v Salzburku, zúčastnilo se některých výstav a darovalo centru i pár knih. Ruský dům současně nabízel rozličné formy spolupráce, což vyústilo ve vzájemně organizované

---

⁴⁶² Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova Zoe Neumaier.

⁴⁶³ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

⁴⁶⁴ MEISTER, Stefan, ref. 14, s. 11

⁴⁶⁵ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnicí „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

projekty.⁴⁶⁶ Ke dvěma dalším významným partnerům patřilo ještě Ruské centrum v Innsbrucku, se kterým bylo společně zorganizováno mnoho akcí a také „Katedra slavistiky“ Salzburské univerzity.⁴⁶⁷

V rámci Rakouska však neprobíhalo pouze partnerství s „nadací Ruský svět“ a „Ruským domem ve Vídni“. Projekty spolupráce a vzájemné aktivity probíhaly také mezi ruskými centry v Salcburku a Innsbrucku. Společně byly například koordinovány akce, na které byl pozván ruský host tak, aby se mohl objevit ve Vídni, ale také v Salcburku a Innsbrucku.⁴⁶⁸

---

⁴⁶⁶ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova Zoe Neumaier.

⁴⁶⁷ Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

⁴⁶⁸ Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022. Pozn.: slova profesorky Hausbacher.

3.2. „Ruský dům ve Vídni“

3.2.1. Stručná historie, poloha a vybavení ruského domu

V období let 2014 až 2019 byl jedním z důležitých instrumentů zkoumané politiky v Rakousku „Ruský dům ve Vídni“. Společně s dalšími 88 ruskými domy, které se rozprostírají na všech kontinentech světa⁴⁶⁹, představoval oficiální zastoupení Rossotrudničestva v Rakouské republice.⁴⁷⁰ Význam tohoto ruského domu podtrhovala i jeho historie a poloha. Nacházel se v historické budově z konce 19. století⁴⁷¹, kterou SSSR získala hned v roce 1947. Od poloviny 70. let spadala přímo pod SSOD. Do této doby je také možné datovat začátek působnosti „Ruského domu ve Vídni“ (1975).⁴⁷² Samotná budova je situována nedaleko od Favoritenstraße⁴⁷³, která se svými téměř šesti kilometry představuje nejdelsí ulici ve Vídni.⁴⁷⁴ Proslulá je i svými četnými obchody všeho druhu.⁴⁷⁵

Z pohledu zkoumané politiky byl ruský dům od začátku předurčen být významným instrumentem i proto, že disponoval značným zázemím. Konkrétně šlo se o kinosál s kapacitou 90 míst, koncertní a konferenční sálem, a také samostatný prostor pro výstavy s plochou 80 m².⁴⁷⁶ Pro zájemce byla k dispozici také knihovna s širokou nabídkou klasických i současných ruských děl. Obsáhla byla též místní videotéka, která nabízela přes 500 ruských a sovětských filmů.⁴⁷⁷

---

⁴⁶⁹ FEDERAL'NOE AGENTSTVO PO DELAM SODRUŽESTVA NEZAVISIMYCH GOSUDARSTV, SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM, I PO MEŽDUNARODNOMU GUMANITARNOMU SOTRUDNIČESTVU. RUSSKIE DOMA. *ROSSIJA S MIROM*. [online]. Federal'noe agentstvo po delam sodružestva nezavisimych gosudarstv, sootečestvennikov, proživajušich za rubežom, i po meždunarodnomu gumanitarnomu sotrudničestvu, 01.09.2021, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://rwp.agency/russkie-doma/>

⁴⁷⁰ V době psaní této části diplomové práce (duben 2022) se podle stránek „Ruského domu“ ve Vídni nadále konaly různé akce a setkání. Podrobně viz:

Programma meroprijatij. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/programma-meroprijatij>

⁴⁷¹ Detail budovy viz příloha č. 4.

⁴⁷² O centre: *ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE*, ref. 18

⁴⁷³ Kontakt. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/de/kontakt>

⁴⁷⁴ Blick in die Favoritenstraße. *Zeitensprünge Wien*. [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.zeitenspruenge.at/bild/436>

⁴⁷⁵ PUFLER, Karl. Favoritenstraße: Die Einkaufsmeile im Wandel. In: *MeinBezirk.at*. [online]. 17. März 2018, 00:00 Uhr, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: https://www.meinbezirk.at/favoriten/c-lokales/favoritenstrasse-die-einkaufsmeile-im-wandel_a2437873

⁴⁷⁶ O centre: *ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE*, ref. 18

⁴⁷⁷ Bibliotheka. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/bibliothek>

3.2.2. „Ruský dům ve Vídni“ jakožto nástroj ruské soft power

Na oficiálních stránkách ruského domu bylo možné se dočíst, že se jednalo o oblíbené místo nejenom všech zájemců o Rusko, jeho jazyk a kulturu, ale také ruských krajanů. Pro účastníky akcí byly pořádány nejrůznější akce jako například „setkání s herci, umělecké a knižní výstavy, výstavy fotografií, koncerty, představení, prezentace, konference“⁴⁷⁸ a podobně.⁴⁷⁹ Bylo také přímo zmíněno, že jedním z cílů je „realizace ruských vládních programů“⁴⁸⁰, včetně těch vzdělávacích. V tomto ohledu byla nabízena i pomoc při kontaktování ruských vzdělávacích institucí.⁴⁸¹

Už z tohoto obecného úvodu je vcelku jasně patrná orientace na koncept „Ruský svět“, který usiluje o spojení Ruska a rusky mluvících menšin žijících v zahraničí.⁴⁸² Současně je však bylo možné vidět i zájem o šíření ruštiny a ruské kultury za hranicemi Ruska, což je zase jeden z cílů „nadace Ruský svět“⁴⁸³ se kterou „Ruský dům ve Vídni“ přímo spolupracoval.⁴⁸⁴ Dosti vypovídající bylo i partnerství s desítkami dalších organizací z oblasti vzdělávání, kultury, politiky a médií. Ve vztahu k výzkumu šlo o katedry slavistiky ve Vídni, Salzburku, Innsbrucku, Štýrském Hradci a Klagenfurtu.⁴⁸⁵ Potvrzuje se tak snaha o spolupráci se školami v hostitelské zemi, která představuje jeden z prvků ruské soft power v oblasti vzdělávání.⁴⁸⁶ V širším kontextu lze z orientace této instituce odvodit, že přispívala i k naplnění jedné z preferencí ruské zahraniční politiky, kterou je sjednocený kulturně-informační a vzdělávací prostor v rámci SNS.⁴⁸⁷ Vztah k domácímu prostředí Ruské federace je poměrně důležitá, protože potvrzuje vazbu ruského domu vazbu na oficiální politiku země. V tomto ohledu je dobré zmínit Fond na podporu a ochranu práv krajanů žijících v zahraničí⁴⁸⁸ jehož zakladateli jsou již zmíněné Rossotrudničestvo, a také

---

⁴⁷⁸ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...vstreči s artistami, chodužestvennye i knižnye vystavki, fotovystavki, kocerty, spektakli, prezentacii, konferencii, seminary...“.

Zdroj: Programma meroprijatij, ref. 470

⁴⁷⁹ Ibid.

⁴⁸⁰ Vlastní překlad autora z ruského originálu: „...realizacija rossijskich gosudarstvennych program...“.

Zdroj: O centre: ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE, ref. 18

⁴⁸¹ Ibid.

⁴⁸² MEISTER, Stefan, ref. 14, s. 11

⁴⁸³ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 262

⁴⁸⁴ Poleznye ssylki. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/poleznye-ssylki>

⁴⁸⁵ Ibid.

⁴⁸⁶ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

⁴⁸⁷ KONDRATENKO, Oleg, ref. 15, s. 200

⁴⁸⁸ Poleznye ssylki, ref. 484

Ministerstvo zahraničních věcí Ruské federace.⁴⁸⁹ Především bylo ale klíčové partnerství se všemi státními orgány, včetně prezidenta Ruské federace. V oblasti kultury představovalo významnou spojnicí příslušné ministerstvo Ruské federace.⁴⁹⁰ Ve vztahu k ruské soft power v oblasti vzdělávání lze za relevantního, byť spíše doplňkové partnera, považovat i „Nový vídeňský žurnál“⁴⁹¹, který byl založen už v roce 1996 a představuje jediné, čistě ruský vydávané periodikum v Rakousku⁴⁹². Být lze orientaci čistě na ruský mluvící čtenáře považovat za jisté omezení ve smyslu oslovení místních obyvatel, jednalo se o jeden z prvků zkoumané politiky, který souvisí s využíváním sdělovacích prostředků v zahraničí.⁴⁹³

---

⁴⁸⁹ FOND PODDERŽKI I ZAŠITY PRAV SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM. O Fonde. *FOND PODDERŽKI I ZAŠITY PRAV SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM*. [online]. Moskva: Fond podderžki i zašity prav sootečestvennikov, proživajušich za rubežom, © 2012-2022, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://pravfond.ru/about/>

⁴⁹⁰ Poleznye ssylki, ref. 484

⁴⁹¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: “Novyj venskij žurnal”.

Zdroj: Ibid.

⁴⁹² NOVYJ VENSKIJ ŽURNAL. *Novyj VENSKIJ žurnal*. [online]. Novyj Venskij žurnal, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://nwm.at/nvz>

⁴⁹³ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 264

3.2.3. Aktivity a činnost v letech 2015 až 2019

Výše popsané vazby, vztahy a orientaci ruského domu nejlépe dokládala jeho vlastní činnost a vývoj v čase. Jelikož podrobné záznamy existují až od roku 2015, je předchozí rok vynechán. Všeobecně platí, že proběhlo velké množství nejrůznějších kulturních, vzdělávacích a společenských akcí.⁴⁹⁴ Přesná čísla sice nejsou k dispozici, nicméně z oficiálních stránek lze odhadnout, že jich ve zkoumaném období bylo více než 500.⁴⁹⁵ Potvrzuje to, že dosah instituce byl skutečně značný.

První důležitou skupinu akcí v letech 2015 až 2019 představovaly koncerty. Ačkoliv byly tematicky velmi pestré⁴⁹⁶, lze mezi nimi najít logiku. V období 2015 až 2018 se například

---

⁴⁹⁴ NOVOSTI. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/novosti>

⁴⁹⁵ Programma meroprijatij, ref. 470

⁴⁹⁶ Kamernyj koncert v ramkah proekta «Posol'stvo masterstva». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/25/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-koncert-v-ramkah-proekta-posolstvo-masterstva>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/25/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva>

Meždunarodnyj ženskij den'. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/04/2016 - 18:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/mezhdunarodnyy-zhenskiy-den>

Otkrytie Goda rossijskogo kino v Avstrii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/15/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/otkrytie-goda-rossijskogo-kino-v-avstrii>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/09/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-3>

Jubilejnyj koncert goda Prokof'eva v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/18/2016 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/yubileynyy-koncert-goda-prokofeva-v-vene>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/21/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-4>

Koncert meždunarodnogo duëta "DomraPiano". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/24/2016 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-mezhdunarodnogo-dueta-domrapiano>

«Poëzija i muzyka». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/26/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/poeziya-i-muzyka>

Kamernyj koncert Aleksandra Pokidčenko i Eleny Ostrovskoj. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/26/2017 - 19:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-koncert-aleksandra-pokidchenko-i-eleny-ostrovskoj>

Koncert "Molodye talanty Rossii". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/21/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-molodye-talanty-rossii>

Koncert studii opernogo penija «Bel Canto». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/26/2018 - 20:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-studii-opernogo-peniya-bel-canto>

Muzykal'nyj ponedel'nik. Elizaveta Leonskaja. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/25/2018 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/muzykalnyy-ponedelnik-elizaveta-leonskaja>

Koncert Dmitrija Mjačina «Žizn' dlinoju v ljubov'». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2018 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-dmitrija-myachina-zhizn-dlinoyu-v-lyubov>

pravidelně konal koncert „Velvyslanectví umění“⁴⁹⁷ na kterém si účastníci mohli poslechnout díla známých ruských skladatelů.⁴⁹⁸ Mezi vystupujícími byli absolventi ruských hudebních škol⁴⁹⁹, laureáti mezinárodních soutěží⁵⁰⁰ nebo třeba profesionální sólisté různých věkových kategorií⁵⁰¹. Současně organizoval ruský dům i řadu specificky zaměřených koncertů. Ty se vztahovaly například k mezinárodnímu dni žen⁵⁰², mladým talentovaným lidem⁵⁰³ nebo ke 125. výročí Prokofjeva⁵⁰⁴. Poslední ze zmíněných koncertů proběhl v centru Vídně a mezi hosty nechyběl bývalý rakouský prezident Hans Fischer.⁵⁰⁵ Pozornosti by neměl uniknout ani koncert na kterém vystoupil pěvecký sbor MGIMO.⁵⁰⁶

Sol'nyj koncert pianista Ivana Bessonova. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/29/2019 - 20:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/solnyy-konzert-pianista-ivana-bessonova>

Meroprijatija v ramkah goda molodežnyh obmenov Rossija-Avstrija. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/27/2019 - 20:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/meroprijatiya-v-ramkah-goda-molodyozhnyh-obmenov-rossiya-avstriya>

Konzert, priuročennyj otkrytiju konkursa imeni P.I.Čajkovskogo, v Rossijskom centre nauki i kul'tury v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/10/2019 - 11:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konzert-priurochennyj-otkrytiju-konkursa-imeni-pichaykovskogo-v-rossiyskom-centre-nauki-i>

Večer ruskoy muzyki v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/24/2019 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/večer-ruskoy-muzyki-v-rcnk-v-vene>
Konzert Chora MGIMO «PROXENOS» v Rossijskom centre nauki i kul'tury v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 12/17/2019 - 00:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konzert-hora-mgimo-proxenos-v-rossiyskom-centre-nauki-i-kultury-v-vene>

⁴⁹⁷ Vlastní překlad autora z ruského originálu: “Posol'stvo masterstva”.

Zdroj: Posol'stvo masterstva (09/25/2015), ref. 496

Kamernyj koncert v ramkah proekta «Posol'stvo masterstva», ref. 496

Posol'stvo masterstva (09/21/2016), ref. 496

Posol'stvo masterstva (06/09/2016), ref. 496

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/22/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-6>

Kamernyj koncert "Posol'stvo masterstva". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/27/2018 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-konzert-posolstvo-masterstva-0>

⁴⁹⁸ Posol'stvo masterstva (09/25/2015), ref. 496

Kamernyj koncert v ramkah proekta «Posol'stvo masterstva», ref. 496

Posol'stvo masterstva (09/21/2016), ref. 496

Posol'stvo masterstva (06/09/2016), ref. 496

Posol'stvo masterstva (03/22/2017), ref. 497

Kamernyj koncert "Posol'stvo masterstva", ref. 497

⁴⁹⁹ Posol'stvo masterstva (09/25/2015), ref. 496

⁵⁰⁰ Kamernyj koncert v ramkah proekta «Posol'stvo masterstva», ref. 496

⁵⁰¹ Posol'stvo masterstva (09/21/2016), ref. 496

Posol'stvo masterstva (03/22/2017), ref. 497

⁵⁰² Meždunarodnyj ženskij den', ref. 496

⁵⁰³ Koncert "Molodye talanty Rossii", ref. 496

⁵⁰⁴ Jubilejnyj koncert goda Prokof'eva v Vene, ref. 496

⁵⁰⁵ Ibid.

⁵⁰⁶ Koncert Chora MGIMO «PROXENOS» v Rossijskom centre nauki i kul'tury v Vene, ref. 496

Druhou dominantní kategorií akcí pořádaných „Ruský domem ve Vídni“ představovaly výstavy, které také probíhaly po celé období 2015 až 2019.⁵⁰⁷ Pestrou nabídku lze rozdělit do několika tematických skupin. Zaprvé se jednalo o výstavy spojené s kulturou a jazykem.⁵⁰⁸ Zájemci se tak mohli například dozvědět více o slovanském písemnictví a kultuře⁵⁰⁹, anebo si prohlédnout různá vydání Červené Karkulky a tomu si i poslechnout její úryvky ve 20 evropských jazycích⁵¹⁰. Pod záštitou Asociace evropských kulturních institucí

---

⁵⁰⁷ Den' slavyanskoy pis'mennosti i kul'tury. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 05/27/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-slavyanskoy-pismennosti-i-kultury>

K Dnju Rossii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/11/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/k-dnyu-rossii>

Čtenie «Krasnoj šapočki» na 20 jazykach Evropy prošlo v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/22/2015 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/chtenie-krasnoy-shapochki-na-20-yazykah-evropy-proshlo-v-vene>

Otkrytie vystavki "Vena. 70-letie Osvoboždenija – 60-letie Gosudarstvennogo dogovora". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 05/15/2015 - 17:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/otkrytie-vystavki-vena-70-letie-osvobozhdeniya-60-letie-gosudarstvennogo-dogovora>

Torzhestvennyj večer, posvjaščennyj Dnju zaščitnika Otečestva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/20/2015 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/torzhestvennyj-večer-posvyashchennyj-dnyu-zashchitnika-otechestva>

Vystavka «Iz žizni Christa». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/03/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-iz-zhizni-hrista>

Ko Dnju jevropejskich jazykov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/26/2016 - 18:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/ko-dnyu-evropejskih-yazykov-0>

Vystavka «Pikovaja dama» otkryta v «VTB Bank (Austria) AG» v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/28/2017 - 13:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-pikovaya-dama-otkryta-v-vtb-bank-austria-ag-v-vene>

«Abramcevo» v «Sberbank Europe AG». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/27/2017 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/abramcevo-v-sberbank-europe-ag>

Vystavka «Vasilij Polenov i chudožniki ego kruga» v Štirii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/14/2018 - 15:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-vasilij-polenov-i-hudozhniki-ego-kruga-v-shtirii>

Vystavka «Parad Pobedy na Krasnoj ploščadi 24 ijunja 1945 goda». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/26/2018 - 18:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-parad-pobedy-na-krasnoy-ploshchadi-24-iyunya-1945-goda>

Vystavka, posvjaščennaja 75-letiju Tegeranskoj konferencii, otkrylas' v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/26/2018 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-posvyashchennaya-75-letiju-tegeranskoj-konferencii-otkrylas-v-vene>

Vystavka «Fedor Šaljapin. Pis'mo iz Veny» v „Sberbank Europe AG“. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/31/2019 - 14:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-fedor-shalyapin-pismo-iz-veny-v-sberbank-europe-ag>

Fotovystavka pamjati E. M. Primakova v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/30/2019 - 09:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/fotovystavka-pamyati-e-m-primakova-v-rcnk-v-vene>

⁵⁰⁸ Den' slavyanskoy pis'mennosti i kul'tury, ref. 507

Ko Dnju jevropejskich jazykov, ref. 507

Čtenie «Krasnoj šapočki» na 20 jazykach Evropy prošlo v Vene, ref. 507

⁵⁰⁹ Den' slavyanskoy pis'mennosti i kul'tury, ref. 507

⁵¹⁰ Čtenie «Krasnoj šapočki» na 20 jazykach Evropy prošlo v Vene, ref. 507

proběhla také výstava a předčítání knížky Malý princ s účastí 300 lidí z různých zemí Evropy. Za velkého ohlasu byla na akci prezentována i ruská verze knížky.⁵¹¹

Pokud jde o další výstavy, tak ty se týkaly Ruska a s tím spojených historických témat.⁵¹² Typickým příkladem může být 70. výročí osvobození Vídně a 60. výročí nezávislosti Rakouska. Z klíčových spoluorganizátorů akce tohoto typu lze zmínit ruské velvyslanectví a ministerstvo kultury nebo Rossotrudničestvo.⁵¹³ Populární byla i témata ve vztahu k druhé světové válce. Sem spadalo například 75. výročí konání Teheránské konference⁵¹⁴ nebo vítězná přehlídka na Rudém náměstí z roku 1945⁵¹⁵. Tematicky blíže k současnosti byla například uspořádána výstava, která se věnovala osobnosti J. M. Primakova a jeho vztahu k Vídni.⁵¹⁶ Reflektován byl kupříkladu i Den Ruska⁵¹⁷ V této kategorii aktivit vynikala ještě náboženská tematika⁵¹⁸.

Ruský dům v letech 2015 až 2019 pravidelně zajišťoval i řadu soutěží a setkání souvisejících s ruským jazykem. Častá byla také profesionálních školení pro učitele.⁵¹⁹ Důležité navíc je,

---

⁵¹¹ Ko Dnju jevropeskich jazykov, ref. 507

⁵¹² K Dnju Rossii, ref. 507

Otkrytie vystavki "Vena. 70-letie Osvoboždenija – 60-letie Gosudarstvennogo dogovora", ref. 507

Fotovystavka pamjati E. M. Primakova v RCNK v Vene, ref. 507

Vystavka, posvjaščennaja 75-letiju Tegeranskoj konferencii, otkrylas' v Vene, ref. 507

Vystavka «Parad Pobedy na Krasnoj ploščadi 24 ijunja 1945 goda», ref. 507

Toržestvennyj večer, posvjaščennyj Dnju zaščitnika Otečestva, ref. 507

⁵¹³ Otkrytie vystavki "Vena. 70-letie Osvoboždenija – 60-letie Gosudarstvennogo dogovora", ref. 507

⁵¹⁴ Vystavka, posvjaščennaja 75-letiju Tegeranskoj konferencii, otkrylas' v Vene, ref. 507

⁵¹⁵ Vystavka «Parad Pobedy na Krasnoj ploščadi 24 ijunja 1945 goda», ref. 507

⁵¹⁶ Fotovystavka pamjati E. M. Primakova v RCNK v Vene, ref. 507

⁵¹⁷ K Dnju Rossii, ref. 507

⁵¹⁸ Vystavka «Iz žizni Christa», ref. 507

⁵¹⁹ Den' ruskogo jazyka v Burgenlande. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/28/2015 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-russkogo-yazyka-v-burgenlande>

Seminar professora Serafimy Alekseevny Chavroninoy v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/21/2015 - 17:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/seminar-professora-serafimy-alekseevny-havroninoy-v-rnck-v-vene>

Olimpiada po russkomu jazyku v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/19/2015 - 14:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-v-zalcburge>

Olimpiada po russkomu jazyku sostojalas' v RNCK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/16/2016 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-sostoyalas-v-rnck-v-vene>

Jedinyj den' ruskogo jazyka i Puškinskij den' Rossii otmetili v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/06/2016 - 13:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/edinyj-den-russkogo-yazyka-i-puškinskij-den-rossii-otmetili-v-vene>

Konferencija rossijskich sootečestvennikov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/26/2016 - 10:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konferenciya-rossijskih-sootečestvennikov>

Seminar prepodavatelej ruskogo jazyka i literatury. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2016 - 17:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/seminar-prepodavatelej-ruskogo-yazyka-i-literatury>

že některé z těchto akcí se neomezovaly pouze na Vídeň, ale mohli je navštívit i zájemci z Lince⁵²⁰, Eisenstadtu⁵²¹, Medlíku⁵²² nebo například Salzburgu⁵²³. U posledně zmíněného města je důležité zmínit olympiádu v ruském jazyce z roku 2015, které se zúčastnilo na 40 lidí. Akci zaštitilo Rossotrudničestvo a z rakouské strany byla organizace zajištěna třemi různými institucemi (místní školskou radou, hospodářskou komorou a pedagogickým institutem).⁵²⁴ Na tomto příkladu se jasně ukazuje, že Rusko bylo ve zmíněném regionu zainteresováno ještě před vznikem samostatného ruského centra.

V součtu lze říci, že „Ruský dům ve Vídni“ představoval v letech 2015 až 2019 významný nástroj ruské soft power v kulturně-vzdělávací politice, jehož působnost se neomezovala

---

Metodičeskij seminar prepodavatelej russkogo jazyka Avstrii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/27/2016 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskiy-seminar-prepodavateley-russkogo-yazyka-avstrii-0>

Konkurs po russkomu jazyku sostojalsja v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/22/2017 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-russkomu-yazyku-sostoyalsya-v-zalcburge>

Den' russkogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/20/2017 - 13:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-russkogo-yazyka>

Metodičeskij seminar dlja prepodavatelej russkogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2017 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskiy-seminar-dlya-prepodavateley-russkogo-yazyka>

Jedinyj Den' russkogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/06/2018 - 18:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/edinyj-den-russkogo-yazyka-0>

Konkurs po russkomu jazyku v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/21/2018 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-russkomu-yazyku-v-zalcburge>

Metodičeskij seminar v avstrijskom Mel'ke. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/12/2018 - 17:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskiy-seminar-v-avstrijskom-melke>

Olimpiada po russkomu jazyku dlja detej-bilingvov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/09/2018 - 15:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-dlya-detey-bilingvov>

Konkurs po inostrannym jazykam v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/20/2019 - 16:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-inostrannym-yazykam-v-zalcburge>

Vstreča s rabotnikami obrazovaniya. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/29/2019 - 17:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vstrecha-s-rabotnikami-obrazovaniya>

⁵²⁰ Konkurs po russkomu jazyku sredi učaščichsja kolledžej Verhnej Avstrii sostojalsja v Lince. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/19/2019 - 14:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-russkomu-yazyku-sredi-uchashchihsya-kolledzhey-verhney-avstrii-sostoyalsya-v>

⁵²¹ Konkurs po russkomu jazyku sostojalsja v Ajzenštadte. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/08/2018 - 14:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-russkomu-yazyku-sostoyalsya-v-ajzenshtadte>

⁵²² Metodičeskij seminar v avstrijskom Mel'ke, ref. 519

⁵²³ Konkurs po inostrannym jazykam v Zal'cburge, ref. 519

Konkurs po russkomu jazyku v Zal'cburge, ref. 519

Konkurs po russkomu jazyku sostojalsja v Zal'cburge, ref. 519

Olimpiada po russkomu jazyku v Zal'cburge, ref. 519

⁵²⁴ Olimpiada po russkomu jazyku v Zal'cburge, ref. 519

pouze na Vídeň, ale zahrnovala i řadu dalších měst rakouských měst. V tomto ohledu byla důležitá rozsáhlá síť místních i ruských partnerů, která mj. potvrdila také vztah k oficiální zahraniční politice Ruské federace. Všeobecně se prokázala řada prvků zkoumané politiky, včetně vazby na ideologický koncept „Ruský svět“. V praktické rovině to dokazovala široká nabídka aktivit. Nejrůznější koncerty, výstavy, soutěže a setkání v souhrnu vykazovaly tematickou různorodost, ale u vybraných aktivit byla patrná i značná konzistence. Z toho lze odvodit, že o zmíněné akce byl pravidelný a dlouhodobý zájem, čehož mohl ruský dům využít k oslovení širších skupin lidí a k naplnění svých cílů. Při pohledu na jeho aktivity jako celek bylo patrné, že svým obsahem a formou usiloval o zlepšení obrazu Ruské federace v Rakousku a o propagaci ruského jazyka, kultury a historie.

Ačkoliv lze celkově hovořit o úspěchu ruského domu ve smyslu pokrytí různých částí Rakouska, zacílení na různé skupiny obyvatel a schopnosti vyvažovat tematicky různorodé akce se stálou nabídkou, ke komplexnímu posouzení úspěšnosti by bylo zapotřebí znát přesnou skladbu návštěvníků, jejich názor na pořádané akce a také postoj vedení. Tyto informace však ve veřejně dostupných zdrojích nebyly k dispozici.

3.3. „Ruské centrum“ při univerzitě v Innsbrucku

3.3.1. Stručná historie, poloha, cíle a vybavení centra

Historie „Ruského centra“ při univerzitě v Innsbrucku, které bylo otevřeno v lednu 2011, sahá až do roku 2009. Tehdy byla z podnětu profesora Ohnheisera mezi univerzitou v Innsbrucku a „nadací Ruský svět“ uzavřena smlouva o jeho založení. Důležité je zmínit, že šlo o první centrum tohoto druhu v celém Rakousku.⁵²⁵, které navíc disponovalo vlastní knihovnou a mediátekou.⁵²⁶ V době psaní této části diplomové práce (duben 2022) probíhal už proces přejmenování na „Východoevropské centrum při univerzitě v Salzburgu“⁵²⁷ a s tím související změna obsahu činnosti.⁵²⁸

K poloze samotného centra je třeba poznamenat, že z pohledu ruské strany jistě nebyla náhodná. Innsbruck totiž představuje jedno z pěti největších měst Rakouska⁵²⁹, což muselo nabízet dostatečný potenciál k prosazení cílů zkoumané politiky. Patřilo mezi ně „zprostředkování ruského jazyka a kultury“⁵³⁰, „zvýšená spolupráce mezi učiteli a výzkumnými pracovníky na univerzitě v Innsbrucku s ruskými kolegy a kolegyněmi“⁵³¹ a „široká nabídka kulturních a vědeckých akcí pro každého“⁵³². Opět tak byla patrná shoda

---

⁵²⁵ UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Geschichte. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 6 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/geschichte/index.html.de>

V době psaní této části diplomové práce (duben 2022) bylo na stránkách univerzity v Innsbrucku v příslušné sekci uvedeno, že z důvodu neospravedlnitelné útočné války Ruské federace vůči Ukrajině došlo v březnu 2022 k ukončení spolupráce s ruskou nadací.

Plné znění viz: Ibid.

⁵²⁶ UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Bibliothek und Mediathek. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/bibliothek/>

Význam přikládáný tomuto ruskému centru je dobře patrný z využívaných prostor. V příloze č. 6 je vidět kancelář a v přílohách č. 7 a č. 8 je ukázka prostorů, ve kterých se mj. odehrávaly i některé akce centra.

⁵²⁷ Vlastní překlad autora z německého originálu: “Osteuropazentrum der Universität Innsbruck”.

Zdroj: UNIVERSITÄT INNSBRUCK, ref. 525

⁵²⁸ Podrobně viz: Ibid.

⁵²⁹ INNSBRUCK ALTSTADT. Größte Städte Österreich. *INNSBRUCK ALTSTADT*. [online]. INNSBRUCK ALTSTADT, © 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.innsbruck-altstadt.com/groesste-staedte-oesterreich/>

⁵³⁰ Vlastní překlad autora z německého originálu: “...die Vermittlung der russischen Sprache und Kultur...”.

Zdroj: UNIVERSITÄT INNSBRUCK, ref. 525

⁵³¹ Vlastní překlad autora z německého originálu: “...die verstärkte Kooperation von Lehrenden und Forschenden der Universität Innsbruck mit russischen Kolleg:innen...”.

Zdroj: Ibid.

⁵³² Vlastní překlad autora z německého originálu: “...ein breites Angebot an kulturellen und wissenschaftlichen Veranstaltungen für alle...”.

Zdroj: Ibid.

z některými prvky ruské soft power v oblasti vzdělávání. Šlo zejména o zapojení se do mezinárodního vzdělávacího prostoru, internacionalizaci⁵³³, popularizaci ruštiny⁵³⁴ nebo vyvážení ruské kultury do zahraničí⁵³⁵. To dále umocnila i zmíněná spolupráce s „nadací Ruský svět“, která samotná představuje je jedním ze stěžejních kamenů při rozvoji zkoumané politiky.⁵³⁶ Všechny tři uvedené cíle částečně odkazují i na koncept „Ruský svět“ ve smyslu propojení rusky mluvících menšin s Ruskem⁵³⁷. Tyto tendence prakticky dokládají konkrétní aktivity ruského centra ve zkoumaném období.

---

⁵³³ OSTASHOVA, Yana, ref. 16, s. 260

⁵³⁴ Ibid., s. 262

⁵³⁵ Ibid., s. 264

⁵³⁶ Ibid., s. 262

⁵³⁷ MEISTER, Stefan, ref. 14, s. 11

3.3.2. Aktivity a činnost v letech 2014 až 2019

Přesný počet aktivit v tomto časovém úseku není uveřejněn. Avšak z oficiálních stránek lze odhadnout, že jich bylo zhruba kolem 250⁵³⁸. Kromě roku 2015, kdy jich ruské centrum uspořádalo více než 60⁵³⁹, byl vždy roční průměr okolo 30⁵⁴⁰. V první řadě to ukazuje, že anexe Krymského poloostrova a následná válka na Ukrajině, kterou rozpoutala Ruské federace v roce 2014, neměly negativní vliv na programovou činnost ruského centra. Stabilita v počtu pořádaných akcí v následujících letech naznačila, že o ně mohl být relativně stabilní zájem, což by poukazovalo na úspěšnost. Otázkou však zůstává skladba zájemců jednotlivých akcí, tj. například poměr nově příchozích ke stálým návštěvníkům. Tyto informace ale nebyly ve veřejně dostupných zdrojích k dispozici.

Z tematického hlediska dominoval ve zkoumaném období například konverzační klub v ruštině. Jednalo se o pestrou škálu lekcí, které pokrývaly kromě běžných, celospolečenských témat i některá více specifická ve vztahu ke kulturnímu dědictví, lidské osobnosti a podobně. Pravidelně se konaly i výstavy. Ty reflektovaly zejména historii (zejména období druhé světové války), náboženství, kulturu a umění vztahu k Rusku. S ohledem na zázemí, které mělo ruské centrum k dispozici v rámci svých programových aktivit, spoléhalo i na filmové večery a filmová promítání.⁵⁴¹

Podobně jako v případě „Ruského domu ve Vídni“ bylo možné i zde zaznamenat reakci ve veřejném prostoru. Ve zkoumaném období šlo o desítky článků, které byly v drtivé většině publikovány na informačním portále „nadace Ruský svět“.⁵⁴²

Rámcově se tedy prokázalo, že i „Ruské centrum“ při univerzitě v Innsbrucku naplňovalo roli instrumentu zkoumané politiky v Rakousku. V porovnání s dalšími instrumenty, které už byly představeny, zde nebylo ve smyslu lokality, vazby na ruskou stranu ani témat

---

⁵³⁸ UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Veranstaltungen 2015. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/veranstaltungen/2015-2011.html>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Veranstaltungen 2020. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/veranstaltungen/2016-2020.html>

⁵³⁹ Ibid., Veranstaltungen 2015

⁵⁴⁰ Ibid.

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Veranstaltungen 2020, ref. 538

⁵⁴¹ Ibid., Veranstaltungen 2015

Ibid., Veranstaltungen 2020

⁵⁴² UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Medienbeiträge. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 20 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/medien/>

jednotlivých aktivit patrné žádné výrazné vybočení. Veřejně dostupné zdroje také naznačily, že v období let 2014 až 2019 byl počet aktivit relativně stabilní a jejich nabídka byla pestrá, což naznačuje, že o činnost ruského centra byl zájem a že bylo v obecné rovině úspěšné.

3.4. Reakce na zkoumanou politiku na rakouské straně

3.4.1. „Institut Ludwiga Boltzmann pro výzkum následků války (BIK)“

Tento institut byl založen v roce 1993 s cílem zkoumat důsledky válek a konfliktů během 20. století v ekonomických, kulturních, sociálních a dalších oblastech.⁵⁴³ BIK má od začátku své hlavní sídlo ve Štýrském Hradci, s pobočkami ve Vídni a v Rakousech nad Dyjí.⁵⁴⁴ S tím přímo souvisí i partnerství s univerzitou ve Štýrském Hradci a všeobecná vazba na mezinárodní vědecké komunity.⁵⁴⁵

Pokud jde o programovou aktivitu ve vztahu k Rusku, je vhodné zaměřit se na činnost ÖRHK, jejíž vznik se datuje do roku 2009 s cílem objektivně zkoumat vztahy rakousko-ruské a rakousko-sovětské vztahy v uplynulém století. Jedním z příkladů vzájemné spolupráce byla konference, které se věnovala období od Vídeňského kongresu až do přelomových let 1989/91. Odehrála se v roce 2015 v Rakousku.⁵⁴⁶ Z významných projektů lze zmínit například další konference týkající se Rakouska a Sovětského svazu v letech 1945 až 1955, která se uskutečnila v Moskvě. Podobně významné bylo i společné kolokvium, kde jako hlavní téma byla pro změnu historická paměť. Jako místo setkání byl tentokrát zvolen Jekatěrinburg. Mezi lety 2014 až 2016 bylo zorganizováno dalších více než 20 akcí různých druhů.⁵⁴⁷ Co se týče roků 2017 až 2019, souhrnné informace k nim z veřejně dostupných zdrojů nebyly k dispozici.⁵⁴⁸ I přesto lze na základě výše uvedeného říci, že ÖRHK představovala úspěšný počín vzájemné spolupráce na poli vědy a výzkumu. Jednotlivá témata se totiž rámcově shodovala s některými akcemi dalších, již analyzovaných

---

⁵⁴³ LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG, ref. 20

⁵⁴⁴ LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. Kontakt. *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/kontakt/>

⁵⁴⁵ LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG, ref. 20

⁵⁴⁶ LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG, ref. 21

V době psaní této části diplomové práce (duben 2022) byla na stránkách BIK v sekci věnované ÖRHK uvedeno, že v souvislosti s útočnou válku Ruské federace proti Ukrajině, která započala 24. února 2022, došlo k přerušení činnosti ÖRHK.

Plné znění viz: LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG, ref. 21

⁵⁴⁷ LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. *3-Jahresbericht-2013_2016*. [online]. Graz: s. 32–33, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: https://www.bik.ac.at/wp-content/uploads/2018/05/3-Jahresbericht-2013_2016.pdf

⁵⁴⁸ Odkazy na samostatné výroční zprávy z let 2016 až 2019 nebyly funkční.

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG, ref. 20

instrumentů zkoumané politiky. Relativně velké množství zorganizovaných akcí během dvou let navíc poukazuje na skutečnost, že po nich existovala stabilní poptávka. Není tak pochyb, že ÖRHK přispěla k pokrytí cílové skupiny těchto instrumentů a tím pádem i k výsledkům celé ruské soft power v oblasti vědy a kultury v Rakousku.

3.4.2. „Fórum Sočinský dialog“

Odezvu na ruskou soft power v oblasti kultury a vzdělávání potvrzuje ke konci zkoumaného období „fórum Sočinský dialog“. Mělo dva stěžejní cíle. Ten první předpokládal názorovou výměnu mezi občanskou společností a významnými osobnostmi v oblasti vědy, kultury, vzdělávání, hospodářství a podobně. Jako druhý cíl byla vytyčena podpora projektů, které se orientovaly na různé celospolečenské problémy.⁵⁴⁹

Vznik fóra je výsledkem vzájemným návštěv nejvyšších státních činitelů obou zemí, které byly zmíněny v první kapitole. První návrh na vznik fóra zazněl během návštěvy tehdejšího kancléře Sebastiana Kurze v Moskvě na konci února 2018, kde setkal s ruským prezidentem Vladimírem Putinem. Konečné dohody o vzniku bylo dosaženo v létě téhož roku ve Vídni při příležitosti setkání ruského a rakouského prezidenta.⁵⁵⁰

Co se týče organizační struktury, tak každá země měla jednoho předsedu. Z rakouské strany to byl Christoph Leithl, bývalý nejvyšší představitel WKO a za Rusko zasedl Andrej Fursenko, který dříve působil jako ministr školství. Současně byl zřízen společný výbor, ve kterém bylo 22 významných osobností z obou zemí. Šlo například o Michaila Gusmana, vysoce postaveného člena zpravodajské agentury TASS nebo profesora Stefana Karnera, spolupředsedy ÖRHK. Nechyběli ani zástupci univerzit, muzeí a podobně.⁵⁵¹

Od začátku je tedy možné vidět, že se jednalo o společný projekt, což jen dále potvrzuje fakt, že zkoumaná politika Ruské federace měla v Rakousku ohlas. Nejlépe to opět dokládají konkrétní akce, které byly uspořádány. V sekci „Kultura“⁵⁵² to bylo celkem 6 různých

---

⁵⁴⁹ SOCHIDIALOGUE. Über den Dialog. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/about/>

⁵⁵⁰ Ibid.

V době psaní této části diplomové práce (duben 2022) byly na německé verzi webu „fóra Sočinský dialog“ uvedeny poslední novinky jen do roku 2021.

SOCHIDIALOGUE. Aktuelle Nachrichten. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/events/>

Pokud jde o ruskou verzi webu, tak poslední novinka byla uveřejněna v dubnu 2022.

SOCHIDIALOGUE. Novosti. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/events/>

⁵⁵¹ SOCHIDIALOGUE, ref. 549

⁵⁵² Vlastní překlad autora z ruského originálu: „Kul'tura“.

Zdroj: SOCHIDIALOGUE. Kul'tura. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://sochidialog.ru/projects/kultura/?PAGEN_5=4. Stránka č. 4.

aktivit.⁵⁵³ Šlo například o hudební večer⁵⁵⁴, divadelní představení pro děti⁵⁵⁵, návštěvu ruských studentů ve Vídni⁵⁵⁶ anebo prezentaci nové knihy, kterou v Moskvě přednesla přímo Karin Kneissl, bývalá rakouské ministryně zahraničních věcí⁵⁵⁷. Koncem roku 2019 proběhla také například konference, která se týkala praktického využití německého jazyka⁵⁵⁸ a proběhla přímo na MGIMO⁵⁵⁹. Organizační podporu poskytly kromě samotného „fóra Sočinský dialog“ i místní rakouský institut a rakouské velvyslanectví.⁵⁶⁰

Speciální kategorii společných aktivit představovala skupina „Mládež“⁵⁶¹ v rámci níž proběhlo v roce 2019 několik akcí⁵⁶² jako například setkání mladých Rakušanů a Rusů v Moskvě⁵⁶³, nebo fórum na kterém se potkali studenti ze všech koutů světa včetně Ruska a Rakouska⁵⁶⁴.

---

⁵⁵³ Ibid.

SOCHIDIALOGUE. Kul'tura. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://sochidialog.ru/projects/kultura/?PAGEN_5=3. Stránka č. 3.

⁵⁵⁴ Muzykal'nyj večer «Rossija-Avstrija». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 15.05.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/muzykalnyy-večer-rossiya-avstriya/>

⁵⁵⁵ Novogodnij interaktivnyj spektakl' dlja detej s narušeniem slucha. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 20.12.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/novogodnij-interaktivnyy-spektakl-dlja-detey-s-narusheniem-slukha/>

⁵⁵⁶ Delegacija studentov «Sočinskogo dialoga» na Viennacontemporary 2019. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 27.09.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/delegatsiya-studentov-sochinskogo-dialoga-na-viennacontemporary-2019/>

⁵⁵⁷ Prezentacija knigi Karin Knajsl' «Princ Evgenij» v Moskve. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 09.12.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/prezentatsiya-knigi-karin-knaysl-prints-evgeniy-v-moskve/>

⁵⁵⁸ Konferencija na nemeckom jazyke «Jazyk professii — jazyk dlja professii». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 29.11.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/nauka-i-obrazovanie/konferentsiya-na-nemetskom-yazyke-yazyk-professii-yazyk-dlja-professii/>

⁵⁵⁹ Konferencija na nemeckom jazyke «Jazyk professii — jazyk dlja professii». In: MGIMO Universitet MID Rossii. *MGIMO Universitet*. [online]. MGIMO Universitet MID Rossii, © 2008–2022, 29 nojabrja 2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://mgimo.ru/about/news/social/berufssprache-sprache-fur-den-beruf/?fbclid=IwAR0_9MPJZ6nUkLAmP2I_oKGV-lBWPSSJMc9NBE7lQvDG7XVvI1jQKBt8qNE

⁵⁶⁰ Konferencija na nemeckom jazyke «Jazyk professii — jazyk dlja professii», ref. 558

⁵⁶¹ Vlastní překlad autora z ruského originálu: “Molodež”.

Zdroj: SOCHIDIALOGUE. Molodež'. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/>

⁵⁶² Ibid.

⁵⁶³ Rossijsko-Avstrijskij molodežnyj Forum. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 16.09.2019 12:00:00, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/rossijsko-avstrijskij-molodezhnyj-forum/>

⁵⁶⁴ Jevropejskij molodežnyj Forum «EYFON». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 08.09.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/evropejskij-molodezhnyj-forum-eyfon/>

Z výše uvedeného je jasně patrné, že aktivity „fóra Sočinský dialog“ v roce 2019 měly rámcově podobný charakter jako ty u jednotlivých instrumentů zkoumané politiky. Jedná se tak o další dílčí potvrzení toho, že ruská soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky byla úspěšná.

4. Závěr

Cílem práce bylo zodpovědět otázku, jak se proměnila ruská kulturně-vzdělávací politika vůči Rakousku po anexi Krymu v období 2014 až 2019. Na základě první výzkumné otázky, která zkoumala, jak tato politika vypadala, bylo zjištěno, že byla postavena především na činnosti tří instrumentů. Jednalo se o „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě, „Ruský dům ve Vídni“ a „Ruské centrum“ při univerzitě v Innsbrucku. Ve všech případech bylo prokázáno, že šlo o primární instrumenty ruské soft power v oblasti kultury a vzdělávání, přičemž obě ruská centra fungovala na bázi partnerství mezi „nadací Ruský svět“ a univerzitou v Salzburku nebo Innsbrucku. Potvrdil se tak jeden z úvodních předpokladů diplomové práce, který vycházel z očekávání široce pojaté soft power opírající se mj. i o partnerství s kulturními a vzdělávacími institucemi v cílové zemi.

Výzkum dále dokázal, že všechny tři primární instrumenty zkoumané politiky spolupracovaly jak mezi sebou navzájem, tak i s místními partnery v Rakousku a Německu. Zároveň se opíraly o podporu z Ruské federace. Nejpodrobnější analýza proběhla u „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Zde se ukázalo, že na místní úrovni poskytovali důležitou pomoc Generálního konzulát Ruské federace v Salzburku a „Ruský dům ve Vídni“. Klíčovou roli však sehrála „nadace Ruský svět“, která částečně zajišťovala financování, potvrzovala programové směřování centra a musely jí být předkládány výroční zprávy.

Rozbor tří výše uvedených institucí potvrdil v jejich činnosti přítomnost řady prvků zkoumané politiky, které byly předtím definovány v teoretické části. Současně se prokázalo, že se tyto instrumenty chovaly v souladu s ideologickým konceptem „Ruský svět“. V případě „Ruského domu ve Vídni“ byla navíc zjištěna i přímá vazba na jeden z cílů zahraniční politiky Ruské federace.

Výzkum také umožnil zachytit vývoj a změny hlavních instrumentů v různých etapách zkoumaného období. Díky tomu byl získán komplexnější obrázek o stěžejní části ruské soft power v kulturně-vzdělávací oblasti v Rakousku.

Pokud jde o „Ruské centrum“ při Salzburské univerzitě, v letech 2016 až 2019 u něj nedocházelo k zásadním programovým změnám. Naopak jej charakterizovala stabilita a kontinuita v řadě dílčích aktivit. Široký programový záběr však i přesto umožňoval občasný vznik nových projektů. K jedné z pozitivních změn bezesporu patřil celkový růst počtu

aktivit, a s tím spojené účasti. To by nebylo možné bez pevných vazeb na různé partnery a je zřejmé, že to souviselo i s rostoucí zkušeností centra při organizaci a propagaci svých aktivit, které měly apolitický charakter. Analýza také potvrdila, že došlo k oslovení větší části cílové skupiny se zájmem o ruský jazyk a kulturu.

Celkový vývoj zkoumané politiky dobře reflektovaly i dva další instrumenty. Pro „Ruský dům ve Vídni“ byla v letech 2015 až 2019 charakteristická programová stabilita, návaznost a postupný rozvoj řady aktivit. Působnost ruského domu se navíc neomezovala pouze na Vídeň, ale měla značný přesah i do dalších částí Rakouska. Co se týče absolutních čísel konaných akcí, hodnoty se vyrovnaly ruskému domu v Salzburku. Podobné to bylo i v tematické rovině, která byla také velice pestrá. V tomto ohledu nevybočovalo ani „Ruské centrum“ při univerzitě v Innsbrucku, jehož aktivity byly popsány pro roky 2014 až 2019.

Výzkum obou ruských center a „Ruského domu ve Vídni“ nicméně neprokázal, že by jejich vznik či programové aktivity jakkoliv reflektovaly události na Ukrajině v roce 2014 – tj. anexi Krymského poloostrova Ruskou federací, která následně rozpoutala válku na východní Ukrajině.

Celkově lze říci, že hlavní část ruské soft power v oblasti kultury a vzdělávání v Rakousku byla tematicky stabilní a ukotvená. To jí umožnilo organizovat aktivity, které v mnohých případech probíhaly i řadu let po sobě, což se odrazilo v postupném růstu jejich počtu i návštěvnosti. Díky tomu bylo navíc možné dlouhodobě a systematicky pokrývat různé cílové skupiny a postupně je rozšiřovat. S tím přímo souvisí ještě poslední výzkumná otázka, která zkoumala, jestli byla tato politika úspěšná a pokud ano, jak vypadala odezva na rakouské straně.

Všeobecnou úspěšnost u všech tří instrumentů potvrdila již zmíněná programová stabilita a kontinuita. Z toho je možné usuzovat, že o aktivity byl trvalý zájem. Prokázaly to zejména rostoucí počty akcí, návštěvnosti a také stabilní vztahy s ruskými, rakouskými a německými partnery. Jejich finanční a organizační podpora zajistila, že mohly být organizovány další aktivity na nových místech.

V neposlední řadě šlo považovat za důkaz úspěchu celé zkoumané politiky, respektive její podstatné části, i naplnění cílů jednotlivých instrumentů, které zde byly představeny. Tyto cíle byly často ve shodě s definicí ruské soft power v oblasti vzdělávání s přesahem do kultury. Prakticky to dokazovala témata jednotlivých aktivit, jejich četnost a podpora z ruské

strany. V obecné rovině potvrdily naplnění cílů i rozhovory a e-mailová komunikace se zástupci „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě.

V rámci analýzy výsledků zkoumané politiky byla dobrým ukazatelem i odezva u vybraných rakouských a rusko-rakouských institucí během části zkoumaného období. Na příkladu „Rakousko-ruské komise historiků“, jakožto významné rakouské vědecké instituce, výzkum prokázal, že v letech 2014 až 2016 panovala programová shoda s dalšími instrumenty zkoumané politiky. Navíc byly doloženy i konkrétní výsledky. Tuto tendenci podpořil také přehled programových aktivit „fóra Sočinský dialog“ za rok 2019. Jednalo se o typickou rusko-rakouskou iniciativu na poli vědy, kultury, vzdělávání, anebo hospodářství, jejíž činnost se rámcově podobala rozebíraným instrumentům ruské soft power.

Souhrnný obraz analyzované politiky, který zde byl představen, potvrdil také správnost domněnky z úvodní části práce, která předpokládala stabilitu a zachování kulturně-vzdělávací roviny rusko-rakouských vztahů po roce 2014. V případě „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě se navíc ukázalo, že byl částečně platný i další předpoklad, který počítal u ruské strany s větší intenzitou spolupráce v oblasti kulturně-vzdělávací politiky. Neprokázalo se však, že by intenzivnější kooperace v této oblasti po roce 2014 vedla k nějaké zásadní snaze Ruské federace prezentovat se v lepším světle.

5. Summary

The work aimed to answer the question of how the Russian cultural and educational policy towards Austria changed after the annexation of Crimea in the period 2014 to 2019. Based on the first research question examining what this policy looked like, it was found that it was based mainly on the activities of three instruments. These were the "Russian Center" at the University of Salzburg, the "Russian House in Vienna" and the "Russian Center" at the University of Innsbruck. In all cases, they were proven to be the primary instruments of Russian soft power in the field of culture and education, with both Russian centres operating based on a partnership between the "Russian World Foundation" and the University of Salzburg or Innsbruck. This confirmed one of the initial prerequisites of the diploma thesis, which was based on the expectations of a broadly conceived soft power based, among other things, on a partnership with cultural and educational institutions in the target country.

The research further showed that all three primary instruments of the examined policy cooperated with each other and local partners in Austria and Germany. At the same time, they relied on support from the Russian Federation. The most detailed analysis took place at the "Russian Center" at the University of Salzburg. Here it turned out that the Consulate General of the Russian Federation in Salzburg and the "Russian House in Vienna" provided substantial assistance at the local level. However, the "Russian World Foundation" played a key role, partly securing funding and confirming the Centre's programmatic direction. It also had to be provided with annual reports.

The analysis of the three institutions mentioned above confirmed in their activities the presence of several elements of the researched policy, which were previously defined in the theoretical part. At the same time, it proved that these instruments behaved in accordance with the ideological concept of the "Russian world". In the case of the "Russian House in Vienna", a direct link to one of the foreign policy objectives of the Russian Federation was also found.

The research also made it possible to capture the development and changes of the main instruments at different stages of the analyzed period. As a result, a more comprehensive picture of the core part of Russian soft power in the cultural and educational field in Austria was obtained.

As for the "Russian Center" at the University of Salzburg, there were no significant program changes between 2016 and 2019. On the contrary, it was characterized by stability and continuity in many sub-activities. However, the wide range of programs still allowed for the occasional emergence of new projects. Undoubtedly, one of the positive changes was the overall growth in the number of activities and the associated participation. This would not be possible without strong ties to the various partners. It is clear that this was also linked to the Centre's growing experience in organizing and promoting its activities which had an apolitical character. The analysis also confirmed that a larger part of the target group interested in the Russian language and culture was addressed.

The overall development of the examined policy was also well reflected by two other instruments. In the years 2015 to 2019, the "Russian House in Vienna" was characterized by program stability, continuity and gradual development of a number of activities. Moreover, the scope of the Russian house was not only limited to Vienna but also had considerable overlap with other parts of Austria. In terms of absolute numbers of events, the values matched the Russian house in Salzburg. This was similar at the thematic level, which was also very varied. The "Russian Center" at the University of Innsbruck, whose activities were described for the years 2014 to 2019, did not deviate in this respect either.

However, research of both Russian centres and the "Russian House in Vienna" did not prove that their establishment or program activities in any way reflected the events in Ukraine in 2014 - the annexation of the Crimean Peninsula by the Russian Federation, which subsequently started the war in eastern Ukraine.

Generally, it can be said, the main part of Russian soft power in the field of culture and education in Austria was thematically stable and anchored. This enabled it to organize activities, which often took place for many years in a row, which was reflected in the gradual growth of their number and attendance. Thanks to this, it was also possible to cover various target groups in a long-term and systematic manner and to gradually expand them. This is directly related to the last research question, which examined whether this policy was successful and, if so, what the response on the Austrian side looked like.

The aforementioned program stability and continuity confirmed the overall success of all three instruments. From this, it can be concluded that there was an abiding interest in the activities. This was evidenced in particular by the growing number of events, attendance and also stable relations with Russian, Austrian and German partners. Their financial and organizational support ensured that further activities could be organized in the new locations.

Last but not least, the fulfilment of the objectives of the individual instruments presented here was considered to be proof of the success of the entire policy examined or of a substantial part of it. These goals were often in line with the definition of Russian soft power in education with an overlap in culture. This was practically proved by the themes of individual activities, their frequency and support from the Russian side. In general, interviews and e-mail communication with representatives of the "Russian Center" at the University of Salzburg also confirmed the fulfilment of the goals.

In the analysis of the results of the researched policy, the response of selected Austrian and Russian-Austrian institutions during part of the research period was also a good indicator. In the example of the "Austrian-Russian Commission of Historians", an important Austrian scientific institution, the research showed that in the years 2014 to 2016, there was a programmatic agreement with other instruments of the examined policy. In addition, concrete results were documented. This tendency was also supported by an overview of the "forum Sochi Dialogue" program activities for 2019. It was a typical Russian-Austrian initiative in the field of science, culture, education or economy, whose activities were broadly similar to the analyzed instruments of Russian soft power.

The summarized picture of the analyzed policy presented here also confirmed the correctness of the assumption from the introductory part of the work. It assumed the stability and preservation of the cultural and educational area of Russian-Austrian relations after 2014. In the case of the "Russian Center" at the University of Salzburg, it also turned out that another assumption, which provided for a greater intensity of cooperation in the field of cultural and educational policy on the Russian side, was partially valid. However, it has not been proven that intensified collaboration in this area after 2014 would lead to any significant effort by the Russian Federation to present itself in a better light.

6. Použité prameny a literatura

Prameny

Koncepční dokumenty

BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011*. [online]. Brno: 2. září 2011, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>

Cyrilice - základní tabulka. In: Národní knihovna české republiky. *Národní knihovna české republiky*. [online]. Aktualizováno červenec 2018, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://text.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/transliterace-nelatinkovych-pisem/cyrilice/view>

Oficiální stanoviska a zprávy

Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz. In: *President of Russia*. [online]. St Petersburg: Presidential Executive Office, October 3, 2018, 21:50, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/58714>

Events – Talks with Federal Chancellor of Austria Sebastian Kurz. In: *President of Russia*. [online]. The Kremlin, Moscow: Presidential Executive Office, February 28, 2018, 16:45, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/56951>

Events – Talks with Federal President of Austria Alexander Van der Bellen. In: *President of Russia*. [online]. Sochi: Presidential Executive Office, May 15, 2019, 16:30, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/60526>

Events – Vladimir Putin arrived in Austria. In: *President of Russia*. [online]. Vienna: Presidential Executive Office, June 5, 2018, 14:45, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/57677>

Events – Vladimir Putin visited Austria. In: *President of Russia*. [online]. Graz: Presidential Executive Office, August 18, 2018, 17:00, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/catalog/countries/AT/events/58327>

OMV verfolgt keine Investitionen in Russland mehr. In: OMV Aktiengesellschaft. *OMV in Österreich*. [online]. OMV Aktiengesellschaft, Publiziert 5. März 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.omv.at/de-at/news/220305-omv-verfolgt-keine-investitionen-in-russland-mehr>

Parlamentskorrespondenz Nr. 169 vom 24.02.2022: Nationalrat: Bundeskanzler Nehammer und Vizekanzler Kogler verurteilen russische Angriffe auf die Ukraine. In: PARLAMENT. *REPUBLIK ÖSTERREICH: Parlament*. [online]. Wien: Parlament, 24.02.2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/PAKT/PR/JAHR_2022/PK0169/index.shtml

RBI PRÜFT ALLE STRATEGISCHEN OPTIONEN FÜR DIE ZUKUNFT DER RAIFFEISENBANK RUSSLAND. In: Raiffeisen Bank International AG. *Raiffeisen Bank International: Member of RBI Group*. [online]. Vienna: Raiffeisen Bank International, © 2022, 17.03.2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.rbinternational.com/de/media/2022/rbi-prueft-alle-strategischen-optionen-fuer-die-zukunft-der-raiffeisenbank-russland.html>

UNIVERSITÄT SALZBURG ERÖFFNET RUSSLANDZENTRUM. In: Universität Salzburg. [online]. Salzburg: Universität Salzburg, 19.11.2015, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/kommunikation-und-fundraising/service-fuer-medien/pressemeldungen-2017-2015/pressemeldungen-2015/universitaet-salzburg-eroeffnet-russlandzentrum/>

Statistiky

STATISTA. Größte Städte in Österreich am 1. Januar 2022 (in Einwohnern). In: *Statista*. [online]. Österreich: Statista, © 2022, März 2022, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/217757/umfrage/groesste-staedte-in-oesterreich/>

Výroční zprávy

Jahresbericht für 2017. [online]. Berlin: Deutsch-Russisches Forum, [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: https://www.deutsch-russisches-forum.de/portal/wp-content/uploads/2018/03/DRF_Jahresbericht_2017.pdf

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. *3-Jahresbericht-2013_2016*. [online]. Graz: s. 32–33, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: https://www.bik.ac.at/wp-content/uploads/2018/05/3-Jahresbericht-2013_2016.pdf

ÖSTERREICH'S STÄDTE IN ZAHLEN 2020. [online]. Wien: Österreichischer Städtebund, 2020, [cit. 2022-04-22]. ISBN 978-3-9504255-2-9. Dostupné z: <https://www.staedtebund.gv.at/ePaper-oestiz/oestiz-2020/#p=1>

Rozhovory

Osobní rozhovor s profesorem Wolfgangem Muellerem, zástupcem představenstva Institutu východoevropských dějin Vídeňské university. Vídeň 9.2.2022.

Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022.

Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.

E-mailová komunikace

HAUSBACHER, Eva (ředitelka „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] Masterarbeit, Dalibor Jiříček – INTERVIEW [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 22. 3. 2022, 16:26 [cit. 2022-04-14].

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] WEBEX INTERVIEW - FINAL TEXT, Dalibor Jiricek [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 19.4.2022, 9:36 [cit. 2022-04-19]. Příloha: Godovoj otčet o dejatel'nosti _Bie.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:24 [cit. 2022-04-13]. Příloha: Aktivitäten_BesucherInnenanzahl_2016_2021.pdf _

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente) [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:30 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Zal'cburg_1_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_3_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, 1_2018.pdf, 2_2018.pdf, 3_2018.pdf, 4_2018.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3 [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:51 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: 1_2017.pdf, 2_2017.pdf, 3_2017.pdf, 4_2017.pdf

NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 17:13 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Jahresbericht_2017.pdf, Jahresbericht_2018_ru.pdf, Jahresbericht_2019.pdf

Ostatní (elektronické dokumenty, webová sídla, webové stránky a příspěvky do webových sídel)

Bibliothek. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/bibliothek>

Blick in die Favoritenstraße. *Zeitensprünge Wien*. [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.zeitenspruenge.at/bild/436>

BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH. Handels-und wirtschaftliche Beziehungen. *BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH*. [online]. Wien: BOTSCHAFT DER RUSSISCHEN FÖDERATION IN DER REPUBLIK ÖSTERREICH, © 2022, [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: https://austria.mid.ru/de/russland_osterreich/bilaterale_beziehungen/handels_und_wirtschaftliche_beziehungen/

Čtenie «Krasnoj šapočki» na 20 jazykach Evropy prošlo v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/22/2015 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/chtenie-krasnoj-shapochki-na-20-yazykah-evropy-proshlo-v-vene>

Das Russlandzentrum der Universität Salzburg. In: *PARIS LODRON UNIVERSITÄT SALZBURG: Community der Uni Salzburg Blog*. [online]. 21. JULI 2021, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://blog.plus.ac.at/2021/07/21/das-russlandzentrum-der-universitaet-salzburg/>

Delegacija studentov «Sočinskogo dialoga» na Viennacontemporary 2019. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 27.09.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochialog.ru/projects/kultura/delegatsiya-studentov-sochinskogo-dialoga-na-viennacontemporary-2019/>

Den' ruskogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/20/2017 - 13:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-russkogo-yazyka>

Den' ruskogo jazyka v Burgenlande. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/28/2015 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-russkogo-yazyka-v-burgenlande>

Den' slavjanskoj pis'mennosti i kul'tury. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 05/27/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/den-slavyanskoy-pismennosti-i-kultury>

DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM. Häufig gestellte Fragen. *DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM E.V.* [online]. DEUTSCH-RUSSISCHES FORUM, © 2022, [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.deutsch-russisches-forum.de/ueber-uns/faq>

FEDERAL'NOE AGENTSTVO PO DELAM SODRUŽESTVA NEZAVISIMYCH GOSUDARSTV, SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM, I PO MEŽDUNARODNOMU GUMANITARNOMU SOTRUDNIČESTVU. RUSSKIE DOMA. *ROSSIJA S MIROM*. [online]. Federal'noe agentstvo po delam sodružestva nezavisimych gosudarstv, sootečestvennikov, proživajušich za rubežom, i po meždunarodnomu gumanitarnomu sotrudničestvu, 01.09.2021, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://rwp.agency/russkie-doma/>

FOND PODDERŽKI I ZAŠITY PRAV SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM. O Fonde. *FOND PODDERŽKI I ZAŠITY PRAV SOOTEČESTVENNIKOV, PROŽIVAJUŠICH ZA RUBEŽOM*. [online]. Moskva: Fond podderžki i zašity prav sootečestvennikov, proživajušich za rubežom, © 2012-2022, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://pravfond.ru/about/>

Fotovystavka pamjati E. M. Primakova v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/30/2019 - 09:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/fotovystavka-pamyati-e-m-primakova-v-rcnk-v-vene>

INNSBRUCK ALTSTADT. Größte Städte Österreich. *INNSBRUCK ALTSTADT*. [online]. INNSBRUCK ALTSTADT, © 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.innsbruck-altstadt.com/groesste-staedte-oesterreich/>

Jedinyj Den´ russkogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/06/2018 - 18:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/edinyy-den-russkogo-yazyka-0>

Jedinyj den´ russkogo jazyka i Puškinskij den´ Rossii otmetili v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/06/2016 - 13:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/edinyy-den-russkogo-yazyka-i-pushkinskiy-den-rossii-otmetili-v-vene>

Jevropejskij molodežnyj Forum «EYFON». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 08.09.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/evropejskiy-molodezhnyy-forum-eyfon/>

Jubilejnyj koncert goda Prokofěva v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/18/2016 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/yubileynyy-koncert-goda-prokofeva-v-vene>

K Dnju Rossii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/11/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/k-dnyu-rossii>

Kamernyj koncert Aleksandra Pokidčenko i Eleny Ostrovskoj. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/26/2017 - 19:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-koncert-aleksandra-pokidchenko-i-eleny-ostrovskoy>

Kamernyj koncert v ramkach proekta «Posol´sstvo masterstva». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/25/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-koncert-v-ramkah-proekta-posolstvo-masterstva>

Kamernyj koncert "Posol´sstvo masterstva". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/27/2018 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/kamernyy-koncert-posolstvo-masterstva-0>

Ko Dnju jevropejskich jazykov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/26/2016 - 18:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/ko-dnyu-evropejskih-yazykov-0>

Koncert Chora MGIMO «PROXENOS» v Rossijskom centre nauki i kul´tury v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 12/17/2019 - 00:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-hora-mgimo-proxenos-v-rossijskom-centre-nauki-i-kulturny-v-vene>

Koncert Dmitrija Mjačina «Žizn' dlinoju v ljubov'». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2018 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-dmitriya-myachina-zhizn-dlinoju-v-lyubov>

Koncert meždunarodnogo dueta "DomraPiano". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/24/2016 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-mezhdunarodnogo-dueta-domrapiano>

Koncert studii opernogo penija «Bel Canto». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/26/2018 - 20:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-studii-opernogo-peniya-bel-canto>

Koncert, priuročennyj otkrytiju konkursa imeni P.I.Čajkovskogo, v Rossijskom centre nauki i kul'tury v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/10/2019 - 11:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-priurochennyj-otkrytiju-konkursa-imeni-pichaykovskogo-v-rossijskom-centre-nauki-i>

Koncert "Molodye talanty Rossii". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/21/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/koncert-molodye-talanty-rossii>

Konferencija na nemeckom jazyke «Jazyk professii — jazyk dlja professii». In: MGIMO Universitet MID Rossii. *MGIMO Universitet*. [online]. MGIMO Universitet MID Rossii, © 2008–2022, 29 nojabrja 2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://mgimo.ru/about/news/social/berufssprache-sprache-fur-den-beruf/?fbclid=IwAR0_9MPJZ6nUkLAmP2I_oKGV-IBWPSsJMc9NBE7lQvDG7XVvI1jQKbt8qNE

Konferencija na nemeckom jazyke «Jazyk professii — jazyk dlja professii». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 29.11.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochialog.ru/projects/nauka-i-obrazovanie/konferentsiya-na-nemetskom-yazyke-yazyk-professii-yazyk-dlya-professii/>

Konferencija rossijskich sootečestvennikov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/26/2016 - 10:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konferenciya-rossijskih-sootechestvennikov>

Konkurs po inostrannym jazykam v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/20/2019 - 16:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-inostrannym-yazykam-v-zalcburge>

Konkurs po rusckomu jazyku sostojalsja v Ajzenštadte. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/08/2018 - 14:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-rusckomu-yazyku-sostoyalsja-v-ajzenshtadte>

Konkurs po rusckomu jazyku sostojalsja v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/22/2017 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-rusckomu-yazyku-sostoyalsja-v-zalcburge>

Konkurs po ruskomu jazyku sredi učaščichsja kolledžej Verhnej Avstrii sostojalsja v Lince. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/19/2019 - 14:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-ruskomu-yazyku-sredi-uchashchihysja-kolledzhey-verhney-avstrii-sostoyalsya-v>

Konkurs po ruskomu jazyku v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/21/2018 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/konkurs-po-ruskomu-yazyku-v-zalcburge>

Kontakt. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/de/kontakt>

Links. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/de/links>

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. DAS INSTITUT. *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/das-institut/>

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. Kontakt. *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/kontakt/>

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR KRIEGSFOLGENFORSCHUNG. ÖSTERREICHISCH-RUSSISCHE HISTORIKERKOMMISSION (ÖRHK). *LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT: Kriegsfolgenforschung*. [online]. Graz: Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung, © 2008 – 2021, [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://bik.ac.at/das-institut/oesterreichisch-russische-historikerkommission-oerhk/>

Meroprijatija v ramkach goda molodežnych obmenov Rossija-Avstrija. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/27/2019 - 20:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/meropriyatiya-v-ramkah-goda-molodyozhnyh-obmenov-rossiya-avstriya>

Metodičeskij seminar dlja prepodavatelej ruskogo jazyka. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2017 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskij-seminar-dlya-prepodavateley-ruskogo-yazyka>

Metodičeskij seminar prepodavatelej ruskogo jazyka Avstrii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/27/2016 - 12:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskij-seminar-prepodavateley-ruskogo-yazyka-avstrii-0>

Metodičeskij seminar v avstrijskom Mel'ke. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/12/2018 - 17:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/metodicheskij-seminar-v-avstrijskom-melke>

Meždunarodnyj ženskij den'. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/04/2016 - 18:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/mezhdunarodnyy-zhenskiy-den>

Muzykal'nyj ponedel'nik. Elizaveta Leonskaja. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/25/2018 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/muzykalnyy-ponedelnik-elizaveta-leonskaya>

Muzykal'nyj večer «Rossija-Avstrija». In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 15.05.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/muzykalnyy-vecher-rossiya-avstriya/>

Novogodnij interaktivnyj spektakl' dlja detej s narušením slucha. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 20.12.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/novogodnij-interaktivnyy-spektakl-dlja-detey-s-narushenim-slukha/>

NOVOSTI. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/novosti>

NOVYJ VENSKIJ ŽURNAL. *Novyj VENSKIJ žurnal*. [online]. Novyj Venskij žurnal, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://nwm.at/nvz>

ÖBB. Informacija dlja podorožujučich z Ukrajiny. *ÖBB*. [online]. ÖBB, [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <https://www.oebb.at/de/neuigkeiten/ukraine-hilfe>

O centre: ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE. *RUSSKIJ DOME V VENE*. [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/o-centre>

Olimpiada po russkomu jazyku dlja detej-bilingvov. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/09/2018 - 15:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-dlja-detey-bilingvov>

Olimpiada po russkomu jazyku sostojalas' v RNCK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/16/2016 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-sostoyalas-v-rnck-v-vene>

Olimpiada po russkomu jazyku v Zal'cburge. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/19/2015 - 14:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/olimpiada-po-russkomu-yazyku-v-zalcburge>

Otkrytie Goda rossijskogo kino v Avstrii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/15/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/otkrytie-goda-rossijskogo-kino-v-avstrii>

Otkrytie vystavki "Vena. 70-letie Osvoždenija – 60-letie Gosudarstvennogo dogovora". In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 05/15/2015 - 17:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/otkrytie-vystavki-vena-70-letie-osvozhdeniya-60-letie-gosudarstvennogo-dogovora>

PARLAMENT. Dr. Johann Georg Schelling. *REPUBLIK ÖSTERREICH: Parlament*. [online]. Wien: Parlament, Stand: 18.12.2017, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/WWER/PAD_36907/index.shtml

Poleznye ssylki. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/poleznye-ssylki>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/25/2015 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/09/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-3>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 09/21/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-4>

Posol'stvo masterstva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/22/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/posolstvo-masterstva-6>

Prezentacija knigi Karin Knajsl' «Princ Evgenij» v Moskve. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 09.12.2019, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/kultura/prezentatsiya-knigi-karin-knaysl-prints-evgeniy-v-moskve/>

Programma meroprijatij. *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/programma-meroprijatij>

PUFLER, Karl. Favoritenstraße: Die Einkaufsmeile im Wandel. In: *MeinBezirk.at*. [online]. 17. März 2018, 00:00 Uhr, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: https://www.meinbezirk.at/favoriten/c-lokales/favoritenstrasse-die-einkaufsmeile-im-wandel_a2437873

Regierungen seit 1945. *Bundeskanzleramt*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/bundeskanzleramt/geschichte/regierungen-seit-1945.html>

Rossijsko-Avstrijskij molodežnyj Forum. In: SochiDialogue. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, 16.09.2019 12:00:00, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/rossijsko-avstriyskiy-molodezhnyy-forum/>

RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Das Büro des Russlandzentrums. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. listopad 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924428915808&set=a.312924205582497>

RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Einer der Säle der Claudiana: der festliche Claudia-Saal. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. Listopadu 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924268915824&set=a.312924205582497>

RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Einer der Säle der Claudiana: der Thüring-Saal. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. Listopadu 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924368915814&set=a.312924205582497>

Seminar prepodavatelej ruskogo jazyka i literatury. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/01/2016 - 17:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/seminar-prepodavateley-ruskogo-yazyka-i-literatury>

Seminar professora Serafimy Alekseevny Chavroninoy v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/21/2015 - 17:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/seminar-professora-serafimy-alekseevny-havroninoy-v-rcnk-v-vene>

SOCHIDIALOGUE. Aktuelle Nachrichten. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/events/>

SOCHIDIALOGUE. Kul'tura. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://sochidialog.ru/projects/kultura/?PAGEN_5=3. Stránka č. 3.

SOCHIDIALOGUE. Kul'tura. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://sochidialog.ru/projects/kultura/?PAGEN_5=4. Stránka č. 4.

SOCHIDIALOGUE. Molodež'. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/projects/razvitie-mezhkulturnoy-kommunikatsii-molodezhi-rossii-i-avstrii/>

SOCHIDIALOGUE. Novosti. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.ru/events/>

SOCHIDIALOGUE. *SochiDialogue: forum Sotschi Dialog*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/>

SOCHIDIALOGUE. Über den Dialog. *SochiDialogue*. [online]. SochiDialogue, © 2019-2022, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sochidialog.com/about/>

Sol'nyj koncert pianista Ivana Bessonova. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/29/2019 - 20:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/solnyj-koncert-pianista-ivana-bessonova>

STEFAN MEISTER. *INTERNATIONALE POLITIK Quarterly*. [online]. [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://ip-quarterly.com/de/user/276/dr-stefan-meister>

Toržestvennyj večer, posvjaščennyj Dnju zaščitnika Otečestva. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/20/2015 - 12:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/torzhestvennyy-vecher-posvyashchenny-dnyu-zashchitnika-otechestva>

TOURISMUS SALZBURG. Das kann nur Salzburg. *SALZBURG: Die Bühne der Welt*. [online]. Salzburg: Tourismus Salzburg, © 2021, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.salzburg.info/de/lp/einzigartig>

TOURISMUS SALZBURG. Sigmund-Haffner-Gasse. *SALZBURG: Die Bühne der Welt*. [online]. Salzburg: Tourismus Salzburg, © 2021, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.salzburg.info/de/sehenswertes/plaetze-strassen/sigmund-haffner-gasse>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Bibliothek und Mediathek. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/bibliothek/>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Geschichte. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 6 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/geschichte/index.html.de>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Medienbeiträge. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 20 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/medien/>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Über uns. *Universität Innsbruck*. [online]. Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 26 Apr 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/ueber-uns/>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Veranstaltungen 2015. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/veranstaltungen/2015-2011.html>

UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Veranstaltungen 2020. *Universität Innsbruck*. [online]. Innsbruck: Universität Innsbruck, Aktualisiert am: 22 Mär 2022, [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/osteuropazentrum/veranstaltungen/2016-2020.html>

UNIVERSITÄT SALZBURG. Russlandzentrum. [online]. Salzburg: Universität Salzburg, © 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/universitaetsbibliothek/kontakt-standorte/standorte/weitere-standorte/russlandzentrum/>

UNIVERSITÄT SALZBURG. Hausbacher. Salzburg: Universität Salzburg, © 2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: <https://www.plus.ac.at/slawistik/der-fachbereich/das-team/hausbacher/>

Večer ruskoy muzyki v RCNK v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 10/24/2019 - 12:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vecher-ruskoy-muzyki-v-rcnk-v-vene>

Vstreča s rabotnikami obrazovanija. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/29/2019 - 17:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vstrecha-s-rabotnikami-obrazovaniya>

Vystavka, posvyashchennaja 75-letiju Tegeranskoy konferencii, otkrylas' v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 11/26/2018 - 19:00, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-posvyashchennaya-75-letiyu-tegeranskoy-konferencii-otkrylas-v-vene>

Vystavka «Fedor Šaljapin. Pis'mo iz Veny» v „Sberbank Europe AG“. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/31/2019 - 14:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-fedor-shalyapin-pismo-iz-veny-v-sberbank-europe-ag>

Vystavka «Iz žizni Christa». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 03/03/2016 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-iz-zhizni-hrista>

Vystavka «Parad Pobedy na Krasnoj ploščadi 24 ijunja 1945 goda». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 04/26/2018 - 18:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-parad-pobedy-na-krasnoy-ploshchadi-24-iyunya-1945-goda>

Vystavka «Pikovaja dama» otkryta v «VTB Bank (Austria) AG» v Vene. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 02/28/2017 - 13:45, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-pikovaya-dama-otkryta-v-vtb-bank-austria-ag-v-vene>

Vystavka «Vasilij Polenov i chudožniki ego kruga» v Štirii. In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/14/2018 - 15:15, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/vystavka-vasiliy-polenov-i-hudozhniki-ego-kruga-v-shtirii>

WIKIDAL, Elke. 75 Jahre „Russendenkmal“ am Schwarzenbergplatz – Das erste Bauwerk der Zweiten Republik. In: *Wien Museum / Magazin*. [online]. Wien Museum, © 2022, 17.8.2020, [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://magazin.wienmuseum.at/75-jahre-russendenkmal-am-schwarzenbergplatz>

WKO. Aktueller Stand der Sanktionen gegen Russland und in Bezug auf die Ukraine. *WKO*. [online]. WKO, © 2022, Stand: 29.04.2022, [cit. 2022-04-30]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/Aktueller_Stand_der_Sanktionen_gegen_Russland_und_die_Ukrai.html

«Abramcevo» v «Sberbank Europe AG». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 06/27/2017 - 19:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/abramcevo-v-sberbank-europe-ag>

«Poèzija i muzyka». In: *RUSSKIJ DOM V VENE*. [online]. Wien: 01/26/2017 - 18:30, [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <http://russischeskulturinstitut.at/ru/gallery/poeziya-i-muzyka>

© BWAG/COMMONS. In: *WIKIPEDIA: The Free Encyclopedia*. [online]. 12:34, 26 September 2019, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Wien_-_Heldendenkmal_der_Roten_Armee.JPG

Literatura

Monografie

KARNER, Stefan a Aleksandr ČUBAR‘JAN. *Rossija – Avstrija: Vechi sovместnoj istorii*. Moskva: Aspekt Press, 2019. ISBN 978-5-7567-1067-0.

KERSHAW, Ian. *Do pekel a zpět: Evropa 1914-1949*. Praha: Argo, 2017. ISBN 978-80-257-2301-2.

KISSINGER, Henry. *DIPLOMACY*. New York: SIMON & SCHUSTER PAPERBACKS, 1994. ISBN 978-0-671-51099-2.

KONDRATENKO, Oleg. "Soft Power " as a Factor in Protecting the of National Interests of the Russian Federation in the Post-Soviet Space. In: STANKEVICH, Z., T. STEPNIIEWSKI a A. SZABACIUK. *Security of the Post-Soviet Region: New Challenges and Threats*. Ljublin: KUL, 2014. ISBN 978-83-60695-78-4. Dostupné z: <https://www.academia.edu/36119239>

LEIDINGER, Hannes a Verena MORITZ. *Russisches Wien: Begegnungen aus vier Jahrhunderten*. Wien: Böhlau, 2004. ISBN 3-205-77263-6.

LI, Jian. *Conceptualizing Soft Power of Higher Education: Globalisation of Universities in China and the World*. Singapore: Springer, 2018. ISBN 978-981-13-0640-2.

MARKOVÁ, A., H. SAHANOVIČ a ZACHAR ŠYBIEKA. *DĚJINY BĚLORUSKA*. Praha: NLN, 2021. ISBN 978-80-7422-667-0.

MUELLER, Wolfgang. *A Good Example of Peaceful Coexistence? The Soviet Union, Austria, and Neutrality 1955-1991*. Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften, 2011. ISBN 978-3-7001-6898-0.

NYE, Joseph, S. *The Future of Power*. New York: Public Affairs, 2011, 1. Power (Social sciences) I. Title. ISBN 978-1-61039-069-9.

STANKEVICH, Z., T. STEPNIIEWSKI a A. SZABACIUK. *Security of the Post-Soviet Region: New Challenges and Threats*. Ljublin: KUL, 2014. ISBN 978-83-60695-78-4. Dostupné z: <https://www.academia.edu/36119239>

STOURZH, Gerald a Wolfgang MUELLER. *Der Kampf um den Staatsvertrag 1945-1955: Ost-West-Besetzung, Staatsvertrag und neutralität Österreichs*. 6., gründlich überarbeitete und erweiterte Neuauflage. Wien: Böhlau, 2020. ISBN 978-3-205-20624-8.

Kapitoly ve výzkumných zprávách

MEISTER, Stefan. Putin's Version of Soft Power. In: MEISTER, Stefan, Isolation and Propaganda: The Roots and Instruments of Russia's Disinformation Campaign [online]. German Marshall Fund of the United States, Apr. 1, 2016, [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep19011.7>

Články v odborných periodících

AMIRBEK Aidarbek a Kanat YDYRYS. Education as a Soft Power Instrument of Foreign Policy. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* [online]. Elsevier, August 2014, 143, [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/275544104>

COWAN, Geoffrey a Amelia ARSENAULT. Moving from Monologue to Dialogue to Collaboration: The Three Layers of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. [online]. Sage, Mar. 2008, Vol. 616, [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/25097992>

FAN, Ying. Soft power: the power of attraction or confusion? *Place Branding and Public Diplomacy* [online]. Palgrave Macmillan, 2008, 4(2), [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://bura.brunel.ac.uk/bitstream/2438/1594/3/FullText.pdf>

GRAY, Colin, S. HARD POWER AND SOFT POWER: THE UTILITY OF MILITARY FORCE AS AN INSTRUMENT OF POLICY IN THE 21ST CENTURY. *Strategic Studies Institute, US Army War College* [online]. Strategic Studies Institute, Apr. 1, 2011, [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep11431>

HALL, Todd. An Unclear Attraction: A Critical Examination of Soft Power as an Analytical Category. *The Chinese Journal of International Politics* [online]. Oxford University Press, Summer 2010, 3(2), s. 207, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.2307/48615744>

MALIUKIČIUS, Nerijus. (Re)constructing Russian soft power in post-Soviet region. *Agora - politinių komunikacijų studijos* [online]. 2013, (2), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/396>

MATVEEVA, Anna. Russia's Power Projection after the Ukraine Crisis. *Europe-Asia Studies* [online]. July 2018, 70(5), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/09668136.2018.1479735>

NYE, Joseph, S. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs* [online]. Council on Foreign Relations, July/August 2009, 88(4), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20699631>

OGOURA, Kazuo. The Limits of Soft Power [Sofuto Pawa ron no shikaku] *Wochi Kochi* [online]. Japan Echo, June/ July 2006, 33(5), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://universityofleeds.github.io/philtaylorpapers/vp015863.html>

OSTASHOVA, Yana. Higher Education as a Soft Power Tool of State's Foreign Policy. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* [online]. ATLANTIS, 2020, Vol. 489, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/348057913>

PERSHINA, Marina. Education as a soft power instrument of china's foreign policy. *Modern Research of Social Problems* [online]. 2015, 48(4), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/282484660>

RUTLAND Peter a Andrei KAZANTSEV. The limits of Russia's 'soft power'. *Journal of Political Power* [online]. 03 Oct 2016, 9(3), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/2158379X.2016.1232287>

TERENTYEVA, Irina, V. Soft Power Policy of the Russian Federation: Theoretical and Applied Aspect. *Discourse-P* [online]. December, 2017, [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/324682318_Soft_Power_Policy_of_the_Russian_Federation_Theoretical_and_Applied_Aspect

TSYGANOV, Andrei, P. If Not by Tanks, Then by Banks? The Role of Soft Power in Putin's Foreign Policy. *Europe-Asia Studies* [online]. Taylor & Francis, Nov. 2006, 58(7), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20451289>

TSYGANOV, Andrei, P. Moscow's Soft Power Strategy. *Current History* [online]. University of California Press, October 2013, 112(759), [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/45319237>

WILSON, Ernest, J. Hard Power, Soft Power, Smart Power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* [online]. Sage Publications, Mar., 2008, Vol. 616, [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/25097997>

WOJCIUK, A., M. MICHAŁEK a M. STORMOWSKA. Education as a source and tool of soft power in international relations. *European Political Science* [online]. April 2015, 14(3), [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/281511687>

Běžná periodika

BOUBÍNOVÁ, Markéta. Evropští mocní v Putinových službách. Seznam expremiérů a exministrů placených ruskými firmami roste. In: *DENÍK N.* [online]. N Media, 29. prosince 2021, 18:57, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://denikn.cz/777526/evropsti-mocni-v-putinovych-sluzbach-seznam-expremieru-a-exminstru-placenyh-ruskymi-firmami-roste/?ref=list>

Ein Dämpfer für die Beziehungen Wien-Moskau. In: *Wiener Zeitung.* [online]. Wiener Zeitung, © 2022, vom 25.08.2020, 09:55 Uhr, Update: 25.08.2020, 10:12 Uhr, [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/politik/europa/2072646-Ein-Daempfer-fuer-die-Beziehungen-Wien-Moskau.html>

EIN JAHR „IBIZA-AFFÄRE“: Die Konsequenzen eines Videos. In: ORF. *News ORF.at.* [online]. ORF, 17. Mai 2020, 7.04 Uhr, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://orf.at/stories/3165393/>

ENGELHARD, Karla. Russisch-österreichische Beziehungen / Österreich regt Aufhebung der Sanktionen an. In: *Deutschlandfunk*. [online]. Deutschlandradio, © 2022, 15.04.2016, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.deutschlandfunk.de/russisch-oesterreichische-beziehungen-oesterreich-regt-100.html>

GURKOV, Andrey. Österreichs Geld für Russlands Fußballklub. In: *DW*. [online]. Deutsche Welle, © 2022, 18.05.2020, [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/%C3%B6sterreichs-geld-f%C3%BCr-russlands-fu%C3%9Fballklub/a-53486964>

HACKER-WALTON, Philipp. Neue Sanktionen mit "Hintertür": Maßnahmen gegen Russland werden verschärft - am Donnerstag 15 Prozent weniger Gas in Österreich. In: *KURIER*. [online]. 11.09.2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://kurier.at/politik/ausland/russland-sanktionen-der-eu-treten-am-freitag-in-kraft-neue-sanktionen-mit-hintertuer/84.907.663>

HENCKEL, Elisalex. Die seltsame Russland-Liebe der Österreicher. In: *WELT*. [online]. WELT, 24.06.2014, [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/ausland/article129432474/Die-seltsame-Russland-Liebe-der-Oesterreicher.html>

HODOSCHEK, Andrea. Wie Millionen zwischen OMV, Zenit St. Petersburg, Gazprom und Austria Wien fließen. In: *KURIER*. [online]. 14.06.2021, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <https://kurier.at/wirtschaft/wie-millionen-zwischen-omv-zenit-st-petersburg-gazprom-und-austria-wien-fliessen/401411688>

HOLSCHER, Max, Hasnain KAZIM, Charlene OPTENSTEINEN a Julia STANEK. "Unerhörte Respektlosigkeit" - Präsident Van der Bellen verurteilt Straches Aussagen. In: *Spiegel Ausland*. [online]. SPIEGEL Gruppe, 18.05.2019, 15.38 Uhr, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/ausland/oesterreich-heinz-christian-strache-tritt-zurueck-die-ereignisse-im-newsblog-a-1268108.html>

KLEINRATH, Josef. Mauer beim "Russen-Denkmal" am Wiener Schwarzenbergplatz blau-gelb bemalt: Private Initiative hat die Mauer hinter dem Denkmal in den ukrainischen Nationalfarben bemalt. In: *KURIER*. [online]. 01.03.2022, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://kurier.at/chronik/oesterreich/mauer-beim-russen-denmkaal-am-wiener-schwarzenbergplatz-blau-gelb-bemalt/401922148>

MARCHART, J. M. Der teils lukrative Draht heimischer Ex-Politiker nach Moskau. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 23. Februar 2022, 06:00, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000133566003/der-teils-lukrative-draht-heimischer-ex-politiker-nach-moskau>

MARCHART, J. M. Ex-Kanzler Kern zieht sich als Aufsichtsrat von russischer Staatsbahn zurück. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 24. Februar 2022, 10:10, [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000133619501/ex-kanzler-kern-zieht-sich-als-aufsichtsrat-bei-russischer-staatsbahn>

MÜNCH, Peter. Putin in Österreich: Den Alpen zugeneigt. In: *Süddeutsche Zeitung*. [online]. Wien: 5. Juni 2018, 18:53 Uhr, [cit. 2021-12-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/oesterreich-den-alpen-zugeneigt-1.4002886>

NEUBAUER, Herbert. Ex-Kanzler Kern hat nun einen Aufsichtsjob in Russland. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 16.07.2019 um 18:40, [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5660535/ex-kanzler-kern-hat-nun-einen-aufsichtsjob-in-russland>

ÖBB wollen Breitspurbahn bis 2033 nach Wien verlängern. In: *Kleine Zeitung. KLEINE ZEITUNG*. [online]. Kleine Zeitung, © 2022, 21. Feber 2018, 14:17 Uhr, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.kleinezeitung.at/wirtschaft/5375937/Anbindung-an-Russland_OeBB-wollen-Breitspurbahn-bis-2033-nach-Wien

PFEIFER, Gabrielle. *Russland anno 1917*. [online]. Salzburger Nachrichten, SAMSTAG, 9. DEZEMBER 2017, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: https://www.plus.ac.at/wp-content/uploads/2021/02/UN_8-9-16-14.pdf

PUNZ, Hans. Ex-Finanzminister Schelling wird Berater bei Gazprom. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 26.03.2018 um 19:14, [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5395816/ex-finanzminister-schelling-wird-berater-bei-gazprom>

REUTERS STUFF. U.S. shouldn't threaten friends over Nord Stream 2, says Austria's OMV CEO. In: *Reuters*. [online]. Reuters, © 2022, March 20, 2021, 12:55 p.m., [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-omv-ceo-idINKBN2BC0DR>

Russen mögen Österreich und lieben Wien. In: *DER STANDARD*. [online]. STANDARD, ©2022, 31. Oktober 2014, 15:58, [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000007578691/russen-moegen-oesterreich-und-lieben-wien>

Russische Raiffeisen-Tochter plant Wachstum trotz Sanktionen. In: *Handelsblatt*. [online]. Handelsblatt, © 2022, 25.04.2019, 16:31 Uhr, [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/finanzen/banken-versicherungen/banken/bankenlandschaft-russische-raiffeisen-tochter-plant-wachstum-trotz-sanktionen/24257374.html?ticket=ST-9751055-BpGJcdRcEAUhCFgc27qT-cas01.example.org>

SCHLAGER, Roland. Umfrage: Österreicher mögen Russland mehr als USA. In: *Die Presse*. [online]. Die Presse, Copyright 2022, 28.11.2018, 15:47, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5537886/umfrage-oesterreicher-moegen-russland-mehr-als-usa>

Schüssel beendet Tätigkeit bei russischem Ölkonzern Lukoil. In: VIENNA.AT. *VIENNA ONLINE: VIENNA.AT*. [online]. VIENNA.AT, 4.03.2022 12:05, Akt. 4.03.2022 13:06, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.vienna.at/schuessel-beendet-taetigkeit-bei-russischem-oelkonzern-lukoil/7314914>

SEEBACHER, Verena. Keine Putin-Gelder mehr für Russlandzentrum. In: Krone Multimedia. *Kronen Zeitung SALZBURG*. [online]. Salzburg: Krone Multimedia, 24.02.2022 09:00, [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.krone.at/2635878>

SIEBENHAAR, Hans-Peter a Moritz KOCH. Österreich will Nähe zu Russland nicht aufgeben. In: *Handelsblatt*. [online]. Handelsblatt, © 2022, 28.03.2018, 18:45 Uhr, [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/international/skripal-affaere-oesterreich-will-naehe-zu-russland-nicht-aufgeben/21123092.html?ticket=ST-9675951-XBgJH0vj4enKJt3WFBKN-cas01.example.org>

Umfrage: Ein Drittel sieht Umgang mit Putin kritisch 46% halten Verhältnis zu Putin für "gerade richtig". In: *profil*. [online]. 25.08.2018, 08:20, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.profil.at/oesterreich/umfrage-umgang-mit-putin-10305667>

Umfragen: Viele fürchten Kriegsausweitung. In: ORF. *Osterreich ORF.at*. [online]. ORF, 3. März 2022, 12.14 Uhr, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://oesterreich.orf.at/stories/3145770/>

VASARI, Bernd. Die ewige Breitspurbahn. In: *Wiener Zeitung*. [online]. Wiener Zeitung, © 2022, vom 06.05.2021, 06:30 Uhr, Update: 06.05.2021, 17:40 Uhr, [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/wirtschaft/oesterreich/2103068-Die-ewige-Breitspurbahn.html>

WIEDERWALD, Rupert. Nach dem Ibiza-Video: Die Kreml-Liebe der FPÖ. In: *DW*. [online]. Deutsche Welle, © 2022, 21.05.2019, [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/nach-dem-ibiza-video-die-kreml-liebe-der-fp%C3%B6/a-48813677>

WIRNITZER, Jan. Zápisky z fronty na náměstí Interbrigády: boj skončil, Koněv se 75. výročí konce války nedožil. In: *DENÍK N*. [online]. N Media, 3. dubna 2020, 21:27, [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://denikn.cz/332977/zapisky-z-fronty-na-namesti-interbrigady-boj-skoncil-konev-se-75-vyroci-konce-valky-nedozil/?ref=list>

7. Teze diplomové práce

ZÁVĚREČNÉ TEZE MAGISTERSKÉ PRÁCE NMTS
Závěrečné teze student odevzdává ke konci Diplomního semináře III jako součást magisterské práce a tyto teze jsou spolu s odevzdáním magisterské práce do SIS předpokladem udělení zápočtu za tento seminář.
Jméno: Dalibor Jiříček
E-mail: 68918880@fsv.cuni.cz, dali.jiri@seznam.cz
Specializace (uveďte zkratkou)*: RES
Semestr a školní rok zahájení práce: ZS 2021/2022
Semestr a školní rok ukončení práce: LS 2021/2022
Vedoucí diplomového semináře: doc. PhDr. Luboš Švec, CSc.
Vedoucí práce: Mgr. Karel Svoboda, Ph.D. + externí konzultant / vedoucí Univ.-Prof. Mag. Dr. Wolfgang Mueller
Název práce: Ruská soft power vůči Rakousku na příkladu kulturně-vzdělávací politiky v letech 2014 až 2019
Charakteristika tématu práce (max 10 řádek): Diplomová práce pojednává o proměně ruské soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky vůči Rakousku v letech 2014 až 2019. Konkrétně se zabývá analýzou tří stěžejních instrumentů zkoumané politiky. Důraz je kladen především na "Ruské centrum" při univerzitě v Salzburku a doplňkově i na "Ruské centrum" při univerzitě v Innsbrucku a "Ruský dům ve Vídni". Rozebírán je hlavně vývoj programů, projektů a dalších aktivit. Sledováno je také naplnění cílů, celková úspěšnost nebo partnerství s dalšími organizacemi a institucemi v Rakousku a Rusku.
Vývoj tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek): Od původní myšlenky šířeji analyzovat ruské a rakouské instrumenty zahraničně-kulturní a vzdělávací politiky bylo téma práce zúženo na analýzu tří hlavních instrumentů ruské soft power v oblasti kultury a vzdělávání. Důraz je kladen především na "Ruské centrum" při univerzitě v Salzburku. Z časového hlediska došlo ke zúžení původního období 2012-2019 na roky 2014 až 2019. Důvodem bylo jasnější ohraničení začátku zkoumaného období a také získaná data z rozhovorů, e-mailové komunikace a z veřejně dostupných zdrojů, která dále vymezila časový rozsah výzkumu.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu): Úvod

1. Zdůvodnění tématu, aneb v čem jsou rusko-rakouské vztahy výjimečné a proč se jimi zabývat?
2. Soft power
3. Ruská soft power na příkladu kulturně-vzdělávací politiky vůči Rakousku v letech 2014 až 2019
4. Závěr
5. Summary
6. Použité prameny a literatura
7. Teze diplomové práce
8. Seznam zkratk
9. Seznam tabulek
10. Seznam obrázků
11. Seznam příloh
12. Přílohy

Hlavní výsledky práce (max. 10 řádek):

Diplomová práce podrobně ukázala, jak se proměnila ruská soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky v Rakousku mezi roky 2014 až 2019. Ta byla založena na činnosti "Ruského centra" při Salzburské univerzitě, "Ruského centra" při univerzitě v Innsbrucku a "Ruského domu ve Vídni", přičemž obě centra fungovala na bázi partnerství s "nadací Ruský svět". Zkoumané instituce se opíraly také o vzájemnou spolupráci s dalšími partnery v Rakousku a Rusku. Všeobecně byla u instrumentů zkoumané politiky prokázána zejména programová stabilita a kontinuita. Ta jim umožnila postupně rozšiřovat svou činnost, zlepšovat stávající programy, oslovovat širší cílovou skupinu a upevňovat stávající partnerství. V tomto ohledu šlo o úspěch. Současně se potvrdila i návaznost na teoretické definice zkoumané politiky a také institucionální odezva na rakouské straně.

Prameny a literatura (výběr nejpodstatnějších):

1. Webex rozhovor s profesorkou Evou Hausbacher, ředitelkou „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě a Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg 28.3.2022.
2. Webex rozhovor se Zoe Neumaier, projektovou pracovnící „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě. Vídeň a Salzburg. 19.4.2022.
3. NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). AW: [EXT] WEBEX INTERVIEW - FINAL TEXT, Dalibor Jiricek [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 19.4.2022, 9:36 [cit. 2022-04-19]. Příloha: Godovoj otčet o dejatel'nosti _Bie.pdf
4. NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Das Projekt "Studienbrücke" Unterlagen für Ihre Masterarbeit [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:24 [cit. 2022-04-13]. Příloha: Aktivitäten_BesucherInnenanzahl_2016_2021.pdf _
5. NEUMAIER, Zoe (projektová pracovníce „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 2 (Dokumente) [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:30 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Zal'cburg_1 kvartal_meroprijatija_2019.pdf,

Zal'cburg_2_kvartal_meroprijatija_2019.pdf,
Zal'cburg_3_kvartal_meroprijatija_2019.pdf,
Zal'cburg_4_kvartal_meroprijatija_2019.pdf, 1_2018.pdf, 2_2018.pdf, 3_2018.pdf,
4_2018.pdf

6. NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Teil 3 [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 16:51 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: 1_2017.pdf, 2_2017.pdf, 3_2017.pdf, 4_2017.pdf

7. NEUMAIER, Zoe (projektová pracovnice „Ruského centra“ při Salzburské univerzitě). Weitere Dokumente [elektronická pošta]. Message to: dali.jiri@seznam.cz. 28. 3. 2022, 17:13 [cit. 2022-04-13]. Přílohy: Jahresbericht_2017.pdf, Jahresbericht_2018_ru.pdf, Jahresbericht_2019.pdf

8. OSTASHOVA, Yana. Higher Education as a Soft Power Tool of State's Foreign Policy. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* [online]. ATLANTIS, 2020, Vol. 489, [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/348057913>

9. MEISTER, Stefan. Putin's Version of Soft Power. In: MEISTER, Stefan, *Isolation and Propaganda: The Roots and Instruments of Russia's Disinformation Campaign* [online]. German Marshall Fund of the United States, Apr. 1, 2016, [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep19011.7>

10. NYE, Joseph, S. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs* [online]. Council on Foreign Relations, July/August 2009, 88(4), [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20699631>

Etika výzkumu:**

Bezpečný výzkum (nikomu nevznikne újma).

Jazyk práce:

čeština

Podpis studenta a datum

Schváleno

Datum

Podpis

Vedoucí práce

Vedoucí diplomového semináře

Vedoucí specializace

Garant programu

* BAS – Balkánská a střeoevropská studia; ES – Evropská studia; NRS – Německá a rakouská studia; RES – Ruská a eurasijská studia; SAS – Severoamerická studia; ZES – Západoevropská studia.

** Pokud je to relevantní, tj. vyžaduje to charakter výzkumu (nebo jeho zadavatel), data, s nimiž pracujete, nebo osobní bezpečnost vaše či dalších účastníků výzkumu, vysvětlíte, jak zajistíte dodržení, resp. splnění těchto etických aspektů výzkumu: 1) informovaný souhlas s účastí na výzkumu, 2) dobrovolná účast na výzkumu, 3) důvěrnost a anonymita zdrojů, 4) bezpečný výzkum (nikomu nevznikne újma).

8. Seznam zkratek

BIK – Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung (Institut Ludwiga Boltzmannova pro výzkum následků války)

EU – Evropská unie

FPÖ – Freiheitlichen Partei Österreichs (Svobodná strana Rakouska)

MGIMO – Moskovskij Gosudarstvennyj Institut Meždunarodnyh Otnošenij [Státní institut mezinárodních vztahů (v Moskvě)]

ÖBB – Österreichische Bundesbahnen (Rakouské spolkové dráhy)

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

ÖMV – Österreichische Mineralölverwaltung Aktiengesellschaft (Rakouská společnost pro správu minerálních olejů)

ÖRHK – Österreichisch-Russische Historikerkommission (Rakousko-ruská komise historiků)

ÖVP – Österreichische Volkspartei (Rakouská lidová strana)

RSOD – Ruský svaz organizací přátelství

RŽD – Rossijskie železnye dorogi (Ruské železnice)

SNS – Společenství nezávislých států

SPÖ – Sozialdemokratische Partei Österreichs (Sociálně demokratická strana Rakouska)

SSOD – Svaz sovětských společností pro přátelství a kulturní vztahy s cizími zeměmi

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

TASS – Telegrafnoe agentstvo Sovetskogo Sojuza (Telegrafní agentura Sovětského svazu)

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)

USA – United States of America (Spojené státy americké)

WKO – Wirtschaftskammer Österreich (Rakouská hospodářská komora)

9. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Přehled aktivit "Ruského centra" při Salzburské univerzitě	77
---	----

10. Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Vztah mezi kulturou, vzděláváním a lidmi	44
---	----

11. Seznam příloh

Příloha č. 1: Plánovaný projekt širokorozchodné železnice spojující Rakousko s Čínou (přes Rusko a Ukrajinu), vizualizace z roku 2021 (obrázek)

Příloha č. 2: Památník sovětské armádě na Schwarzenberském náměstí ve Vídni (obrázek)

Příloha č. 3: Zeď za památníkem sovětské armádě na Schwarzenberském náměstí ve Vídni, která byla natřena v barvách ukrajinské vlajky (obrázek)

Příloha č. 4: Budova „Ruského domu ve Vídni“ (obrázek)

Příloha č. 5: Dvě místnosti v historické budově v centru Salzburgu, které patří „Ruskému centru“ při Salzburské univerzitě (obrázek)

Příloha č. 6: Kancelář “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014 (obrázek)

Příloha č. 7: Jeden ze sálů, ve kterém se mj. odehrávaly i některé akce “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014 (obrázek)

Příloha č. 8: Slavnostně pojatý sál, ve kterém se mj. pořádaly i některé akce “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014 (obrázek)

Příloha č. 9: Klíčové instrumenty ruské soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky v Rakousku v letech 2014 až 2019 (obrázek)

12. Přílohy

Příloha č. 1 - Plánovaný projekt širokorozchodné železnice spojující Rakousko s Čínou (přes Rusko a Ukrajinu), vizualizace z roku 2021

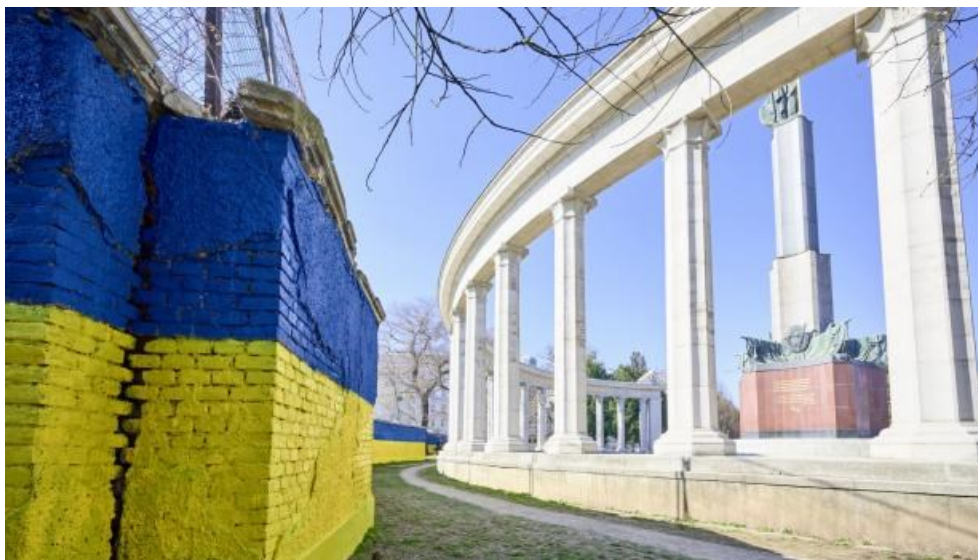
Upraveno autorem diplomové práce, zdroj: VASARI, Bernd, ref. 50

Příloha č. 2 - Památník sovětské armádě na Schwarzenberském náměstí ve Vídni

Zdroj: © BWAG/COMMONS. In: WIKIPEDIA: *The Free Encyclopedia*. [online]. 12:34, 26 September 2019, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Wien_-_Heldendenkmal_der_Roten_Armee.JPG

Příloha č. 3 – Zed' za památkem sovětské armády na Schwarzenberském náměstí ve Vídni, která byla natřena v barvách ukrajinské vlajky

Zdroj: KLEINRATH, Josef, ref. 47

Příloha č. 4 – Budova „Ruského domu ve Vídni“

Zdroj: O centre: ISTORIJA RUSSKOGO DOMA V VENE, ref. 18

**Příloha č. 5 – Dvě místnosti v historické budově v centru Salzburgu, které patří „Ruskému centru“ při
Salzburšské univerzitě**

Zdroj: Das Russlandzentrum der Universität Salzburg. In: *PARIS LODRON UNIVERSITÄT SALZBURG: Community der Uni Salzburg Blog*. [online]. 21. JULI 2021, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://blog.plus.ac.at/2021/07/21/das-russlandzentrum-der-universitaet-salzburg/>

Příloha č. 6 – Kancelář “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014

Zdroj: RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Das Büro des Russlandzentrums. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. listopad 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924428915808&set=a.312924205582497>

Příloha č. 7 – Jeden ze sálů, ve kterém se mj. odehrávaly i některé akce “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014

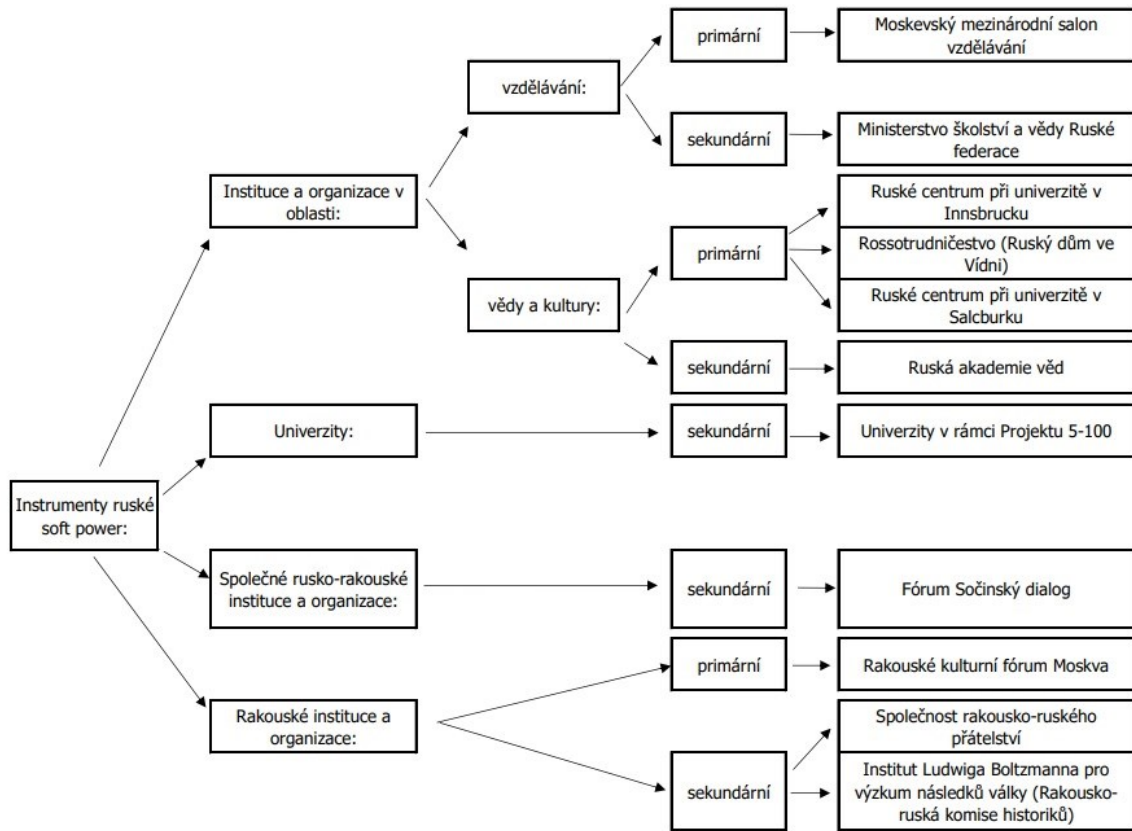
Zdroj: RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Einer der Sääle der Claudiana: der Thüring-Saal. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. Listopadu 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924368915814&set=a.312924205582497>

Příloha č. 8 – Slavnostně pojatý sál, ve kterém se mj. pořádaly i některé akce “Ruského centra” při univerzitě v Innsbrucku, fotografie z roku 2014

Zdroj: RUSSLANDZENTRUM DER UNIVERSITÄT INNSBRUCK. Einer der Sääle der Claudiana: der festliche Claudia-Saal. In: Meta. *Facebook*. [online]. Meta, 10. Listopadu 2014, [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=312924268915824&set=a.312924205582497>

Příloha č. 9 – klíčové instrumenty ruské soft power v rámci kulturně-vzdělávací politiky v Rakousku v letech 2014 až 2019

Vlastní zpracování, zdroj: autor diplomové práce.